Raadsvoorstel
stuknummer: 25.0006724

25-0139996

gemeente horst aan de maas

Raadsvoorstel

onderwerp	RV vaststellen Bestemmingsplan verbrede reikwijdte Toverland		
datum raad	16 december 2025	**portefeuillehouder**	Eric Beurskens
bladnummer	2025.087		
agendapunt	6	**behandeld door**	

Voorstel

1. In te stemmen met het zienswijzenrapport (bijlage A)
2. Het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte 'Toverland' met identificatiecode NL.IMRO.1507.BPToverland2023-BPV1, dat conform artikel 1.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd op een GBKN-ondergrond, gewijzigd vast te stellen (bijlage B, C en D).
3. De bevoegdheid om het omgevingsplan te wijzigen te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, voor zover het gaat om het wegbestemmen of verleggen van de dubbelbestemmingen 'Leiding – Leidingstrook' en 'Leiding – Gas' en de daarbij behorende gebiedsaanduidingen 'veiligheidszone leidingstrook' en 'veiligheidszone gasleidingen', voor het gebied dat door middel van arcering is aangeduid op 'kaart delegatiebesluit' (bijlage E) én daarvoor de volgende beleidsregels vast te stellen:
   a. De dubbelbestemming 'Leiding – Leidingstrook' en de daarbij behorende gebiedsaanduiding 'veiligheidszone leidingstrook' mag worden verwijderd of verlegd, indien de reserveringszone, zoals opgenomen in de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 (of een opvolger hiervan), ter plaatse van de dubbelbestemming is verlegd;
   b. Ter hoogte van het gearceerde gebied ('Kaart delegatiebesluit') mag de dubbelbestemming 'Leiding – Gas' en de daarbij behorende gebiedsaanduiding 'veiligheidszone gasleiding' worden verwijderd, indien:
      i. De leidingen ter plaatse van de dubbelbestemming fysiek zijn verlegd; of
      ii. De leidingen ter plaatse van de dubbelbestemming formeel buiten bedrijf zijn gesteld.
   c. Het kostenverhaal door middel van een anterieure overeenkomst en/of publiekrechtelijk, met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke bepalingen uit de Wet ruimtelijke ordening en de daarbij behorende uitvoeringswetgeving is geregeld. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet moet, voor zover aan de orde, het privaatrechtelijk en/of publiekrechtelijk kostenverhaal met inachtneming van de Omgevingswet en de daarbij behorende uitvoeringswetgeving zijn geregeld.
   d. Het college van burgemeester en wethouders verschaft de raad op de voet van artikel 10:16 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht inlichtingen over de uitoefening van de gedelegeerde bevoegdheid.
4. Het PlanMER (2023) en de Aanvulling MER 'een magische toekomst voor Toverland' (2025) als bijlagen bij het bestemmingsplan vast te stellen (bijlage F en G).
5. Geen exploitatieplan vast te stellen omdat kostenverhaal anderszins is verzekerd.

Aanleiding

Attractiepark Toverland in Sevenum heeft de ambitie om zich de komende jaren verder te blijven door ontwikkelen naar een themapark met een aantal bezoeken van ca 3,7 miljoen per jaar. Een belangrijk onderdeel

vervolg raadsvoorstel

van deze ambitie is enerzijds het uitbreiden van het attractiepark zelf en anderzijds het toevoegen van verblijfsaccommodatie, zodat bezoekers uit een groter gebied kunnen worden aangetrokken en meerdaags verblijven. Om deze ambitie verder uit te bouwen, is het voor Toverland wenselijk om te kunnen beschikken over een flexibel planologisch kader. Het huidige bestemmingsplan biedt daarvoor onvoldoende mogelijkheden. Daarom is in de geest van de Omgevingswet een zogenaamd bestemmingsplan met verbrede reikwijdte opgesteld. Ten behoeve van de besluitvorming over dit bestemmingsplan met verbrede reikwijdte wordt tevens een mer-procedure doorlopen.

Beoogd resultaat
Een vastgesteld bestemmingsplan met verbrede reikwijdte "Toverland" vóór 1 januari 2026, zodat de uitbreiding van Toverland naar een toekomstbestendig attractiepark planologisch gefaciliteerd is. Door in dit plan de gehele ambitie van Toverland mee te nemen voor de komende 20 jaar in plaats van telkens aparte procedures te volgen, worden de belangen van de omgeving beter meegewogen en geborgd.

Achtergrondinformatie/Tijdlijn
In 2023 is het ontwerpbestemmingsplan Toverland ter visie gelegd, samen met het MER. Tegelijkertijd is de MER aangeboden aan de Commissie mer, die oordeelt over de volledigheid van de afweging en de juistheid van de benadering. De Commissie mer heeft geadviseerd om het MER op een aantal punten aan te vullen/te wijzigen:

- Alle maximale mogelijkheden in het MER in beeld brengen;
- De referentiesituatie juist weergeven
- Uitgangspunten verkeersberekeningen inzichtelijk maken en samenhang met andere ontwikkelingen in de Peelbergen
- Geluid als gevolg van evenementen beschrijven
- Externe veiligheid aanvullen voor de reserveringsstrook voor de buisleidingen
- Lichtuitstraling bij hoge attracties beoordelen
- Stikstofberekeningen actualiseren op basis van de maximale mogelijkheden bestemmingsplan
- MER aanvullen met inzichten uit de natuurdoelanalyse (grondwateronttrekkingen)

Naar aanleiding van het advies van de Commissie mer zijn diverse aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Ten aanzien van de vraag over verkeer en de samenhang met andere ontwikkelingen in de Peelbergen zijn, in samenwerking met de provincie, Rijkswaterstaat en Toverland uitgangspunten geformuleerd voor de verkeersonderzoeken van beide grote ontwikkelingen. Op deze manier is voor beide plannen de basis overeenkomstig. Daaruit is een nieuw verkeersonderzoek gevolgd. Dat onderzoek is tevens gebruikt om de analyse voor de stikstofdepositie te actualiseren. Daarbij is rekening gehouden met de veranderde regelgeving voor stikstof. Als gevolg daarvan is ook een voortoets uitgevoerd. Geconcludeerd wordt dat significante effecten kunnen worden uitgesloten en daarmee dat stikstof niet belemmerend is voor dit plan.
De gevraagde aanvullingen en aanpassingen zijn in de Aanvulling MER verwerkt. De Aanvulling MER is opnieuw aan de Commissie mer voorgelegd voor advies. Het advies wordt verwacht in de eerste week van december. Op dit moment is nog geen zicht op de strekking van het advies. De Aanvulling MER is ook bij deze adviesnota gevoegd (bijlage 6).

Het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor Toverland is niet eerder voor vaststelling aangeboden omdat het proces om te komen tot gezamenlijke uitgangspunten voor de verkeersanalyse met de provincie,

vervolg raadsvoorstel

Rijkswaterstaat en Toverland behoorlijk tijd heeft gekost. Deze uitgangspunten waren benodigd om het verkeeronderzoek en daarmee samenhangende onderzoeken te kunnen uitvoeren.
Inmiddels is een overeenkomst met de provincie en Toverland opgesteld waarin onder andere afspraken zijn vastgelegd over de verantwoordelijkheden per partij bij het aanpassen van infrastructuur en het afwikkelen van de kosten voor de aanpassingen van infrastructuur als gevolg van de ontwikkelingen in het gebied.

Daarnaast hebben ontwikkelingen op het gebied van stikstofdepositie en natuurherstel geleid tot veranderde benadering van stikstofdepositie. De onderzoeken zijn daarop aangepast en aangevuld. Daarbij is met de meest recente versie van de Aerius-calculator gerekend (7 oktober).

Argumenten

1.1. Uit het zienswijzenrapport komen belangrijke wijzigingen voor het vast te stellen bestemmingsplan naar voren

Gedurende de periode van ter inzagelegging zijn er 12 zienswijzen ontvangen. Alle 12 de zienswijzen zijn ontvankelijk verklaard. In bijlage 1 'Zienswijzenrapport' zijn alle zienswijzen samengevat en beantwoord. De zienswijzen zijn afgewogen en hebben op een aantal punten geleid tot wijzigingen. Het bestemmingsplan en het MER zijn onder andere op de volgende punten aangepast naar aanleiding van de zienswijzen en ambtshalve voorstellen.

onderwerp	**plandeel**
Actualiseren verkeersonderzoek en daaraan gerelateerde onderzoeken (stikstof, geluid, luchtkwaliteit)	Toelichting en MER
Beschouwen ontwikkeling in samenhang met Grandorse (verkeersafwikkeling, geluid, stikstof)	Toelichting en MER
Optimaliseren regeling verblijfsrecreatie	Regels en toelichting
Aanpassen onderzoek stikstof	Toelichting en MER
Regeling uitbreiden lichtuitstraling	Regels
Aanvullen aanvaardbaarheid lichtuitstraling	Toelichting en MER
Aanpassen onderbouwing buisleidingen en regels inhoudelijk in overeenstemming brengen met wensen Gasunie	Regels en toelichting
Toevoegen actualiseren provinciaal beleid en instructieregels	Toelichting
Aanpassing motivering groepsrisico	Toelichting en MER
Aanvulling motivering externe veiligheid in relatie tot DRC	Toelichting en MER
Aanvullen regels geluid als gevolg van Attractiepark Toverland en vuurwerk	Regels, Toelichting en MER
Aanvullen paragraaf water ten aanzien van watergebruik, afvalwater, afvoer van water en onttrekking grondwater	Toelichting en MER
Opstellen voortoets	MER
Effecten van vuurwerk op dieren toevoegen	Toelichting
Regeling verblijfsrecreatie optimaliseren en aantal bedden terugbrengen vastleggen	Regels
Natuurvriendelijke verlichting	Regels

vervolg raadsvoorstel

Spuitzones	Regels, verbeelding en toelichting
Huisvesting internationale werknemers	Regels en toelichting

2.1. Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening
Aan een ruimtelijke ontwikkeling kan worden meegewerkt wanneer kan worden voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. Hiervoor worden in de toelichting van het bestemmingsplan de beleidsmatige en milieu-hygiënische haalbaarheid aangetoond (zie argumenten 2.4 en 2.7/4.1).

2.2 De ondergrond van de verbeelding is ontleend aan de GBKN-kaart en de wijze van vaststelling is een wettelijke verplichting.
Het bestemmingsplan wordt fysiek en digitaal vastgesteld, zoals de Wet ruimtelijke ordening voorschrijft.

2.3 De gemeenteraad is bevoegd gezag om het bestemmingsplan vast te stellen.
De Omgevingswet is niet van toepassing op dit ruimtelijk besluit. Dit bestemmingsplan wordt afgerond onder de wetgeving van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), omdat de ontwerpversie vóór 1 januari 2024 ter inzage is gelegd. Het vaststellen van een bestemmingsplan op grond van de Wro is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

2.4 Het bestemmingsplan biedt de ruimtelijke kaders voor de ontwikkeling van Toverland.
Toverland is de afgelopen jaren gegroeid tot een attractiepark dat deel uitmaakt van de top van de Benelux en verder. Sinds de opening van de nieuwste twee thema-gebieden (Port Laguna en Avalon) is Toverland zowel qua beleving als ook qua aantal daggasten het op één na grootste attractiepark van Nederland. Deze positie is bereikt middels het constant realiseren van de visie: 'magische gelukservaringen creëren'. Het kunnen handhaven van de strategische kaders is van belang voor een gezonde bedrijfsvoering van attractiepark Toverland. De recreatiemarkt groeit enerzijds, anderzijds innoveert de Leisure industrie snel en kan de consument kiezen uit steeds uniekere ervaringen. Het is derhalve cruciaal om pionier te zijn en voorop te lopen in het creëren van unieke belevingen. Om deze unieke belevingen te kunnen blijven bieden is het nodig om door te ontwikkelen en de visie van Toverland te verwoorden in een nieuw bestemmingsplan. Middels dit bestemmingsplan wenst Toverland te groeien naar een bezoekersaantal van ongeveer 3,7 miljoen in de komende 20 jaar. De ontwikkeling betreft naast de uitbreiding van het attractiepark ook de realisatie van verblijfsrecreatie zodat meerdaagse bezoeken binnen de inrichting mogelijk zijn en het verzorgingsgebied van Toverland wordt vergroot. Om ontwrichting van de bestaande verblijfsrecreatiestructuur te voorkomen is een koppeling met het bezoek aan het attractiepark geborgd in het bestemmingsplan.

2.5 De Crisis- en herstelwet biedt mogelijkheden om met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte alvast te oefenen met de nieuwe Omgevingswet.
Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Vooruitlopend op de wetswijziging bood de Crisis- en herstelwet de mogelijkheid een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen. Dit instrument biedt als voordeel dat flexibelere regels gesteld kunnen worden, zodat Toverland de ruimte heeft om afhankelijk van de vraag en marktontwikkelingen het attractiepark te laten uitbreiden.
Het instrument bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan tot uiterlijk 1 januari 2026 worden toegepast.

vervolg raadsvoorstel

2.6 Minder procedures door het vaststellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte en meer duidelijkheid voor de omgeving.
In de voorgaande jaren diende Toverland ongeveer elke 3 tot 4 jaar een aanvraag in voor een wijziging van een bestaand of voor een nieuw bestemmingsplan. Indien dit zo zou blijven, zou er sprake kunnen zijn van 'salami tactiek', waardoor het totale beeld en de gevolgen daarvan uit het zicht zouden raken. Middels een bestemmingsplan voor de langere termijn is de toekomstvisie van Toverland bekend en is nu al breed onderzoek gedaan naar de uitvoerbaarheid daarvan. De ontwikkelruimte die Toverland krijgt met dit bestemmingsplan is ingegeven door de aanvaardbare belasting van de omgeving.
Dat geeft zekerheid voor zowel Toverland als de omgeving.

2.7/4.1 Integrale afweging met alle relevante thema's voor de fysieke leefomgeving
De ontwikkeling van Toverland heeft effecten op de omgeving en verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving. De beoordeling van deze aspecten op de gehele ambitie geeft een evenwichtig beeld. In het bestemmingsplan en in het MER zijn deze beoordelingen weergegeven.

Naast de ruimtelijke aspecten, zoals attracties en gebouwen, zijn ook thema's als verkeer, vuurwerk, evenementen zoals Halloween etc, van invloed op het leefcomfort in de omgeving. Dit nieuwe BPVR geeft op eenduidige wijze de spelregels voor zowel de fysieke ontwikkelingen alsook het beperken van de impact op het leefcomfort van omwonenden.
Met de onderzoeken die zijn uitgevoerd is bepaald binnen welke kaders Toverland kan uitbreiden. De omgeving is daarvoor het uitgangspunt.

Verkeer
Mede naar aanleiding van opmerkingen van de Commissie mer en zienswijzen over de samenhang van de ontwikkeling van Toverland met andere ontwikkelingen in de Peelbergen, is een aanvullend en geactualiseerd verkeersonderzoek uitgevoerd. Daarin zijn de te verwachten verkeerskundige effecten van het voornemen op basis van recente verkeersgegevens en verkeersmodellen (Verkeersmodel Limburg, regiomodel Noord-Limburg, prognosejaar 2040) in beeld zijn gebracht. Tevens is rekening gehouden met overige voorziene ontwikkelingen in de omgeving (met name de voorgenomen ontwikkeling van Grandorse).
Met de ontwikkeling van Toverland tot 3,7 bezoeken per jaar neemt de verkeersgeneratie ook toe. Met de huidige infrastructuur kan het verkeer niet zondermeer worden afgewikkeld. Met de provincie en Toverland zijn afspraken gemaakt over de maatregelen die nodig zijn in de ontwikkelfases van Toverland voor de komende jaren. In het bestemmingsplan is als voorwaarde gesteld dat een ontwikkeling alleen mogelijk is als de verkeersafwikkeling is zeker gesteld. Deze voorwaarde geldt voor alle uitbreidingen die bijdragen aan meer dan 1,69 bezoeken per jaar voor Toverland en op de gronden die in het huidige bestemmingsplan niet al aangewezen zijn voor het attractiepark.

Geluid
Voor Toverland is een geluidmodel gebouwd. In het model zijn alle activiteiten van Toverland ondergebracht met de bijbehorende geluidsproductie. Bij ieder uitbreidingsplan van Toverland wordt het model aangevuld om te bepalen wat de geluidseffecten zijn op de omgeving. In het bestemmingsplan zijn maximale niveaus opgenomen voor de geluidgevoelige functies (woningen) in de omgeving. Een uitbreiding mag er niet toe leiden dat deze waarden worden overschreden. Zo is een aanvaardbaar geluidniveau gegarandeerd op de woningen in de omgeving.

vervolg raadsvoorstel

Vuurwerk
Onderdeel van de beleving bij Toverland is de vuurwerkshows die aan het eind van de dag worden opgevoerd. Naast dat het voor de bezoeker een bijzondere ervaring is, levert het hinder op in de omgeving. Zowel voor omwonenden als voor de natuur (dieren). Vanwege de omgeving zijn in het bestemmingsplan regels opgesteld voor de vuurwerkshows. Er zijn twee soorten shows onderscheiden; grote en kleine shows. Voor beide soorten zijn verschillende regels gesteld. Die regels hebben betrekking op maximale geluidniveaus, zwaarte van het vuurwerk en het aantal shows dat jaarlijks mag worden opgevoerd. Daarnaast is bepaald dat het afsteken van vuurwerk in het broedseizoen en bij vorstdagen niet is toegestaan. Dit ter bescherming van de dieren.

Ecologie en stikstof
Uit de uitgevoerde berekeningen voor de plansituatie blijkt dat de stikstofdepositie toename in zowel de aanleg- als gebruiksfase niet meer dan 0,00 mol N/ha/jaar bedraagt. Met de uitvoerbaarheidstoets, zoals opgenomen in de voortoets, is aangetoond dat met toepassing van intern salderen als mitigerende maatregel het project vergunbaar is.
Het aspect stikstofdepositie vormt geen belemmering voor de realisatie van het plan.

Externe veiligheid
De Commissie mer heeft in haar eerste advies met name aandacht gevraagd voor externe veiligheid vanwege de reserveringszone voor de leidingenstrook (Delta Rhine Corridor). In de oorspronkelijke voornemens was het mogelijk om onder andere waterstof, koolstofdioxide en ammoniak te transporteren via deze leidingen. De veiligheidsgevolgen van met name ammoniak zijn momenteel nog niet goed te bepalen. De beschikbare rekenmethoden zijn niet geschikt voor deze gevaarlijke stof. Inmiddels zijn de plannen om ammoniak door deze leidingstrook te transporteren voor de korte termijn (circa tot 2032) niet aan de orde. Hierover is een kamerbrief gepubliceerd in december 2024. Dat betekent dat vooralsnog geen rekening hoeft te worden gehouden voor het transporteren van met name ammoniak. Voor de langere termijn blijft het transporteren van deze stof wel binnen de scope. Wanneer deze plannen concreet worden, zal opnieuw bekeken moeten worden wat de effecten zijn voor de veiligheid.

Lichthinder
Toverland maakt gebruikt van verlichting. Zeker in de avondperiode is dat zichtbaar vanuit de omgeving. Om het effect op de omgeving te beperken zijn in het bestemmingsplan regels gesteld aan het lichtniveau dat Toverland mag uitstralen. Er is daarbij onderscheid gemaakt tussen gronden grenzend aan de NNN en overige gronden. Ten behoeve van het bestemmingsplan en het MER is onderzocht wat het lichtniveau van Toverland nu is. Het attractiepark voldoet ook nu aan de normen.

Spuitzones
Een groot deel van de gronden waar Toverland zal uitbreiden zijn nog in gebruik als agrarische grond. De gronden zijn echter in eigendom van of in pacht door Toverland. Op de gronden worden geen gewasbeschermingsmiddelen toegepast. Aan de noordzijde van het plangebied zijn nog een aantal voor Agrarisch aangewezen percelen. Op het perceel ten westen van de Schorfvenweg is het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen binnen een afstand van 50 meter tot de grens van het bestemmingsplan Toverland niet toegestaan. Deze regel is in het bestemmingsplan Grandorse opgenomen. Aan de oostzijde van de Schorfvenweg blijven enkele percelen over war het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen niet

vervolg raadsvoorstel

uitgesloten. Vanwege deze mogelijkheid is in het bestemmingsplan Toverland een regeling opgenomen waarbij binnen 50 meter tot de grens van deze bestemming geen driftgevoelige functies zijn toegestaan, tenzij aangetoond dat deze afstand kleiner kan zijn. In deze zone valt de landschappelijk inpassing van 30 meter breed.

3.1 Delegatiebevoegdheid voor snel opheffen gebruiksbeperkingen Toverland na verleggen of buitenwerkstellen van de leidingen en reserveringsstrook voor buisleidingen
De leidingstrook (reservering voor meer meerdere nieuwe transportleidingen) en bestaande gasleidingen liggen deels over de gronden van Toverland. Het transporteren van stoffen als aardgas, CO_2 en H_2 hebben effect op de veiligheidssituatie voor onder andere de medewerkers en bezoekers van het park. Rondom deze leidingen zijn daarom veiligheidszones aangewezen waarbinnen beperkingen gelden voor de gebruik én de aanwezigheid van grote groepen mensen. Dat heeft direct gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden van de gronden voor Toverland. Met de Gasunie vinden gesprekken plaats over een mogelijke verplaatsing van de gasleidingen naar gronden op voldoende afstand van Toverland. Ook over de reserveringszone voor de nieuwe buisleidingen vinden deze gesprekken plaats. Voor vaststelling van het bestemmingsplan is daarover echter nog geen duidelijkheid maar als het betreffende bevoegd gezag (nu Gasunie) instemt met verlegging of buitenwerkingstelling kan met het delegatiebesluit de dubbelbestemming uit het voorliggende bestemmingsplan worden aangepast of verwijderd.

Voor de reserveringsstrook geldt dan overigens wel dat eerst op rijksniveau de aanwijzing moet worden aangepast in de structuurvisie. Voor de bestaande gasleidingen geldt dat deze eerst buiten bedrijf moeten zijn gesteld of verlegd.

Met een delegatiebesluit wordt de bevoegdheid om het omgevingsplan te wijzigen voor een specifiek aspect overgelaten aan het college. De proceduretijd wordt daarmee aanzienlijk verkort. In dit geval is een dergelijk besluit te verantwoorden omdat er slechts enkele belanghebbenden zijn. Enerzijds Toverland die zonder de dubbelbestemmingen meer gebruiksvrijheid heeft binnen de kaders van het voorliggende bestemmingsplan en anderzijds de Gasunie die, voordat de wijziging wordt voorbereidt, al akkoord gegeven heeft. Een nadere belangenafweging is dan niet nodig.

5.1 Door het sluiten van de Anterieure Overeenkomst wordt het kostenverhaal anderszins verzekerd in de zin van artikel 6.12 lid 2 Wro (onder de Ow: artikelen 13.13 lid 3 en 13.18 lid 1 Ow), zodat er voor de Gemeente geen verplichting bestaat om voor het kostenverhaal een exploitatieplan vast te stellen.
Met Toverland is een anterieure overeenkomst gesloten. Daarin is onder andere het kostenverhaal voor het bestemmingsplan geborgd. Het gaat dan om het verhalen van de kosten die de gemeente maakt om het bestemmingsplan in procedure te brengen. Tevens bevat deze overeenkomst bepalingen over de landschappelijke inpassing, de GKM en planschade. Gelet op het feit dat het traject om te komen tot een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte reeds in 2020 in gang is gezet, is de oude GKM regeling voor de Peelbergen in deze overeenkomst opgenomen en niet de nieuwe regeling uit de Nota Kostenverhaal. Bouwleges of afwijkingen van dit bestemmingsplan worden additioneel in rekening gebracht.

Kanttekeningen
2.1 Deadline om bestemmingsplan met verbrede reikwijdte vast te stellen is op 1 januari 2026

vervolg raadsvoorstel

In de Crisis en herstelwet is bepaald dat een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte vóór 1 januari 2026 moet worden vastgesteld. Wanneer vaststelling vóór deze datum niet plaatsvindt dient een wijziging van het omgevingsplan te worden voorbereid. De procedure zoals afgelopen jaren gevoerd moet dan opnieuw worden doorlopen. De ontwikkeling van Toverland kan dan voorlopig alleen plaatsvinden voor zover dat past binnen het huidige bestemmingsplan en anders op basis van BOPA's. Daarmee is er geen integrale regie meer op de toekomstige situatie voor Toverland en de omgeving.

2.2 Stikstofbenadering blijft onzeker
Uit het onderzoek stikstof blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie plaatsvindt op de omliggende Natura2000-gebieden. Hiermee is de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op dit onderwerp onderbouwd. Echter, de beleidsontwikkelingen en juridische uitspraken over stikstofdepositie volgen elkaar recentelijk snel op. Het kan zijn dat na vaststelling van dit plan de uitgangspunten veranderen en andere maatregelen nodig blijken. Dat is nu niet te overzien en het is ook niet mogelijk daar nu op te anticiperen. De gekozen werkwijze en motivering voor stikstof voldoet aan de huidige inzichten. Voor concrete initiatieven van Toverland zijn omgevingsvergunningen nodig. Het is niet uitgesloten dat dan ook een omgevingsvergunning voor een Natura2000-activiteit benodigd is.

2.3 Verkeer en verkeersdrukte zal toenemen
Met de uitbreiding van Toverland zullen er meer bezoekers komen. Dit zal gevolgen hebben voor het aantal verkeersbewegingen. Het zal drukker worden. Daarom hebben we in een aanvullende overeenkomst met de provincie en Toverland afspraken gemaakt over het monitoren van de verkeersdrukte en, wanneer er te veel congestie ontstaat, welke maatregelen genomen moeten worden en wie ze betaald.
Op dit moment is niet vast te stellen wanneer ontwikkelingen zullen plaatsvinden en hoe, afhankelijk van de verkeerstoename én de autonome ontwikkelingen van het verkeer, de doorstroming zal zijn. De provincie en Rijkswaterstaat zullen de komende jaren plannen maken voor eventuele aanpassingen aan de infrastructuur. Die aanpassingen zijn mede bepalend voor de verkeersafwikkeling en congestievorming. Daar komt bij dat een deel van de ontwikkelruimte van Toverland momenteel al planologisch mogelijk is. Zolang Toverland binnen de huidige planologische kaders uitbreidt, is er geen grondslag om Toverland (financieel) verantwoordelijk te stellen voor problemen in de afwikkeling van het verkeer.

Financiële consequenties
Met de anterieure overeenkomst is het kostenverhaal anderszins verzekerd in de zin van de Wro zodat er geen verplichting bestaat om een exploitatieplan vast te stellen. Het kostenverhaal bestaat in deze uit 3 onderdelen, te weten: plankosten, toezichtskosten en bijdrage GKM (oude regeling).

- In de anterieure overeenkomst is een bedrag van € 190.000 voor plankosten opgenomen. Dit bedrag komt ten gunste van de loonsommen. Van dit bedrag is al € 152.000 ontvangen. Het resterende bedrag van € 38.000 zal na vaststelling van het bestemmingsplan worden betaald.
- Daarnaast is een bedrag van € 100.000 opgenomen voor toezichtskosten, te betalen in 15 gelijke termijnen. Indexatie vindt niet plaats. Dit bedrag komt eveneens ten gunste van de loonsommen. Toverland is de eerste termijn verschuldigd op 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin het Bestemmingsplan onherroepelijk wordt.
- Voor de GKM bijdrage is Toverland nog een bedrag verschuldigd van de oude overeenkomst. Voor deze nieuwe overeenkomst is een rekenmethode overeengekomen voor de berekening van de GKM bijdrage over de m² van toekomstige uitbreidingen, een en ander conform bijlage 3 van de overeenkomst. Er is nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen landschappelijke inpassing en GKM. Toverland mag

vervolg raadsvoorstel

natuurcompensatie in natura inzetten, mits de gemeente daar voorafgaand toestemming voor heeft verleend. De te ontvangen GKM gelden worden verantwoord op de Reserve Gebiedsontwikkeling de Peelbergen. Van daaruit vindt gerichte compensatie in het gebied plaats.

Vervolgtraject / communicatie

1. Het bestemmingsplan en de PlanMER Toverland (inclusief Aanvulling MER) worden ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.
2. Omdat het bestemmingsplan gewijzigd wordt vastgesteld wordt de provincie gevraagd of zij kan instemmen met de wijzigingen voorafgaand aan de publicatie.
3. Na akkoord van de provincie vindt publicatie van het bestemmingsplan en PlanMER (inclusief Aanvulling MER) plaats op www.ruimtelijkeplannen.nl en op www.officiëlebekendmakingen.nl.
4. Daags na de publicatie worden het bestemmingsplan en de bijbehorende stukken gedurende zes weken fysiek ter inzage gelegd in het gemeentehuis.
5. Belanghebbenden kunnen gedurende deze termijn beroep instellen bij de Raad van State.

Als het plan onherroepelijk wordt, kan Toverland vergunningen aanvragen voor de verder ontwikkeling van het attractiepark.

Burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas,

De burgemeester,

drs. R.F.I. Palmen

De secretaris,

A.M.L.T. van Iersel – Purnot (MA)

vervolg raadsvoorstel

Bijlagen

A. Zienswijzenrapport
B. Vast te stellen bestemmingsplan verbeelding
C. Vast te stellen bestemmingsplan regels
D. Vast te stellen bestemmingsplan toelichting
E. Kaart delegatiebesluit
F. Vast te stellen PlanMER mt bijbehorende bijlagen (2023)
G. Vast te stellen Aanvulling MER met bijbehorende bijlagen (2025)

Stuknummer: 25.0006725

gemeente horst aan de maas

raadsbesluit

Bijlage van bladnummer 2025.087

De raad van de gemeente Horst aan de Maas;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2025, bladnummer 2025.087;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met het zienswijzenrapport (bijlage A).
2. Het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte 'Toverland' met identificatiecode NL.IMRO.1507.BPToverland2023-BPV1, dat conform artikel 1.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd op een GBKN-ondergrond, gewijzigd vast te stellen vóór 1 januari 2026 (bijlage B, C en D).
3. De bevoegdheid om het omgevingsplan te wijzigen te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, voor zover het gaat om het wegbestemmen of verleggen van de dubbelbestemmingen 'Leiding – Leidingstrook' en 'Leiding – Gas' en de daarbij behorende gebiedsaanduidingen 'veiligheidszone leidingstrook' en 'veiligheidszone gasleidingen', voor het gebied dat door middel van arcering is aangeduid op 'kaart delegatiebesluit' (bijlage E) én daarvoor de volgende beleidsregels vast te stellen:
    a. De dubbelbestemming 'Leiding – Leidingstrook' en de daarbij behorende gebiedsaanduiding 'veiligheidszone leidingstrook' mag worden verwijderd of verlegd, indien de reserveringszone, zoals opgenomen in de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 (of een opvolger hiervan), ter plaatse van de dubbelbestemming is verlegd;
    b. Ter hoogte van het gearceerde gebied ('Kaart delegatiebesluit') mag de dubbelbestemming 'Leiding – Gas' en de daarbij behorende gebiedsaanduiding 'veiligheidszone gasleiding' worden verwijderd, indien:
        i. De leidingen ter plaatse van de dubbelbestemming fysiek zijn verlegd; of
        ii. De leidingen ter plaatse van de dubbelbestemming formeel buiten bedrijf zijn gesteld.
    c. Het kostenverhaal moet privaatrechtelijk en/of publiekrechtelijk geregeld zijn met inachtneming van de Omgevingswet en de daarbij behorende uitvoeringswetgeving.
    d. Het college van burgemeester en wethouders verschaft de raad op de voet van artikel 10:16 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht inlichtingen over de uitoefening van de gedelegeerde bevoegdheid.

4. Het PlanMER (2023) en de Aanvulling MER 'een magische toekomst voor Toverland' (2025) als bijlagen bij het bestemmingsplan vast te stellen (bijlage F en G).
5. Geen exploitatieplan vast te stellen omdat kostenverhaal anderszins is verzekerd.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 16 december 2025.

De raad voornoemd,

De voorzitter,

drs. R.F.I. Palmen

De plv. griffier,

M.A. Dinnissen-Theunissen

Bijlagen

A. Zienswijzenrapport
B. Vast te stellen bestemmingsplan verbeelding
C. Vast te stellen bestemmingsplan regels
D. Vast te stellen bestemmingsplan toelichting
E. Kaart delegatiebesluit
F. Vast te stellen PlanMER mt bijbehorende bijlagen (2023)

Zienswijzen bestemmingsplan Toverland en MER

Het bestemmingsplan en het MER hebben vanaf donderdag 30 november 2023 tot en met 11 januari 2024 ter visie gelegen. Gedurende deze periode kon eenieder een zienswijze indienen tegen het plan en/of de aanvulling op het MER. Er zijn in totaal 12 zienswijzen ontvangen. Hiervan waren drie zienswijzen ingediend als pro-forma zienswijze, die later zijn aangevuld. Op 31 mei 2024 heeft inspreker K (Pijnenburg agrarisch advies namens Verstegen) haar zienswijze ingetrokken.
Alle overige ontvangen zienswijzen zijn door het bevoegd gezag beoordeeld en in behandeling genomen.
Onderstaand is een puntsgewijze samenvatting van de ingekomen zienswijzen en een beantwoording. De samenvatting laat onverlet dat wel de gehele zienswijze in behandeling is genomen.

A. Indiener

1. *Buisleidingen*
   U geeft aan de afwijkingsregels voor bouw- en aanlegactiviteiten binnen het buisleidingentrace in tact te laten. Barro biedt die ruimte niet. De minister van Binnenlandse Zaken kan op aanvraag van het college van Burgemeester en Wethouders een ontheffing van het Barro verlenen, indien de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die bepalingen te dienen nationale belangen. Ik verzoek u het plan dan ook hierop aan te passen.

<u>Beantwoording</u>
De regeling wordt aangepast in die zin dat de afwijking is komen te vervallen.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat de afwijking is komen te vervallen.

2. *Verkeersonderzoeken*
   a. *Vanaf 17 november jl. ligt ook het bestemmingsplan van Grandorse als ontwerp ter inzage. Beide bestemmingsplannen worden afzonderlijk op diens effecten beoordeeld. Het is wenselijk om de verschillende plannen en hun verkeerseffecten meer in samenhang te beschouwen. Daarbij dienen de verkeersonderzoeken van beide plannen gebruik te maken van dezelfde uitgangspunten en verkeersgegevens.*

<u>Beantwoording</u>
De actualisatie van het verkeersonderzoek heeft nog niet plaatsgevonden voorafgaand aan het tervisieleggen van het ontwerp-bestemmingsplan van Toverland en het bestemmingsplan voor Grandorse mede vanwege de wens om de beide bestemmingsplannen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet tervisie te leggen (vóór 1 januari 2024) en het verkeersmodel van de provincie in het najaar van 2023 beschikbaar is gekomen. Gezien de deadline lukte het niet de verkeersonderzoeken op basis van dit model te actualiseren en op elkaar af te stemmen. Sinds januari 2024 heeft meermaals overleg plaatsgevonden met Rijkswaterstaat, de provincie Limburg en de gemeente om de uitgangspunten voor de onderzoeken op elkaar af te stemmen. In de overleggen zijn daarvoor een aantal basisafspraken gemaakt. Met deze uitgangspunten is

opnieuw gekeken naar de verkeersgeneratie als gevolg van de diverse ontwikkelingen en voor onderhavig plan specifiek voor de ontwikkeling van Toverland.

Naar aanleiding van het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie voor de Milieueffectrapportage is in een aanvulling op het MER besloten om deze ontwikkeling uit de referentiesituatie te halen en voor de toekomstige situatie twee scenario's door te rekenen, een met de ontwikkeling van Toverland en een met de ontwikkeling van Toverland en Grandorse gecumuleerd. De aangepaste onderzoeken zijn verwerkt als bijlagen bij het gewijzigd vast te stellen BPVR. De uitkomsten van dit geactualiseerde verkeersonderzoek zijn tevens aangepast in de aanvulling op het MER en de toelichting van het BPVR.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat een actualisatie van het verkeersonderzoek is uitgevoerd en toegevoegd aan het bestemmingsplan. Op basis van de actualisatie van het verkeersonderzoek zijn ook de andere milieuonderzoeken (wegverkeersgeluid, stikstofdepositie en luchtkwaliteit) opnieuw doorgerekend. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de toelichting van het bestemmingsplan en de aanvulling op het MER.

b. *In de planregels zijn voor de doorontwikkeling van Toverland beoordelingsregels opgenomen, waarbij dient te worden aangetoond dat er geen belemmeringen optreden met de verkeersafwikkeling op het omliggende wegennet. Daarin is als voorwaarde opgenomen dat niet meer dan 15 keer per jaar sprake is van terugslag op de N277 reikend tot aan de rotonde ter hoogte van de N277 en de Kleefsedijk. Reclamant wijst erop dat ten alle tijden dient te worden voorkomen dat de ontwikkelingen in De Peelbergen leiden tot doorstromingsproblemen op (de aansluiting van de N277 op) de A67. Verzocht is de regeling hierop aan te passen.*

Beantwoording
De gemeente Horst aan de Maas en Toverland willen beiden dat doorstromingsproblemen worden voorkomen. In de overleggen met de diverse betrokkenen (provincie, Rijkswaterstaat, Gemeente Horst aan de Maas en Toverland) is afgestemd en overeengekomen dat het acceptabel is dat maximaal 15 keer per jaar (exclusief evenementen) terugslag plaatsvindt op de N277 tot aan de rotonde bij de Kleefsedijk. Dit was reeds opgenomen in de regels van het ontwerp BPVR (artikel 3.7.3 onder b)

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

B. Indiener (pro-forma)

Door een grote hoeveelheid aan bestemmingsplannen dat ter visie is gelegd voor 1 januari 2024 lukt het waarschijnlijk niet om binnen de gestelde termijn het bestemmingsplan voor Toverland te beoordelen en te reageren. Verzocht wordt om een verlenging van de reactietermijn met 6 weken in plaats van de reguliere 2 weken bij een pro-forma zienswijze

Beantwoording

Ondanks dat een pro-forma zienswijze bij een bestemmingsplan verbrede reikwijdte niet mogelijk is, is de termijn toegekend tot en met 22 februari 2024. Vanwege de noodzaak het verkeersonderzoek aan te passen is niet de verwachting dat vóór 22 februari het bestemmingsplan kan worden afgerond. Onderstaande zienswijzen zijn vóór 22 februari ingediend.

Inhoudelijke zienswijze

1. *Vrijetijdseconomie*
   a. *In paragraaf 3.2.1 van de toelichting ontbreekt het provinciaal beleid over vrijetijdseconomie, zoals opgenomen in H8 van de Omgevingsvisie Limburg.*

Beantwoording

Dat is juist. Het beleid zal worden toegevoegd.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat in paragraaf 3.2.1 het provinciaal beleid ten aanzien van vrijetijdseconomie wordt toegevoegd.

   b. *In paragraaf 3.2.2 van de toelichting wordt ingegaan op de Omgevingsverordening Limburg 2014. Deze is per 1 januari 2024 vervangen door de Omgevingsverordening Limburg. Er moet worden getoetst aan de nieuwe omgevingsverordening.*

Beantwoording

Dat is juist. De tervisielegging van het ontwerp ontwerpbestemmingsplan heeft plaatsgevonden vóór 1 januari 2024. In het overgangsrecht voor de Omgevingswet is bepaald dat het afwegings- en beoordelingskader voor plannen die voor 1 januari 1024 als ontwerp ter visie worden gelegd, gelijk is aan het afweging- en beoordelingskader vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte Toverland betreft dat dus de Omgevingsverordening Limburg 2014. Daar dient dit plan aan getoetst te worden.
In de toelichting wordt een korte toevoeging opgenomen met een aantal relevante wijzigingen in de nieuwe Omgevingsverordening, ten opzichte van de 2014-versie.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in paragraaf 3.2.2 de belangrijkste wijzigingen uit Omgevingsverordening Limburg worden toegevoegd.

c. *In de analyse op pagina 46 wordt uitgegaan van het POL2014. Deze visie is inmiddels vervangen door de POVI.*

Beantwoording
Dat is juist. Echter wordt verwezen naar de beantwoording onder b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat in de beleidsanalyse een korte toevoeging met de belangrijkste wijzigingen van het POVI ten opzichte van het POL 2014 wordt toegevoegd.

d. *In paragraaf 3.2.2 van de toelichting op pagina 46/47 is verantwoording afgelegd over de regionale afstemming. In de verantwoording ontbreekt dat in het regionale advies is opgenomen dat bij toekomstige besluitvorming over concrete toevoeging voor verblijfsrecreatie op dat moment bepaald dient te worden of aan de uitgangspunten wordt voldaan.*

Beantwoording
De tekst van de toelichting van het bestemmingsplan wordt hierop aangepast.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat in de toelichting de tekst over de regionale afstemming bij toevoeging van verblijfsrecreatie is aangepast.

e. *Verder ontbreekt in de verantwoording dat in het regionale advies is opgenomen dat voor die beoordeling specifieke regels/voorwaarden moeten worden opgenomen. Deze voorwaarden zijn in artikel 3.7.1 onder b opgenomen.*

Beantwoording
De regels worden aangepast naar aanleiding van het regionale advies en aanvullende afstemming met de provincie. In paragraaf 3.2.2 van de toelichting van het bestemmingsplan wordt dit kort aangestipt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat paragraaf 3.2.2 van de toelichting wordt aangepast.

f. *In artikel 3.6.3 onder a ontbreekt het maximum van 710 overige verblijfsrecreatie-eenheden.*

Beantwoording
Uitgangspunt is dat er maximaal 1.510 verblijfseenheden kunnen worden toegevoegd met maximaal 5.000 bedden. Maximaal 800 van deze verblijfsrecreatieve eenheden mogen in de vorm van hotelkamers worden gerealiseerd, maar dat mogen er ook minder zijn. In dat geval

kunnen er meer bedden ten behoeve van overige verblijfsrecreatieve eenheden worden gerealiseerd. Het aantal van 710 hoeft derhalve niet in de regels te worden opgenomen

In de regels van het bestemmingsplan wordt een regeling toegevoegd onder artikel 3.7.

3.7.1 Recreatieve verblijfseenheden

a Verbod
Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit het aantal bedden met meer dan 800 bedden te doen toenemen.

b Beoordelingsregels
De omgevingsvergunning zoals bedoeld onder a wordt verleend als:
1. het maximaal aantal verblijfseenheden én het maximaal aantal bedden zoals opgenomen in artikel 3.6.3 niet wordt overschreden;
2. aangetoond is dat de toename van het aantal recreatieve verblijfseenheden met aantal bedden niet leidt tot een aantasting van de balans van vraag en aanbod naar verblijfsrecreatie in de regio.
Het aantal van 800 bedden (onder a) is opgenomen vanwege de lopende aanvraag voor het eerste verblijfsresort (Ithaka) wat reeds akkoord is bevonden door de regio. Het is niet nodig deze opnieuw ter beoordeling te moeten voorleggen.

Het maximaal te realiseren aantal eenheden is opgenomen in artikel 3.6.3. Met de toevoeging van bovenstaande regeling onder b, waarbij aangetoond moet worden dat het toe te voegen aantal recreatieve verblijfseenheden en aantallen bedden niet leidt tot een aantasting van de balans van vraag en aanbod naar verblijfsrecreatie in de regio. Hiermee is voldoende toetsingsruimte voor het bevoegd gezag ingebouwd om grip te houden op de ontwikkelingen. Daarbij is het nog van belang dat slechts gebruik kan worden gemaakt van de verblijfseenheden in combinatie met een bezoek aan het park. De verblijfseenheden kennen nadrukkelijk een andere doelgroep dan andere voorzieningen in de nabijheid voor verblijfsrecreatie.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in de regels een artikel wordt toegevoegd om meer grip te hebben op het aantal eenheden en het aantal bedden in relatie tot de balans in het regionale aanbod en de regionale vraag naar verblijfseenheden.

g. In de regels wordt in artikel 3.6.3 onder b gesproken over 'bedden'. Om misverstanden te voorkomen wordt verzocht dit te vervangen door 'slaapplaatsen'.

<u>Beantwoording</u>
Door de provincie is toegelicht dat de zienswijze is ingegeven vanwege het feit dat een bed meerdere slaapplaatsen kan hebben. De gemeente wil toch het begrip 'bed' blijven hanteren. In het bestemmingsplan is hiervoor wel een begripsbepaling (in artikel 1) opgenomen waaruit blijkt dat

onder ‘bed’ een slaapplaats voor één persoon wordt verstaan. Daarmee zijn mogelijke ongewenste situaties ondervangen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat een begripsbepaling voor het begrip ‘bed’ aan artikel 1 van de regels wordt toegevoegd.

h. De beoordelingsregel in artikel 3.7.1 onder b moet ook gelden voor hotelkamers.

Beantwoording
Op basis van het vigerend bestemmingsplan is het reeds toegestaan een hotel met 100 kamers te realiseren. Desondanks is de regeling zodanig aangepast dat voor toevoeging van verblijfsrecreatieve eenheden / bedden boven het aantal van 800 bedden steeds een omgevingsplanactiviteit moet worden doorlopen ook in het geval het bedden voor hotelkamers betreft.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat artikel 3.7.1 onder b is aangepast en ook van toepassing is op (bedden in) hotelkamers.

i. Verder wordt gesproken over een balans in het regionale aanbod van verblijfsrecreatie. Dat is onjuist. Het gaat om de balans tussen de vraag en het aanbod in de regio. Voorgesteld wordt de beoordelingsregel als volgt te formuleren: “De omgevingsvergunning als bedoeld onder a wordt verleend indien is aangetoond dat de toename van het aantal recreatieve verblijfseenheden niet leidt tot een aantasting van de balans tussen vraag en aanbod van verblijfsrecreatie in de regio Noord-Limburg. Daarbij gaat het zowel om de balans voor het geheel van de verblijfsrecreatie als om de balans voor een specifiek type verblijfsrecreatie.”

Beantwoording
In de regeling is de formulering als volgt aangepast:

.... ‘aangetoond is dat de toename van het aantal recreatieve verblijfseenheden met aantal bedden niet leidt tot een aantasting van de balans van vraag en aanbod naar verblijfsrecreatie in de regio’.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat Artikel 3.7.1. onder b als volgt komt te luiden:

Beoordelingsregels
De omgevingsvergunning zoals bedoeld onder a wordt verleend als:
1. het maximaal aantal verblijfseenheden én het maximaal aantal bedden genoemd in artikel 3.6.3 niet worden overschreden;

2. aangetoond is dat de toename van het aantal recreatieve verblijfseenheden met aantal bedden niet leidt tot een aantasting van de balans van vraag en aanbod naar verblijfsrecreatie in de regio.

2. *Verkeer*
   Aangetoond dient te worden dat er geen doorstromingsproblemen zullen optreden op het onderliggend wegennet om de bereikbaarheid van de omgeving te kunnen garanderen. In het verkeersonderoek voor Toverland is onvoldoende rekening gehouden met de verkeersimpact vanuit het ontwerpbestemmingsplan Grandorse. De provincie verzoekt de verkeersimpact opnieuw door te rekenen en op basis daarvan het verkeersonderzoek aan te passen. Inmiddels is het ambtelijk overleg gestart om de verkeersimpact van de verschillende ontwikkelingen opnieuw te bepalen. De verwachting is dat de resultaten in het eerste kwartaal van 2024 aangeleverd worden.

<u>Beantwoording</u>
Het is juist dat het proces is gestart om de verkeersonderzoeken voor de verschillende ontwikkelingen op elkaar af te stemmen om zo beter inzicht te krijgen in de gevolgen voor de verkeersafwikkeling. De resultaten worden verwerkt in het bestemmingsplan met de vaststelling. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder punt 2.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER. (zie zienswijze A onder punt2).

3. Geluid
   a. *Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Daarmee verandert ook de wijze waarop geluid van provinciale wegen moet worden beoordeeld. Voor 1 januari 2026 moet de provincie GPP's vaststellen voor de wegen, dus ook voor de N277. Met de werkzaamheden daarvoor is reeds gestart en het is de bedoeling de GPP's voor de N277 rond 1 januari 2025 vast te stellen. De GPP's zijn gebaseerd op de verkeerscijfers van 2023. Na vaststelling mogen de GPP's nog maar beperkt groeien (maximaal 1,5 dB). De groei van het verkeer van en naar Toverland heeft consequenties voor de nog vast te stellen GPP's. Een totaal beeld van de consequenties voor de N277 ontbreekt nog. Gezien de kosten waar de provincie mee wordt geconfronteerd als de GPP's worden bereikt si het noodzakelijk daar inzicht in te krijgen. De provincie wil meer inzicht in de toekomstige cumulatieve effecten om als input te gebruiken bij de onderzoeken voor eventuele aanpassingen van infrastructuur.*

<u>Beantwoording</u>
Aangezien het ontwerp van het bestemmingsplan met Verbrede Reikwijdte voor 1 januari 2024 in procedure is gebracht, is de 'oude' wetgeving nog van toepassing. Zie hiervoor ook de uitspraak van de raad van state van 17 april 2024 (ECLI:NL:RVS:2024:1529). Het is daarom niet nodig met de nieuwe methodiek voor wat betreft geluid rekening te houden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *De toename van het verkeer op de N277 heeft gevolgen voor de het verkeerslawaai dat omwonenden kunnen ervaren.*

Beantwoording
Naar aanleiding van het gewijzigd verkeersmodel is het akoestisch onderzoek geactualiseerd. Het geactualiseerde onderzoek wordt als nieuwe bijlage aan de toelichting van het BPVR toegevoegd. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de toelichting van het BPVR en de aanvulling op het MER. Uit de rekenresultaten volgt dat de geluidbelasting vanwege de verkeersaantrekkende werking ten hoogste 47dB(A) bedraagt. Dit betekent dat de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) uit de Circulaire wordt gerespecteerd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan en het MER in die zin dat het geactualiseerde onderzoek als nieuwe bijlage wordt toegevoegd. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de toelichting van het BPVR en de aanvulling op het MER.

c. *In paragraaf 6.5.3 van het akoestisch onderzoek is beschreven dat een deel van het verkeer van en naar Toverland door Sevenum rijdt. In relatie tot het autonoom verkeer kan het planverkeer tot een toename van ten hoogste 0,5 dB zorgen. Hoe deze toename tot stand is gekomen is niet te achterhalen uit de bijlagen en verwijzingen.*

Beantwoording
Deze toename is bepaald op basis van de verwachte verkeerstoename zoals deze is bepaald in het verkeerskundig onderzoek. Hierbij is gebruik gemaakt van de resultaten uit het uitgevoerde kentekenonderzoek waarin is gemeten hoeveel verkeer van en naar Toverland door de omliggende kernen rijdt en hoeveel via de Midden-Peelweg naar de snelweg rijdt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Het is van belang of de toename van 0,5 dB leidt tot hogere waarden of het nemen van akoestische maatregelen. Dit blijkt niet uit de rapportage.*

Beantwoording
Een toename van 0,5 dB blijft onder de toename van 2 dB zoals die voor wegreconstructies wordt gehanteerd. Indien de toename onder de 2 dB blijft, is het treffen van maatregelen niet van toepassing, omdat effecten van minder dan 2 dB auditief niet waarneembaar zijn. Bij een grotere toename zou het kunnen dat hogere waarden benodigd zijn maar dat is hier niet aan de orde.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

4. *Stikstof*
   a. *De toename van stikstofdepositie wordt gesaldeerd met het uit gebruik nemen van landbouwgronden en de beëindiging van een agrarisch bedrijf. Uit de regels blijkt echter niet dat dit geborgd is, bijvoorbeeld met een voorwaardelijke verplichting dat het gebruik van de landbouwgronden en het agrarisch bedrijf ook daadwerkelijk beëindigd voordat gestart wordt met de werkzaamheden waarvoor de stikstofruimte nodig is. Door het starten van de werkzaamheden terwijl ook de landbouwgronden nog in gebruik zijn, kan toch een toename van stikstofdepositie ontstaan en dat is niet toegestaan.*

<u>Beantwoording</u>
Conform de voorwaarden in de Zandzoomuitspraken (ECLI:NL:RVS:2021:1960 r.o. 24.2, ECLI:NL:RVS:2022:1894 r.o. 47.1, ECLI:NL:RVS:2023:167 r.o.12, ECLI:NL:RVS:2023:1350 r.o. 11.1, ECLI:NL:RVS:2024:5003 r.o. 14.3) zijn de percelen en de veehouderij (inclusief bijbehorende stikstofrechten) voor de peildatum aangekocht ten behoeve van de planontwikkeling van Toverland. Dit is in de koopovereenkomst van het betreffende agrarische bedrijf vastgelegd. Er worden geen andere emitterende activiteiten uitgevoerd totdat de percelen ten behoeve van de planontwikkeling in gebruik worden genomen.
Dit is geborgd in artikel 15 onder 15.2 overgangsrecht gebruik van de planregels.
Agrarisch gebruik is enkel toegestaan voor zover het onder het overgangsrecht valt (artikel 15.2). Nadat het agrarisch grondgebruik gedurende een jaar (deels) is gestaakt, kan dit niet meer hervat worden. Op het moment dat Toverland een concreet initiatief wil ontplooien, dient zij aan te tonen dat dit niet leidt tot een overschrijding van de voor Toverland beschikbare stikstofdepositieruimte.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat de toelichting op dit punt zal worden verduidelijkt.

   b. *Er wordt gesaldeerd met een agrarisch bedrijf, dat inmiddels gestopt is. In beginsel is dat een probleem, omdat een vergelijking gemaakt moet worden tussen de maximale planologische effecten en de feitelijke planologische legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan. Nu de activiteit al gestopt is, mag daar niet mee worden gesaldeerd, tenzij er sprake is van een uitzondering. Intern salderen mag wel met een gestopte activiteit als onomstotelijk vaststaat dat de activiteit uitsluitend is beëindigd ten behoeve van de ontwikkeling die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maat. Daarnaast moet uitgesloten zijn dat de activiteit sowieso beëindigd zou zijn voor vaststelling van het bestemmingsplan. Verder is vereist dat in de periode tussen beëindiging van de activiteit en de vaststelling van het bestemmingsplan geenandere stikstof veroorzakende activiteiten zijn ontplooid op het betreffende perceel. Het is niet duidelijk of aan deze voorwaarden is voldaan (Zie hiervoor rechtsoverweging 24.2 van de uitspraak van de Raad van State van 1 september 2021 https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:RVS:2021:1960.). Het gebouw blijkt een gedeelte van het jaar in gebruik te zijn als spookhuis op basis van een gedeeltelijke vergunning. Ook dat kan een probleem zijn gezien bovenstaande*

voorwaarden aangezien het spookhuis wel een andere stikstofveroorzakende activiteit is (generatie verkeer en bezoekers). Gemotiveerd moet worden hoe dit zich tot de jurisprudentie verhoudt.

Beantwoording

Het gebouw van he tijdelijke spookhuis in de bestaande stal van Schorfvenweg 10 is al meerdere jaren onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering van Toverland. Zoals bij de beantwoording van 4a is aangegeven, is in de koopovereenkomst van het betreffende agrarische bedrijf aangegeven dat de stikstofrechten op basis van de natuurtoestemming zijn aangekocht ten behoeve van de verdere ontwikkeling van Toverland. Conform ECLI:NL:RVS:2024:5003 r.o. 14.5. kunnen nog beperkte activiteiten plaatsvinden na aankoop, mits deze geringe emissies hadden. In casu waren er geen emissies omdat het spookhuis enkel stroom verbruikte en het verkeer van personen met elektrische treintjes wordt voorzien. Het spookhuis maakt onderdeel van Toverland en levert geen extra of ander verkeer op dan reeds is opgenomen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan en het stikstofdepositieonderzoek in die zin dat bovenstaande beantwoording in de toelichting nader wordt verduidelijkt.

c. *De Wnb-vergunning en de milieuvergunning zijn overgedragen maar nog steeds vigerend. Op welke wijze is verzekerd dat op deze locatie geen toename meer kan plaatsvinden als de vergunningen nog aanwezig zijn?*

Beantwoording

Conform de Rendac-uitspraak (ECLI:NL:RVS:2024:4923 r.o. 17.7 en 19.2) moet bij intern salderen een natuurvergunning worden aangevraagd en vervalt bij intern salderen de eerder verleende natuurvergunning.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *In de voortoets (paragraaf 5.2) staat dat alleen is gekeken naar de gebruiksfase en dat de effecten van de aanlegfase nader getoetst moeten worden in het kader van de realisatie van de specifieke ontwikkelingen. Dat is niet toegestaan. Beide fasen dienen beoordeeld te worden op effecten. Uit het stikstofdepositie-onderzoek valt af te leiden dat voor stikstofdepositie wel is gerekend met de aanlegfase, maar dat moet dus ook voor de andere effecten gebeuren. Ook in de toelichting staat in paragraaf 4.4.1 dat alleen naar gebruiksfase is gekeken. Onduidelijk is hoe zich dit verhoudt tot het stikstofonderzoek.*

Beantwoording

De kans op het optreden van effecten in de aanlegfase en gebruiksfase is in de aangepaste voortoets meegenomen en nader toegelicht. De geactualiseerde voortoets inclusief stikstofberekening wordt verwerkt in de toelichting van het bestemmingsplan en als bijlage bijgevoegd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan, in die zin dat de resultaten uit de aangepaste voortoets in de toelichting worden verwerkt. Ook in de aanvulling op het MER wordt hier nader op ingegaan. Tevens wordt het aangepaste onderzoek aan de bijlagen toegevoegd.

e. *Inmiddels is duidelijk dat voor de overige effecten in de voortoets zal worden onderbouwd dat er op voorhand geen sprake is van significante negatieve effecten in de aanlegfase. Daarnaast zal voor grondwateronttrekking een voorwaarde worden opgenomen in het bestemmingsplan dat middels een berekening moet worden aangetoond dat er geen hydrologische effecten optreden. Daarmee vindt het oordeel/ onderzoek naar de gevolgen van grondwateronttrekking niet plaats voorafgaand aan de vaststelling van het plan, maar pas op een later moment. Dat is niet toegestaan (Raad van State 13 juli 2022, zaaknummer ECLI:NL:RVS:2022:1991, rechtsoverweging 6.5).*

Beantwoording
In de aangepaste voortoets inclusief stikstofberekening zijn de hydrologische effecten, net als alle overige verstoringsfactoren, meegenomen. Zowel in de aanleg- als gebruiksfase kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten. In de aanvulling op het MER wordt hier nader op ingegaan. Voor zover nodig worden deze aanpassingen tevens verwerkt in de toelichting van het bestemminsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan, in die zin dat de resultaten uit de aangepaste voortoets in de toelichting worden verwerkt. Ook in de aanvulling op het MER wordt hier nader op ingegaan.

f. *Uit het stikstofdepositie-onderzoek (paragraaf 4.2.4.) blijkt dat vanaf 2023 tot en met 2033 ieder jaar ontwikkelingen en dus daaraan gekoppelde werkzaamheden zullen plaatsvinden. Als maatgevend jaar voor de maximale planologische effecten wordt 2032 aangehouden. In de toelichting staat dat de emissie behorende bij 2032 modelmatig berekend is als maximale situatie van het plan. Als maximale invulling van het plan behoort toch gekeken te worden naar de gehele aanlegfase en niet alleen 1 jaar. Anders is sprake van een onderschatting. Een en ander blijkt ook niet uit de berekening.*

Beantwoording
Stikstofberekeningen moeten worden uitgevoerd conform de Instructie gegevensinvoer Aerius Calculator. Conform deze instructie is het uitgangspunt dat de depositiebijdrage van een project inzichtelijk wordt gemaakt in mol per hectare per jaar en dat daarvoor de aaneengesloten 12 maanden worden gemodelleerd waarvoor de depositie het hoogst is. In casu voldoet het onderzoek hieraan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

g. *Uit het stikstofdepositie onderzoek blijkt dat voor wat betreft het in beeld brengen van verkeer alleen gerekend is met een lijnbron van de N277 naar de A67. Onduidelijk is waarom er geen rekening is gehouden met verkeer afkomstig van bijvoorbeeld Venray.*

Beantwoording
Op basis van het gewijzigde verkeersonderzoek is het stikstofdepositieonderzoek aangepast en is ook in verkeer meegenomen op de N277 in noordelijke richting conform de eisen die zijn opgenomen in de Instructie gegevensinvoer Aerius Calculator.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de gewijzigde stikstofberekening (onderdeel voortoets) en verkeersonderzoek zijn bijgevoegd.

5. *Externe veiligheid*
   a. *Het bestemmingsplan biedt onvoldoende basis om in de uitwerking van het bestemmingsplan een goede afweging te maken ten aanzien van de externe veiligheidsrisico's van met name de Delta Rhine Corridor en de drie hoge druk aardgasleidingen. Er wordt daarmee geen recht gedaan aan het waarborgen van de veiligheid van bezoekers van Toverland.*

Beantwoording
De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft hier in haar voorlopig toetsingsadvies opmerkingen over gemaakt. Naar aanleiding hiervan is het externe veiligheidsonderzoek geactualiseerd.
In december 2024, nadat het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie was verschenen, is in de Tweede Kamer besloten dat het transport van ammoniak niet langer deel uitmaakt van de actuele scope van het project van de DRC. De focus ligt op het realiseren van waterstof en kooldioxide om de klimaatdoelen tijdig te behalen (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/12/05/scope-en-vervolg-delta-rhine-corridor). Pas op langere termijn zal onderzocht worden of en onder welke voorwaarden eventueel ammoniak of andere stoffen kan worden vervoerd.

Op basis hiervan is een nieuwe berekening uitgevoerd naar de mogelijke effecten als gevolg van de ontwikkeling van Toverland in relatie tot het toekomstig transport van waterstof en CO2 in de DRC. Deze rapportage als nieuwe bijlage aan de toelichting van het BPVR toegevoegd. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de toelichting van het BPVR en de aanvulling in het MER. In deze nieuwe berekening is tevens een verantwoording opgenomen van het groepsrisico in relatie tot de toename van het aantal bezoekers binnen het plangebied.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat een nieuwe risicoberekening is uitgevoerd. De resultaten zijn verwerkt in het bestemmingsplan en de aanvulling op het MER en als nieuwe bijlage aan de stukken toegevoegd.

b. *De voorwaarden uit het Barro en het Rarro zijn niet correct doorgevoerd ten aanzien van de Delta Rhine Corridor.*

Beantwoording
De voorwaarden uit het Barro/Rarro worden doorgevoerd in het bestemmingsplan. Daarbij wordt rekening gehouden met de actuele stand van zaken ten aanzien van de DRC.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de paragraaf over de DRC wordt aangepast op basis van de actuele stand van zaken.

c. *Er is, in vergelijking met het bestemmingsplan Grandorse, ten behoeve van de beoordeling van de relevantie van het type transport en bijbehorende relevantie voor het plangebied vanwege de A67 en de N277 verschillend geoordeeld, met gevolgen voor de beoordeling van het groepsrisico en de geformuleerde planregels.*

Beantwoording
Het externe veiligheidsonderzoek is geactualiseerd. De uitgangspunten zijn in overeenstemming gebracht met het bestemmingsplan Grandorse. Het gewijzigde externe veiligheidsonderzoek wordt verwerkt in de toelichting van het BPVR en de aanvulling op het MER.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat het gewijzigde externe veiligheidsonderzoek wordt verwerkt in de toelichting van het BPVR en de aanvulling op het MER.

d. *De planregels zijn niet eenduidig en onvoldoende helder, omdat de gebruikte terminologie in toelichting en planregels niet overeenkomt en niet voldoende is gedefinieerd in de planregels.*

Beantwoording
De terminologie wordt zoveel mogelijk aangesloten op de wettelijke terminologie. Voor zover een afwijking daarvan nodig is, is dit met een begripsbepaling in de regels verduidelijkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel/niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat de terminologie zo veel mogelijk wordt aangesloten op de wettelijke terminologie.

e. *De bevindingen uit het MER, die volgens de toelichting noodzaken tot het nemen van maatregelen/afwegingskaders, zijn niet allemaal vertaald in de planregels.*

Beantwoording
Na aanpassing van het onderzoek zullen alle maatregelen/afwegingskaders voor veiligheid die daarin genoemd zijn worden geborgd in het bestemmingsplan voor zover mogelijk.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat benodigde maatregelen geborgd worden in het bestemmingsplan.

f. De verantwoording van het groepsrisico is niet compleet. Zo nodig moeten consequenties worden gereguleerd middels planregels.

Beantwoording
Er is alsnog een verantwoording van het groepsrisico uitgewerkt. Deze wordt aan de bijlagen bij de toelichting van het bestemmingsplan toegevoegd, een en ander in lijn met het toetsingsadvies van de Commissie voor de mer en de wettelijke kaders van vóór 1 januari 2024.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de verantwoording van het groepsrisico als nieuwe bijlage aan het bestemmingsplan wordt toegevoegd en in de aanvulling op het MER wordt opgenomen.

g. In het EV-rapport staan onjuistheden die vervolgens betrokken zijn bij de MER en die hierdoor uiteindelijk hebben geleid tot onjuiste, onvolledige en ontbrekende inzichten voor de totstandkoming van de planregels behorende bij dit plan

Beantwoording
Het externe veiligheidsonderzoek is geactualiseerd. Het gewijzigde externe veiligheidsonderzoek wordt verwerkt in de toelichting van het BPVR en de aanvulling op het MER.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat het gewijzigde externe veiligheidsonderzoek wordt verwerkt in de toelichting van het BPVR en de aanvulling op het MER.

h. Er is geen groepsrisicobeoordeling uitgevoerd.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording onder f.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven onder f.

i. Er is niet voldaan aan de verantwoordingsplicht

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording onder f.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven onder f.

j. Er zijn onvoldoende conclusies verbonden aan het EV-rapport bij het MER, waardoor geen aanscherping via de regels bij dit bestemmingsplan is toegevoegd.

Beantwoording
De rapportage van het externe veiligheidsonderzoek is geactualiseerd naar aanleiding van de uniformering van uitgangpunten met Grandorse en de actuele ontwikkelingen omtrent de DRC. De uitkomsten van dit gewijzigde onderzoek zijn waar nodig doorvertaald in het bestemmingsplan en de aanvulling op het MER.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, in die zin dat het onderzoek externe veiligheid wordt aangepast en waar nodig borging in de regels dan wel op de verbeelding van het bestemmingsplan plaatsvindt.

k. Naar de toekomst toe is niet met behulp van regels geborgd dat deze verantwoording voor de totale ontwikkeling nog plaats gaat vinden. Slechts voor onderdelen van het plan (bij afwijking) is een verplichting tot een risicobeoordeling voorgeschreven en dan nog niet eens voor alle ontwikkelingen binnen de 1% letaliteitscontouren.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording onder j.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven onder j.

l. Verzocht wordt hiervoor meer aandacht te hebben met het oog op de maximaal 30.000 bezoekers per dag en het toevoegen van verblijfsrecreatie binnen het plangebied. Dit klemt te meer omdat de letaliteitsgrens van 1% van de dominante gasleiding 585 meter bedraagt en dat er voor de toekomstige leidingstrook van buisleidingen rekening gehouden dient te worden met de transportleiding met vloeibaar of gasvormig ammoniak.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording onder j en 5a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij punt j en 5a van deze zienswijze.

m. In de bijlage bij de zienswijze wordt een toelichting op externe veiligheid gegeven.

Beantwoording
Bedankt hiervoor. De toelichting zal worden gebruikt bij de aanpassingen die op grond van de eerdere punten worden verwerkt in het bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals onder a tot en met l beschreven.

6. Delta Rhine Corridor

n. Verkend wordt of het tracé voor de Delta Rhine Corridor verlegd kan worden. De projectorganisatie zal de aangedragen alternatieven in de komende fase nader onderzoeken. De provincie benadrukt geen financiële bijdrage te leveren aan de fysieke aanpassingen.

Beantwoording
Hiervan wordt kennis genomen. In het bestemmingsplan wordt vooralsnog uitgegaan van het huidige tracé.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

o. Paragraaf 3.1.3 van de toelichting is niet compleet, gedateerd en er wordt niet ingegaan op de gevoerde gesprekken en de daaruit volgende intenties. Daarbij wordt melding gedaan van een afspraak met de provincie die bij de provincie niet bekend is. De paragraaf dient aangepast te worden.

Beantwoording
De situatie van de DRC is sinds de gesprekken aanzienlijk gewijzigd. In het onderzoek en de toelichting van het bestemmingsplan is de actuele stand van zaken betrokken.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de referentie aan de afspraak met de provincie is komen te vervallen en dat rekening is gehouden met de meest actuele stand van zaken ten aanzien van de DRC.

C. Indiener

1. *De verkeerssituatie zal verslechteren.*
   Er komt meer verkeer en daar is het nu al niet voldoende op ingericht. Een parallelweg naast de Midden-Peelweg, voor verkeer naar Toverland zal nodig zijn (heen en terugweg). Anders zullen omliggende dorpen, overlast ondervinden.

Beantwoording
Zoals reeds in het oorspronkelijke verkeersonderzoek (bij het ontwerpbestemmingsplan) was beschreven, zijn de verwachte verkeersstromen niet zodanig groot dat maatregelen op wegvakniveau noodzakelijk zijn. Met het aangepaste verkeersmodel van de provincie (oktober 2023) is aanvullend inzichtelijk gemaakt wat de impact is van de ontwikkelingen in de Peelbergen (Onder andere Toverland, Grandorse) op de verkeersintensiteiten op de wegenstructuur en daarmee de effecten op de doorstroming en bereikbaarheid. Hieruit volgt dat het aanleggen van een parallelweg langs de N277 voor alleen 'Toverland- verkeer' niet nodig is en derhalve ook niet aan de orde is.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat het verkeersonderzoek is geactualiseerd, waarbij gebruik gemaakt is van het nieuwe verkeersmodel van de provincie.

2. *Geluidsoverlast*
   In de huidige situatie ondervindt inspreker al geluidsoverlast, dit mag niet meer worden, anders zal ons leefgenot sterk verminderen. Vuurwerk vervangen voor alternatieven (lichtshows).

Beantwoording
In de huidige situatie moet Toverland voldoen aan de in het bestemmingsplan opgenomen geluidnormen. Deze normen blijven ook in het nieuwe bestemmingsplan van kracht voor Toverland. Met geluidmetingen is geconcludeerd dat aan de normen wordt voldaan. Toverland heeft inmiddels een geluidssysteem inwerking. Dit systeem monitort continue de geluidproductie en of wordt voldaan aan de geluidnormen. In de toelichting bij het bestemmingsplan zal hier een motivering over worden opgenomen.

Toverland heeft aangegeven in principe open te staan voor alternatieve mogelijkheden voor vuurwerk, maar deze moeten wel bijdragen aan de parkbeleving. Vooralsnog zijn nog geen alternatieven beschikbaar.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in de toelichting van het bestemmingsplan wordt aangegeven dat er een geluidmeetsysteem aanwezig is.

3. *Het Kronenbergse bos Is zeer belangrijk voor mensen en dier. Dit is een natuurlijke afscheiding van bewoners van Kronenberg en Toverland. Wanneer er meer overnachtingen plaats gaan vinden, zullen bezoekers de bossen in kunnen gaan, dit ten nadelen van de dieren, en de vervuiling dat achterblijft. Daarom graag gesloten hekken rond het park, bezoekers binnen houden.*

Beantwoording

De bossen rondom Toverland zijn en blijven een vrij toegankelijk gebied voor iedereen. Ook in de huidige situatie kunnen er in principe al een 'onbeperkt aantal' mensen in het gebied wandelen. De gemeente kan en wil geen onderscheid maken tussen bewoners van Kronenburg en bezoekers van Toverland of andere recreatieterreinen in de omgeving. Het instellen van een 'gebiedsverbod' voor de bezoekers van Toverland om in de bossen te gaan wandelen is niet reëel maar in de plannen voor Toverland is niet voorzien in het realiseren van nieuwe recreatieve paden/routes naar natuurgebieden in de omgeving toe. Met Toverland is afgesproken om de toegankelijkheid van het bosgebied vanuit het attractiepark te beperken tot calamiteitenontsluiting. Om ongewenste toetreding van buiten naar het park te voorkomen, is het te verwachten dat er wel een afschermende voorziening zal komen. Op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven, is in deze planfase nog niet bekend.
Extensief recreatief medegebruik (een rondje wandelen in het bos) leidt overigens niet automatisch tot recreatieve druk en overlast. Mocht er in de toekomst hinder of overlast ervaren worden, zal de gemeente samen met Staatsbosbeheer en Toverland in overleg treden over eventuele aanvullende maatregelen.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

D. Indiener

1. *Verlenging reactietermijn*
   De indiener van de zienswijze uit zorgen over het tijdstip van terinzagelegging van het bestemmingsplan en het MER., vlak voor de vakantieperiode. Met meer dan 1.000 pagina's is het voor onze kleine organisatie, maar ook voor burgers, onmogelijk om tijdens deze periode de benodigde aandacht aan dit cruciale plan te besteden. We vragen dan ook om een verlenging van de reactietermijn. Deze verlenging willen wij gebruiken om beter te kunnen kijken naar de impact van Toverland op natuur en landschap.

Beantwoording
De gemeente begrijpt dat het veel werk is het plan en bijbehorende documenten goed te beoordelen. Omdat ook al een pro-forma zienswijze is ingediend waar een langere reactietermijn voor gesteld is, heeft ook de Stichting Groengroep Sevenum de mogelijkheid de zienswijze aan te vullen tot en met 22 februari 2024.

2. *Ontwikkelingen in samenhang bekijken*
   De ontwikkeling van Toverland dient met de andere grootschalige ontwikkelingen te worden gezien zoals Grandorse, De Schatberg etc. die het leefklimaat voor dieren en planten ernstig aantasten.

Beantwoording
Het is waar dat er verschillende ontwikkelingen in De Peelbergen worden voorbereid.
In het MER dat ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan is opgesteld, is een overzicht opgenomen van een aantal ontwikkelingen in de omgeving van Toverland. Deze maken onderdeel uit van de referentiesituatie. Vervolgens zijn de effecten van de uitbreiding van Toverland in beeld gebracht ten opzichte van deze referentiesituatie. Bij de totale toekomstige verkeersintensiteiten zijn dus naast de verkeersstromen van Toverland zelf ook die van de autonome ontwikkelingen opgeteld en gezamenlijk in beeld gebracht.
In het voorlopig toetsingsadvies heeft de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage aangegeven dat de ontwikkeling van Grandorse ten onrechte als in de referentiesituatie is meegenomen omdat deze ontwikkeling op dat moment nog niet was vastgesteld.
In een aanvulling op het MER is deze daarom uit de referentiesituatie gehaald en is een tweede berekening voor de toekomstige situatie uitgevoerd. Een met de effecten van Toverland ten opzichte van de referentiesituatie en een met de effecten van Toverland en Grandorse gezamenlijk ten opzichte van de referentiesituatie.

Een verdere integrale beoordeling op de door indiener aangegeven punten is op dit moment niet nodig en daarom niet aan de orde. In het kader van de omgevingsvisie zal dat mogelijk worden beoordeeld. Het bestemmingsplan voor Toverland zal hier niet op wachten, de onderzoeksresultaten voor de ontwikkeling van Toverland geven daar geen aanleiding toe.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in de aanvulling op het MER de toekomstige situatie van Toverland en Grandorse gezamenlijk wordt doorgerekend.

3. *Kaderbestemmingsplan*
   a. *Vanuit de Groengroep vragen we om op dit moment een Kaderbestemmingsplan op te stellen, gebaseerd op de juiste onderzoeksuitkomsten en dat de verschillende fases van uitbreiding nog als deelplannen voorgelegd en getoetst worden aan het kader en de dan bestaande inzichten. Zo wordt mogelijk voorkomen dat nu een maximale ruimte wordt geboden voor de onoverzienbare impact.*

<u>Beantwoording</u>
De voorgestelde systematiek is onder andere toegepast bij de ontwikkeling van Greenport waarbij en globaal bestemmingsplan is opgesteld met uitwerkingsplichten. Vervolgens is voor ieder deelgebied een apart uitwerkingsplan opgesteld. Die uitwerkingsplannen zijn voor een ieder tervisie gelegd om een zienswijze op te kunnen geven. Deze systematiek behoort niet langer tot de wettelijke mogelijkheden. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met deze wetswijziging is het omgevingsrecht in Nederland ingrijpend veranderd. Eén van de wijzigingen is dat een bestemmingsplan niet langer met uitwerkingsplannen kan worden geconcretiseerd (ook niet als deze mogelijkheid al in een (ontwerp)bestemmingsplan is opgenomen vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet).
De nieuwe systematiek gaat er van uit dat kaders worden gesteld in een bestemmingsplan of omgevingsplan en dat met vergunningplichten (voor bouwen en gebruik) sturing kan worden gegeven aan de ontwikkelingen. De in het plan opgenomen ontwikkelmogelijkheden kunnen pas worden benut als daarvoor een omgevingsvergunning is aangevraagd en verleend. In aanloop naar de Omgevingswet heeft de gemeente een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voorbereid voor Toverland. In een dergelijk plan is het ook mogelijk om deze vergunningplicht op te nemen en dus om een deel van de ontwikkeling pas mogelijk te maken met een vergunning. Dat is ook wat in het bestemmingsplan voor Toverland is toegepast.

In de regels van het bestemmingsplan is onder andere een omgevingsvergunning verplicht voordat men:
- mag afwijken van de bouwhoogte van de attracties (art 3.5.1);
- meer dan 800 bedden mag realiseren (art 3.7.1);
- publieks- en/of sportevenementen mag houden (art 3.7.2);
- aanpassingen aan watergangen mag uitvoeren (art 3.8.1);
- extra of bredere doorgangen door de groenstructuren mag realiseren (art 4.4);
- recreatieve paden op gronden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Limburg mag aanleggen (art 4.5.2);
- op of nabij de gasleidingen of leidingstrook mag bouwen (art 6.3);
- in gebieden met de dubbelbestemming ‘waarde archeologie 3’ graafwerkzaamheden mag uitvoeren (art 8.1).

In de voorbereiding van het plan is aangetoond dat dergelijke ontwikkelingen passend te maken zijn in de omgeving. Dit heeft geleid tot voorwaarden waaronder de ontwikkeling uitvoerbaar is en zorg draagt voor een goede ruimtelijke ordening en een gezond en veilige leefomgeving. Met het beoordelen van de vergunningaanvraag wordt niet beoordeeld of de ontwikkeling wenselijk is maar wel of voldaan wordt aan de voorwaarden die er toe strekken dat de ontwikkeling uitvoerbaar is.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *Daarnaast lijkt het ons heel belangrijk, dat het bestemmingsplan jaarlijks geëvalueerd wordt en de impact van Toverland op natuur en landschap positief bij te sturen.*

Beantwoording
In het Nederlandse omgevingsrecht geldt geen monitoringsplicht voor bestemmingsplannen. De beoordeling van de effecten op natuur en landschap zijn in de voorbereiding van het bestemmingsplan onderzocht. Het plangebied bevat geen gronden die aangewezen zijn voor natuur, dus een directe verstoring daarvan vindt niet plaats. Indirecte verstoring kan plaatsvinden als gevolg van bijvoorbeeld stikstofdepositie (door verkeer en installaties op het park). Voor de gehele ontwikkeling is beoordeeld of stikstofdepositie op Natura2000-gebieden toeneemt. Met het toepassen van interne saldering, vanwege de aankoop van stikstofrechten van de Schorfvenweg, is er geen sprake van een toename en dus ook niet van indirecte aantasting van natuur. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de geldende wettelijke regels voor het onderzoeken van stikstofdepositie. Met betrekking tot landschap is een landschapsplan opgesteld. Met een overeenkomst is vastgelegd dat dit landschapsplan ook wordt gerealiseerd met de ontwikkeling van Toverland.
In het MER is wel een aanzet voor een evaluatieprogramma opgenomen. Ook de thema's 'natuur' en 'landschap' maken hier deel van uit (zie tabel 17.1 van het MER). Zoals in paragraaf 17.3 van het MER is toegelicht, zal dit programma nadat de besluitvorming over het bestemmingsplan is afgerond door de gemeente nader worden uitgewerkt.
Verder is de gemeente bevoegd om de juridische kaders voor Toverland bij te stellen als blijkt dat dat noodzakelijk is. De gemeente zal daarvoor een nieuw besluit moeten voorbereiden, zoals die van dit bestemmingsplan. Aangezien op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking getreden is, gelden voor deze toekomstige wijzigingen de regels uit deze wet. Dat betekent dat het besluit geen bestemmingsplan zal zijn maar een wijziging van het omgevingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

4. *Breng het plan terug naar een voor de omgeving aanvaardbaar niveau*
   a. *De dorpen Kronenberg en Sevenum worden omsingeld door grootschalige activiteiten zoals Greenport, Toverland, Schatberg, Grandorse, Californië, etc. Dit leidt nu al tot buitenproportionele aantasting van buitengebied, natuur en landschap. Het hele plan omvat: 119 ha recreatiegebied, hotel 800 kamers, 750 verblijfseenheden, bijna 4 miljoen bezoekers, attracties bouw zonder beperking. Wij stellen voor, dat gezien het open landschap en de natuurlijk draagkracht het bestemmingsplan maximaal rekening houdt met de natuur, flora en fauna en bovenal de biodiversiteit versterkt.*

Beantwoording
De in de zienswijze genoemde ontwikkelruimte is voor een termijn van 20 jaar. Toverland wil de komende jaren geleidelijk uitbreiden en doorontwikkelen en de gemeente wil hier, onder voorwaarden, aan mee werken. De ontwikkelruimte wordt niet in 1 keer benut. Het is in het belang van Toverland om de ontwikkelingen af te stemmen op de marktontwikkelingen, zodat de investeringen ook het beoogde resultaat opleveren. Met de vergunningplichten in de vorm van bestemmingsplanactiviteiten (zie de beantwoording onder a) heeft de gemeente ook nog de mogelijkheid om bij te sturen waar nodig (binnen de ruimte die het bestemmingsplan daarvoor biedt).
In het MER zijn de maximale te verwachten milieueffecten van dit plan in beeld gebracht. Op basis hiervan zijn voor een aantal thema's kaders meegegeven met randvoorwaarden waar de initiatiefnemer bij toekomstige ontwikkelingen rekening mee moet houden. Deze zijn vervolgens in de regels van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte verankerd.
Het door inspreker genoemde aantal 'overige verblijfseenheden' is overigens niet correct (maximaal 710 i.p.v. 750) en aan de attracties zijn in het bestemmingsplan wel maximale bouwhoogtes toegekend, een en ander in lijn met het 'oude' bestemmingsplan uit 2012.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. Daarbij is het noodzakelijk een differentiatie aan te brengen binnen het gebied m.b.t. de nokhoogte. In het midden de stedelijke kern hoger en in de buitenzone van 100 meter een meer rustiekere inrichting met een nokhoogte van 5 meter.

Beantwoording
De voorgestelde opbouw van de bouwhoogte van bebouwing kan met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. De hoge attracties zijn alleen in het midden van het terrein toegestaan en aan de randen is het niet toegestaan hoger te bouwen dan in het huidige bestemmingsplan al mogelijk was. De enige uitzondering hierop is het hotelresort waarvoor een hoogte van 45 meter mogelijk is. Nog niet duidelijk is waar het resort zal komen. Uiteraard is met iedere ontwikkeling ook een beoordeling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit verplicht. Deze commissie toetst of een bouwinitiatief past in de omgeving en kijkt daarbij onder andere naar hoogte, inpassing in het landschap en verschijningsvorm.
Overigens is een bouwhoogte van 5 meter voor dit project niet realistisch en niet wenselijk aangezien de bouwwerken veelal voorzien worden van verbijzonderingen (thematisering) die ook effect hebben op de totale bouwhoogte. Bovendien bij het toevoegen van een binnen-attractie volstaat deze hoogte niet. Los van de hoogte van een attractie binnen, waar het gebouw op aangepast moet worden, is het voor de bezoekers belangrijk dat een ruime hoogte binnen kan worden bereikt om een comfortabele beleving te ervaren.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

5. *De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen t.a.v. milieu, klimaat en leefomgeving*
   a. *Wij vinden, dat de als basis genomen Visie Park de Peelbergen aan evaluatie toe is, daar deze niet meer up to date is.*

Beantwoording
Visie de Peelbergen is voor het college en de gemeenteraad nog steeds een verantwoord beeld voor de toekomst. Er is geen aanleiding om de visie voor Park de Peelbergen aan te passen. Momenteel wordt de omgevingsvisie voorbereid voor de gehele gemeente. Ook de Peelbergen zal daarin worden meegenomen. Er is geen aanleiding om de visie voor Park de Peelbergen aan te passen.
De ontwikkeling van Toverland sluit aan op de visie Park de Peelbergen. Het bestemmingsplan geeft invulling aan de recreatieve zone die in de visie is beschreven. Van groot belang is dat de ontwikkeling marktgestuurd plaatsvindt, zodat het park meegroeit met de behoefte én veranderingen in de directe omgeving kunnen plaatsvinden om de effecten te verkleinen. Daartoe behoort de landschappelijke inpassing maar ook eventuele maatregelen voor de bereikbaarheid en de doorstroming van het verkeer.
Bij iedere uitbreiding van het park moet voldaan worden aan de geldende regels voor klimaat en energie.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   b. *Aansluitend vinden we dat het bestemmingsplan middels een objectieve MER getoetst moet worden aan de uitgangspunten van deze visie en de impact op Natuur, Landschap, Biodiversiteit en Milieu. Hierbij is het zeer noodzakelijk om de inwoners en betreffende belangengroepen uitgebreid en intensief hierbij te betrekken.*

Beantwoording
Een Milieu Effect Rapport (MER) is een objectieve toets/weergave van de maximale te verwachten effecten op basis van diverse specialistische onderzoeken. Het MER is niet door Toverland zelf opgesteld, maar door Kragten, een onafhankelijk advies- en ingenieursbureau dat terzake kundig is en de benodigde onderzoeken uitvoert volgens de wettelijke regels. Vervolgens is het MER door de gemeente getoetst op volledigheid en juistheid en daarna toegezonden naar de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage in Utrecht. Zij beoordeelt kritisch of in het MER op een goede en zorgvuldige wijze alle aspecten zijn meegewogen en of de conclusies voorstelbaar zijn. Deze beoordeling door de mer-commissie heeft ook voor dit plan plaatsgevonden. Naar aanleiding van het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie mer is een aanvulling op het MER opgesteld waarin een aantal geconstateerde tekortkomingen nader zijn onderzocht en/of onderbouwd. Ook deze aanvulling is vervolgens ter toetsing aan de commissie aangeboden. Er is geen reden te veronderstellen dat het MER niet objectief zou zijn.
Als onderdeel van de m.e.r.-procedure heeft eenieder een reactie op de NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau) kunnen indienen. In deze periode heeft tevens een digitale bijeenkomst (webinar) plaatsgevonden over de NRD (Nota Reikwijdte en Detailniveau). Dit was in de tijd van COVID. In het webinar is onder andere uitgelegd wat een NRD is, welke uitgangspunten gebruikt zijn voor het NRD en daarmee ook voor het MER en wat de vervolgstappen zullen zijn.

Om betrokkenen zo goed mogelijk te informeren en te betrekken, zijn ook gedurende de inspraakperiode over het ontwerp bestemmingsplan twee aanvullende inloopmiddagen gehouden.
In aanvulling op deze formele inspreekmogelijkheden vanuit het bevoegd gezag heeft de initiatiefnemer (Toverland) gedurende het hele planproces een uitgebreid participatieproces doorlopen waarin met verschillende belanghebbenden gesproken is, zowel omwonenden als belangengroeperingen. Zie hiervoor ook paragraaf 6.2.1 van de toelichting van het bestemmingsplan met Verbrede Reikwijdte waarin is ingegaan op het participatieproces dat is doorlopen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.
De beoordeling van de commissie MER heeft geleid tot een aanscherping van het MER en de onderbouwing van de ontwikkeling van Toverland. Voor zover aan de orde zijn aanvullende voorwaarden voor de ontwikkeling opgenomen in het bestemmingsplan.

6. *Eén verkeersanalyse en één verkeersplan voor Toverland, Grandorse, de Schatberg etc. Het aantal auto's neemt de komende járen meer toe, zo ook de files en de daaraan gekoppelde aantal ongevallen voor mens en dier. Wij stellen voor, dat ook in het verkeersonderzoek de gezamenlijke impact wordt bekeken van alle evenementen in de regio, dus ook Toverland Grandorse, Schatberg, etc. Deze analyse heeft als basis de impact onderzoeken van de toename van verkeer m.b.t. de impact op dieren, zoals haas, ree, das, vos, wolf, heikikker, konijn levendbarende hagedis, slang, etc. Hoe is de migratie geregeld? Is er ook een regulering van verkeersstromen onderzocht, waarbij sluipverkeer en andere ongewenste verkeersstromen buiten de aan en afvoer voorkomen wordt.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van de zienswijzen onder A en de beantwoording van de zienswijze D onder 2.

Ongevallen met dieren worden niet apart geregistreerd. Ook in de huidige situatie vormt de Midden-Peelweg al een mogelijke barrière voor dieren die willen oversteken. Naarmate het drukker wordt, neemt statistisch gezien ook de kans op een conflictsituatie met overstekende dieren toe, maar het is niet mogelijk dit enkel toe te wijzen aan de voorgenomen uitbreiding van Toverland. Daarnaast wordt opgemerkt dat in het algemeen bekend is dat veel diersoorten met name in de nachtperiode oversteken Juist in deze periode genereert Toverland zeer beperkt extra verkeer. Op basis hiervan is er geen aanleiding om, vanwege de voorgenomen uitbreiding van Toverland, extra faunapassages langs de Midden-Peelweg te realiseren.

Voor wat betreft sluipverkeer is uit het uitgevoerde kentekenonderzoek gebleken dat er slechts in zeer beperkte mate sprake is van sluipverkeer via Sevenum. Ook TomTom data bevestigt dit beeld. Verreweg het meeste verkeer heeft de A67/N277 als aanrijroute. In de toekomst zal dit naar verwachting niet wijzigen omdat er steeds meer bezoekers uit België en Duitsland komen en ook Nederlandse bezoekers van steeds grotere afstand komen. Daarvoor is en blijft de A67/N277 de beste route.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

7. *Luchtkwaliteit*
   Wat is de betekenis van luchtkwaliteit op de natuur en de daaraan gekoppelde impact op de flora en fauna. Wij vinden het nodig dat het luchtkwaliteit onderzoek opnieuw gedaan wordt door een onafhankelijk instituut wat de ontwikkelingen zullen zijn en wat deze grootschalige ontwikkelingen aan moeten voldoen om een minimale negatieve beïnvloeding van de luchtkwaliteit te verkrijgen en het behoud en versterking van de luchtkwaliteit voor ook de natuurwaarden.

Beantwoording
Het onderzoek naar luchtkwaliteit richt zich primair op de gezondheid van mensen en niet op de gevolgen voor natuur. Voor de gevolgen van luchtkwaliteit voor natuur zijn geen wettelijke normen vastgesteld. Het door Kragten uitgevoerde luchtkwaliteitsonderzoek voldoet aan de landelijke meet- en rekenvoorschriften. In het onderzoek wordt met de maximale ontwikkelmogelijkheden beoordeeld wat de gevolgen zijn voor de luchtkwaliteit. Daarmee voldoet het onderzoek al aan de door indiener gestelde voorwaarden. Er is geen reden het onderzoek opnieuw uit te voeren of de onafhankelijkheid ervan in twijfel te trekken. De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage heeft dit onderzoek ook beoordeeld.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

8. *Alarmerende conclusies in rapport natuurwaardenonderzoek*
   a. *In deze gebieden zijn vele diersoorten, ook rode lijstsoorten, elk met een eigen biotoop en habitat aangetroffen. Deze worden verder bedreigt door de plannen van Toverland, maar net zo belangrijk dat het leefgebied en foerageergebied ernstig ingeperkt wordt. Indiener vindt, dat eerst een volledige inventarisatie wordt gedaan van de voorkomende flora en fauna in de afgelopen 20 jaar. Hierbij ook aangeven wat het habitat en foerageergebied is voor deze soorten op dit moment.*

Beantwoording
Er heeft een uitgebreid natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. Daarbij is voor de gronden waarop Toverland wil uitbreiden en de ruime omgeving (tot 1,5 kilometer afstand) onderzocht welke soorten aanwezig zijn en voor welke soorten het gebied geschikt is als leefgebied en als foerageergebied. Dit onderzoek is uitgevoerd middels een literatuuronderzoek waarbij onder andere de NDFF (Nationale Database Flora en Fauna) is geraadpleegd. Dit is een landelijke database waarin sinds 2009 alle waarnemingen van beschermde plant- en diersoorten centraal geregistreerd dienen te worden. Ook is gebruik gemaakt van eerder uitgevoerde onderzoeken in de omgeving, zoals de onderzoeken ten behoeve van het vigerende bestemmingsplan en eerdere kleinschaligere ontwikkelingen. Verder is contact geweest met de lokale wildbeheereenheid en de vogelwerkgroep om informatie in te winnen van in de omgeving voorkomende soorten. Op basis van de resultaten van dit literatuuronderzoek is vervolgens specifiek jaarrond onderzoek naar nagenoeg alle (potentieel) voorkomende soorten uitgevoerd. Per soortgroep is op basis van de daarvoor geldende onderzoeksprotocollen jaarrond geïnventariseerd of ze daadwerkelijk

binnen of in de omgeving van Toverland voorkomen. Het uitgevoerde ecologisch onderzoek voldoet aan de vereisten en geeft daarmee een volledig beeld van alle voorkomende soorten binnen en in de directe omgeving van het plangebied.
Via de NDFF is dus wel degelijk teruggekeken naar beschikbare gegevens over waarnemingen uit het verleden. Oudere warnemingen zijn onvoldoende betrouwbaar en geven geen reëel beeld van de huidige ecologische waarde van het gebied.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. Toverland denkt de overtredingen van de Wet natuurbeheer op te kunnen lossen met een aanvullende vergunning of ontheffing van de provincie

Beantwoording
Voor zover al sprake zou zijn van een overtreding van de Wet natuurbeheer maakt Toverland gebruik van de wettelijke mogelijkheden om een vergunning of ontheffing aan te vragen. Dit wordt ook door de provincie Limburg getoetst.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. Het onderzoek van de flora en fauna dient te geschieden in alle jaargetijden en door erkende bureaus en gebruikmakend van de lokale aanwezige kennis van flora en fauna.

Beantwoording
Zoals bij de beantwoording onder punt a is aangegeven, is het ecologisch onderzoek uitgevoerd conform de daarvoor geldende onderzoeksprotocollen die per soortgroep variëren. Voor een aantal soorten is inderdaad een langere doorlooptijd in het onderzoek vereist, zoals bij vleermuizen. Voor zover deze soorten nader moesten worden geanalyseerd zijn deze langere termijnen aangehouden.
Bij het uitvoeren van het ecologisch onderzoek is tevens gebruik gemaakt van de lokale aanwezige kennis van flora en fauna zoals Groengroep Sevenum, Vogelwerkgroep ‘t Hukske en de WildBeheerEenheid Sevenum. Met deze partijen zijn, mede in het kader van het participatieproces, gesprekken gevoerd en heeft een gezamenlijk locatiebezoek plaatsgevonden. De resultaten hiervan zijn betrokken in het onderzoek.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. Het onderzoek moet aantonen wat de huidige habitat- en foerageergebieden zijn van het agrarische landschap met hierbinnen de huidige landschapselementen, zoals singels, sloten, akkerranden, etc. in de afgelopen 20 jaar

Beantwoording
Het uitgevoerde onderzoek voldoet aan de wettelijke vereisten voor een flora- en faunaonderzoek. Op basis van geregistreerde waarnemingen uit het verleden is de kans op het

aantreffen van bepaalde beschermde plant- en diersoorten geïnventariseerd. Naar een aantal potentieel aanwezige soorten is vervolgens aanvullend onderzoek uitgevoerd, op basis waarvan voldoende beeld is ontstaan van de thans aanwezige soorten en het gebruik als habitat- en foerageergebied.
Verder wordt verwezen naar de beantwoording onder a. Daarin is aangegeven dat via de NDFF ook is teruggekeken naar beschikbare gegevens over waarnemingen uit het verleden. Het is niet nodig 20 jaar terug in de tijd te gaan om te bekijken welke flora- en fauna toen voorkwamen en deze soorten ook naar de toekomst te beschermen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. Hoe wordt in de plannen en inrichting de bestaande natuur (habitat, leefgebied, foerageergebied, voor bijvoorbeeld patrijs) kwaliteit geïntegreerd en worden mitigerende maatregelen genomen om verslechtering in het plangebied te voorkomen?

Beantwoording
Voor het plangebied is een robuuste groenstructuur ontworpen, met een aantal 30 meter brede groenstroken. Hiervoor is in het landschapsplan een voorstel gedaan voor de beplantingssoorten (bomen, heesters en kruiden). Deze stroken leiden niet alleen tot een landschappelijke structurering van het gebied (creëren kamerstructuur) maar vormen tevens een migratie- en leefgebied voor diverse diersoorten.
Op basis van concrete bouwinitiatieven wordt te zijner tijd als onderdeel van de omgevingsvergunningprocedure beoordeeld of het betreffende initiatief leidt tot aantasting van leefgebied van beschermde soorten en of er aanvullende mitigerende of compenserende maatregelen aan de orde zijn. Binnen het plangebied is ruimte beschikbaar om invulling aan de compensatieopgave te geven.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

f. Hoe worden afscheiding van grondpercelen door ijzerdraadwerken geregeld, zodat bovengenoemde dieren wel onderling op natuurlijke wijze kunnen leven. Voorkomen dient te worden om met "industriële harmonicagazen" het voor fauna geheel af te sluiten.

Beantwoording
In deze fase van planvorming is de wijze van terreinafscheiding nog niet bekend. Voor alle activiteiten geldt de zogenaamde algemene zorgplicht. Deze was in het verleden verankerd in de Wet natuurbescherming en thans in de Omgevingswet. Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor planten en dieren voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

g. *Wat is de impact van deze grote mensenmassa op de verstoring van de flora en fauna?*

Beantwoording
In de voortoets in het kader van effecten op Natura 2000-gebieden en de toetsing in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gesteld dat er geen sprake is van verandering in bestaande menselijke activiteit binnen Natura 2000-gebieden en het omliggende NNN. Gezien de aard van het plan, namelijk de ontwikkeling en uitbreiding van een attractiepark met bijbehorende verblijfsrecreatie, wordt er van uit gegaan dat bezoekers van Toverland enkel en alleen het park zelf bezoeken en aldaar verblijven.
De omliggende bossen zijn weliswaar openbaar toegankelijk maar Toverland voert geen actief stimuleringsbeleid om bezoekers (verblijfsrecreanten) gebruik te laten maken van de omliggende natuur, door bijvoorbeeld het uitdelen van wandelroutes en dergelijke.
Om te voorkomen dat de recreatieve druk op het NNN toeneemt, is in artikel 4.4.2 van de regels van het ontwerp bestemmingsplan met verbrede reikwijdte gesteld dat het voor zover het plangebied direct grenst aan gronden behorende tot het NNN verboden is om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning toegangspaden/wegen te realiseren tot gronden die onderdeel uit maken van het NNN (met uitzondering van calamiteitenroutes).

Er is op grond van het voorgaande geen reden om aan te nemen dat (grote aantallen) bezoekers het park zullen verlaten om te recreëren in Natura 2000-gebieden of het omliggende NNN. Er wordt derhalve geen impact op flora en fauna verwacht als gevolg van een grote mensenmassa. Voor wat de landschappelijke inpassing op het park betreft, zullen dieren zich vestigen die zich niet storen aan de aanwezige mensenmassa. Zoals opgenomen in het rapport met betrekking tot beschermde soorten hebben zich afgelopen jaren al diverse diersoorten op het park gevestigd zonder verstoring.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

9. *Landschap moet beschermd en behouden worden!*
   a. *Door een grote eik om te zagen zijn 100 jonge bomen nodig om dezelfde natuureffecten te verkrijgen. Daarnaast heet het huidige cultuurlandschap een opbouw vanuit de cultuurhistorie. Dit is ook de noodzakelijke basis om de toekomstige ontwikkelingen te integreren en het behoud van het coulisselandschap in de nieuwe situatie te behouden.*

Beantwoording
Er is geen sprake van het omzagen van grote bomen. Er is juist voor de beschermingswaardige bomen aan de Helenaveenseweg en Heesbredeweg een regeling opgenomen om de bomen te beschermen tegen directe en indirecte schade.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *Het huidige cultuurlandschap heeft een opbouw vanuit cultuurhistorie. Toekomstige ontwikkelingen moeten het coulissenlandschap behouden.*

Beantwoording
Voor het plan is een nieuw landschappelijk raamwerk ontworpen. In bijlage 1 bij de toelichting van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte is de rapportage 'landschap en cultuurhistorie' opgenomen. Hierin is gemotiveerd hoe het bestaande landschap ter plaatse is ontstaan. In 2018 is een bestemmingsplan voor Toverland opgesteld. Ten behoeve van dit bestemmingsplan is destijds door het landschapsarchitectenbureau Heusschen Coppier al een landschapsontwikkkelingsplan opgesteld dat uitging van versterking van het bos- en mozaïeklandschap uit de omgeving. Dit ontwerpprincipe is doorgezet in het nieuwe landschappelijk raamwerk dat thans is ontworpen. Hierbij is dus uitdrukkelijk rekening gehouden met het bestaande landschapspatroon en de cultuurhistorie van het gebied. Het coulissenlandschap blijft niet alleen behouden, maar wordt door de robuuste groenzones juist versterkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *Indiener is van mening dat houtopstanden en andere landschapselementen, zoals ook de elementen van SBB, het erf aan de Schorfvenweg in het plangebied beschermd dienen te worden voor kap en geïntegreerd in de inrichting. Landschapselementen dienen deel te zijn van de inrichting. Stimulering natuurlijke hagen en heggen hebben hierin een voorbeeldfunctie. Het toepassen van alleen inlandse vegetatie is een randvoorwaarde.*

Beantwoording
Zoals uit de verbeelding van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte blijkt, maken de bestaande groenstructuren van Staatsbosbeheer, centraal in het gebied, geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan voor Toverland. Hier blijft het bestemmingsplan buitengebied Horst aan de Maas (dat met de inwerkingtreding van de Omgevingswet automatisch is overgegaan in het omgevingsplan van rechtswege van de gemeente Horst aan de Maas) van toepassing. In dat plan zijn de gronden beschermd. De plannen van Toverland hebben geen betrekking op de gronden van Staatsbosbeheer.
Bij het landschapsontwerp (toegevoegd als bijlage 2 bij de regels van het ontwerp-bestemmingsplan) is rekening gehouden met de bestaande beplanting. Deze worden, zover mogelijk opgenomen in de groenstructuur of als losse beplanting op het park. Voor wat betreft de plant- en boomsoorten is een plantlijst opgenomen in het rapport 'landschap en cultuurhistorie' dat als bijlage 2 aan de regels is toegevoegd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Indiener vindt dat de landschappelijke inpassing nu voorziet in een aaneengesloten boszone, waarmee het geen recht doet aan de oorspronkelijke basis van het landschap. Belangengroepen zijn met deze inrichting ook niet betrokken. Verzocht is dit te herzien met de inbreng van de lokale kennis en hiermee met de inpassing recht te doen aan de opbouw landschap.*

Beantwoording
De invulling van de landschapszones is nog niet in detail uitgewerkt. Wel is bepaald dat deze robuust moeten zijn en een breedte moet hebben van minimaal 30 meter en is in de bijlage van het landschapsrapport een voorstel voor geschikte beplantingssoorten opgenomen. Hierdoor ontstaat een "kamerstructuur" en van een aaneengesloten boszone is dan ook geen sprake. Dit concept sluit aan op het landschapsplan dat in 2018 ten behoeve van het vorige bestemmingsplan is uitgewerkt en past bij het oorspronkelijke coulisselandschap. Bij de concrete uitwerking voor de inrichting van de landschapszones kijkt de gemeente mee.
In de voorbereiding van de landschappelijke inpassing is de Groengroep betrokken als stakeholder en beïnvloeder. Zij hebben hun kennis en ervaring ingezet. Hun inbreng is betrokken bij de verdere invulling van de landschappelijke inpassing.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. *De effecten op flora en fauna zijn onvoldoende belicht*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording onder a tot en met d.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

10. *Vuurwerk*
Vuurwerk staat landelijk ter discussie, gezien de vele ongelukken, gezien de impact op de natuur en de leefomgeving. De effecten van het voorwerk zijn op 2-3 km extreem goed merkbaar, ook voor dieren. Op 10 km is het effect van vuurwerk nog steeds merkbaar. Toverland geeft in dit geval een negatief voorbeeld voor jong en oud. In het plan moet aangegeven zijn:
- *wat de voorbeeldfunctie is van het vuurwerk van Toverland voor de vele jonge bezoekers?*
- *wat de invloed is van de dampen, chemische verbindingen op de mens en natuur?*
- *waar komen de delen van vuurwerk terecht en wat doet dat voor mens en natuur?*
- *wat betekenen de trillingen en knallen voor bijvoorbeeld de vleermuis die erg afhankelijk is van geluid?*
- *de schrikreacties voor bijvoorbeeld volgens in de Peel zoals de ooievaar, kraanvogel etc. Ook het feit dat Toverland grotendeels omsloten is in de omliggende bos-natuurgebieden?*
- *de schrikreactie voor een ree die zich te pletter loopt tegen de afrastering?*
- *de schrikreactie van paarden in de omgeving bij de stallencomplexen van Grandorse?*

- *de koeien, varkens en kippen in de nabijgelegen IV-bedrijven?*
- *de menselijke activiteiten in de omgeving; nachtrust voor omliggende bewoners, campinggasten en ook evenement Nacht van de Nacht?*

Beantwoording
De achtergrondrapportage vuurwerk is geactualiseerd. Relevante aspecten zijn opgenomen en afgewogen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER. Het aanvullende notitie over vuurwerk wordt aan het bestemmingsplan toegevoegd en de resultaten daarvan worden voor zover relevant doorvertaald in het MER en de toelichting van het bestemmingsplan.

11. Licht:

a. Licht wordt gespiegeld tot ver in de omgeving, denk ook aan de lichtvervuiling van kassen. In het rapport staat dat lichtstraling vanuit Toverland op een groot aantal punten langs de rand van het plangebied niet wordt overschreden. Ook wordt benoemd dat planologisch hoge attracties (ook in de randen?) gebouwd zouden mogen worden en dat dit wel voor een overschrijding kan zorgen. Indiener wil dat er gedoseerd (minimaal in de buitenzijde) en gericht met licht omgegaan wordt, zoals ook aan de orde is bij de GreenportBikeWay en de wijze van Light on demand toepassen.

Beantwoording
Voor het plan is een uitgebreid lichtonderzoek uitgevoerd. Er zijn metingen gedaan op een nacht waarbij alle verlichting op Toverland was aangezet. Vervolgens is een model gebouwd om ook de toekomstige uitstraling te bepalen. Hierbij is bijvoorbeeld het hotel volledig van glas, en alle kamers waren verlicht (geen gordijnen) om de maximale uitstraling te bepalen. Uit dit onderzoek blijkt dat zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie er zeer beperkte uitstraling buiten de begrenzing van Toverland zal optreden. Mocht Toverland in de toekomst hoge attracties gaan realiseren, en deze attracties ook willen verlichten, dan dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden om aan te tonen dat de uitstraling naar de omgeving niet meer bedraagt dan 0,1 lux op NNN-gebieden in de nachtperiode. Dit is vastgelegd in artikel 3.2.3 van de regels van het bestemmingsplan. Daarmee is geborgd dat gedoseerd met licht wordt omgegaan. In de aanvulling op het MER wordt dit nader verduidelijkt. Lichtuitstraling vanuit Toverland is in de omgeving waarneembaar, maar deze leidt dus niet tot onverantwoorde uitstraling of normoverschrijdingen buiten de terreingrenzen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat in de aanvulling op het MER het aspect lichthinder nader wordt toegelicht. Voor zover relevant wordt dit tevens doorvertaald in de toelichting van het bestemmingsplan.

b. *De flinke toename van het verkeer (auto en fietser) zal betekenen dat er ook extra licht komt in de omgeving. Hoe worden de omgeving aangestraald met verkeerverlichting? Is dit ook de basis bij het verkeersplan? Wat is de invloed op de flora en fauna en hoe kan dit geminimaliseerd worden? Hoe worden in het plangebied de impact van licht op de groei van planten en dieren voorkomen?*

Beantwoording
Lichtuitstraling van passerende voertuigen zal naar verwachting alleen ter plaatse van de bermen direct langs de toegangswegen optreden. Koplampen zijn omlaag afgesteld en schijnen tot beperkte afstand op de weg en de berm direct voor het voortuig. Verkeer op de parkeerplaatsen rijdt op voldoende afstand van natuurgebieden en zal geen hinder voor flora en fauna of voor omwonenden veroorzaken.
Ook in de huidige situatie rijden er langs de Midden-Peelweg en de Helenaveenseweg al veel/continue voertuigen. Het extra lichteffect dat optreedt door het extra verkeer als gevolg van dit initiatief wordt als zeer beperkt ingeschat. De frequentie neemt weliswaar toe, maar de intensiteit is hetzelfde. De gemeente acht het vooralsnog niet noodzakelijk om hier in het verkeersplan nader op in te gaan of aanvullende maatregelen voor te schrijven in de vorm van bijvoorbeeld verblindingsschermen. Ook in de geldende landelijke richtlijn (NSVV lichthinder) worden hiervoor geen normen voorgeschreven.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

12. *Geluid:*
In de rapportage is geen rekening gehouden met de cumulatieve effecten van geluid, waaronder ook stemgeluid/geschreeuw en geluid van de attracties en installaties. We willen dat de cumulatieve effecten van geluid worden onderzocht voor de mens en fauna. Wat betekent het als dieren (bijvoorbeeld insectenbestuiving) in het plangebied de flora hierdoor minder bezoeken voor hun natuurlijke activiteiten?

Beantwoording
Dit is geen juiste veronderstelling. Het akoestisch onderzoek is juist heel uitgebreid geweest waarbij zowel het stemgeluid als het geluid van de attracties en installaties gecumuleerd is meegenomen. Er is een akoestisch model gebouwd voor Toverland, waarbij de attracties in sectoren zijn ingedeeld om zo de pieken in het stemgeluid te kunnen bepalen en die in het onderzoek te betrekken. Bij uitbreiding van Toverland wordt het model ook aangevuld. Op die manier kan getoetst worden of aan de akoestische randvoorwaarden wordt voldaan met de uitbreiding.
In de rapportage van het onderzoek naar beschermde soorten zijn de resultaten van het geluidsonderzoek meegenomen en beoordeeld. Hierbij is het effect van dit geluid op alle soorten in de omgeving getoetst.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

13. *Zwerfafval:*
    Een van de zaken van vele mensenmassa en autoverkeer is de toename van zwerfafval. Dit heeft invloed op dieren in de omgeving, denk aan de vos en ongewenste dieren (ratten). We willen, dat maatregelen vastgelegd worden hoe zwerfafval voorkomen gaat worden in de directe omgeving in het plangebied en daar buiten.

Beantwoording
Het omgaan met zwerfafval wordt niet in een bestemmingsplan geregeld. Bij de milieuvergunning van Toverland zit een afvalbeleidsplan. Daarin is beschreven hoe Toverland met afval omgaat op en om het terrein. Dat verandert niet met de uitbreidingen van Toverland die de komende jaren zullen plaatsvinden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

14. *Energie:*
    a. *Door de rapporteurs is onvoldoende aangegeven wat de toename van autoverkeer betekent voor de toename van verkeersdampen van auto's van en naar Toverland voor flora en fauna.*

Beantwoording
Zoals bij de beantwoording van zienswijze D onder punt 7 is aangegeven is ten behoeve van het bestemmingsplan een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd waarin onderzocht is of de ontwikkeling leidt tot een onaanvaardbare hoeveelheid Stikstofdioxine (NO2) of fijnstof (PM10) in de lucht. Hoge concentraties hiervan leiden tot gezondheidsschade. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de wettelijke regels. Echter, met het onderzoek wordt niet gekeken naar de effecten op de natuur. Voor flora en fauna zijn in de wetgeving geen toetsnormen geformuleerd. Het onderzoek heeft betrekking op de directe uitstoot van deze stoffen door de ontwikkeling maar ook indirect vanwege de toename van het verkeer. Uit het onderzoek blijkt dat voor geen van de stoffen uit de Wet milieubeheer normoverschrijdingen worden berekend.
Voor het effect van het verkeer op natuur is een stikstofdepositieberekening uitgevoerd naar de gevolgen voor stikstofgevoelige habitats in de omgeving. Ook hier zijn wettelijke regels voor. Het onderzoek toont aan dat er geen toename van stikstofdepositie plaatsvindt op de Natura2000-gebieden als gevolg van de ontwikkeling van Toverland.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

    b. *Een bedrijf dat klaar is voor de toekomst is niet afhankelijk van de energie toevoer. Dit is niet meegenomen. Indieners willen dat dit wel wordt meegenomen en vinden, dat Toverland als voorbeeld energieneutraal dient te zijn met maximale inzet.*

Beantwoording
Deze verplichting om de ontwikkelingen volledig energie neutraal te moeten uitvoeren kan de gemeente niet opnemen in het bestemmingplan. Dat is op grond van de geldende wetgeving niet toegestaan. Wel zal er in overleg met Toverland gekeken worden welke optimalisaties er

mogelijk zijn als een initiatief wordt ingediend. Toverland heeft zelf ook ambities ten aanzien van duurzame energie en onderneemt daarin ook al stappen. Zoals in hoofdstuk 13 van het Milieueffectrapport is aangegeven, heeft Toverland het afgelopen jaar zonnepanelen op de dak van hal 2 en de wachtruimte van Fenix aangelegd waarmee thans al zo'n 15% van het eigen energiegebruik wordt opgewekt. Daarnaast wordt gekeken of bijvoorbeeld de parkeerplaatsen kunnen worden overkapt met zonnepanelen. Ook het 'clubhuis' (kantoren personeel en werkplaats) dat aan de oostzijde wordt gerealiseerd zal energieneutraal en volledig gasloos worden gerealiseerd. Toekomstige deeluitbreidingen worden eveneens gasloos gerealiseerd. Dit zal een extra elektriciteitsbehoefte tot gevolg hebben.
De totale energievraag van Toverland zal in de toekomst naar verwachting groter zijn dan wat er zelf kan worden opgewekt via zonnepanelen. Windturbines zijn op het terrein, in combinatie met de attracties niet haalbaar. Er is op dit moment nog geen concrete berekeningen te maken voor de energiebehoefte en de zelf op te wekken hoeveelheid stroom. Toverland streeft echter naar een zo duurzaam mogelijke bedrijfsvoering. Dit wordt echter niet in een bestemmingsplan vastgelegd, maar in de milieuvergunning.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *Als er nieuwe leidingen naar Toverland getrokken moeten worden wat betekent dat voor de natuur.*

Beantwoording
Op dit moment is nog niet bekend of er nieuwe leidingen naar Toverland getrokken moeten worden en dus ook niet waar deze komen te liggen. Mocht dit toch het geval zijn, dan is het te verwachten dat deze voornamelijk in de bermen langs bestaande wegen worden gelegd en niet dwars door natuurgebieden. Bij het inplannen van eventuele graafwerkzaamheden nabij natuurgebieden dienen uiteraard altijd de algemene regels inzake de zorgplicht en het broedseizoen in acht genomen te worden. Hiervoor zal een omgevingsvergunning benodigd zijn. Omdat er nog geen plan voor is, kan op dit moment niet worden getoetst of er gevolgen zijn voor de natuur.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

15. Water:

a. *Niet helder is hoe drinkwater geregeld is voor zo'n mensenmassa.*

Beantwoording
Dit is geen zaak van het bestemmingsplan, maar dit zal in de milieuvergunning voor Toverland worden geregeld.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *Wat is de invloed van de verbouwingen op de ontwikkelingen van de grondwaterstanden/grondwatersysteem/waterinfiltratie irt gebied en in de omliggende natuurgebieden? Hoe is het gebruik van grondwater? Indieners willen dat dit verder onderzocht wordt.*

Beantwoording
Voor het plan is een uitgebreid hydrologisch onderzoek uitgevoerd. Deze is in bijlage 19 aan de toelichting van het bestemmingsplan toegevoegd en verwerkt in het milieueffectrapport. Hierin wordt ingegaan op de genoemde aspecten. Verder onderzoek wordt in deze fase van de planvorming niet noodzakelijk geacht. Bij concrete deelplanuitwerkingen waarbij eventueel grondwater benodigd is, kan aanvullend hydrologisch onderzoek aan de orde zijn en zal de initiatiefnemer een vergunning moeten aanvragen voor het onttrekken van grondwater. Een dergelijke onttrekkingsvergunning zal enkel worden verleend indien wordt aangetoond dat het niet leidt tot schadelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden. In de aanvulling op het MER wordt nader ingegaan op hydrologische effecten ter plaatse van omliggende natuur.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

16. *Verzocht wordt de zienswijze gegrond te verklaren en het ontwerpbestemmingsplan opnieuw tervisie te leggen.*

Beantwoording
De zienswijze leidt er niet toe dat het ontwerpbestemmingsplan drastisch wordt aangepast. Er is dan ook geen reden om het plan opnieuw ter visie te leggen. Daarnaast maakt de in werking getreden Omgevingswet dat ook niet mogelijk.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

E. Indiener

1. *Verkeer*
   a. *In de huidige situatie ervaart de omgeving van het park al overlast (stagnatie doorgaand verkeer Helenaveenseweg). Uit het verkeerskundig onderzoek blijkt dat bij ontwikkeling van het park de etmaalintensiteit op de Helenaveenseweg (tussen Midden-Peelweg en entree Toverland) toeneemt van 2.400 motorvoertuigen in de huidige situatie tot 12.000 motorvoertuigen per dag in het jaar 2040 bij planrealisatie (tabel 6 van het verkeerskundig onderzoek). Paragraaf 4.2.1.1 erkent dat de verbinding tussen Midden-Peelweg en entree Toverland een grote bottleneck vormt. Op drukke dagen stagneert het verkeer op de Helenaveenseweg en dat heeft negatieve effecten op de bedrijfsvoering van indiener.*

<u>Beantwoording</u>
In het verkeersonderzoek is geconstateerd dat de entree van Toverland op dit moment niet optimaal functioneert, waardoor de (inrij)capaciteit op momenten ontoereikend is, met op drukke momenten stagnatie op de Helenaveenseweg tot gevolg. In de autonome situatie en plansituatie neemt de hoeveelheid verkeer toe, waardoor de kans aanwezig is dat knelpunten vaker optreden. Toverland en de gemeente Horst aan de Maas werken momenteel samen aan een nieuw ontwerp voor de entree van Toverland, waarmee de (inrij)capaciteit significant zal toenemen en dergelijke knelpunten naar verwachting niet meer (of slechts sporadisch) zullen optreden. Ook zijn tussen de gemeente Horst aan de Maas, de provincie Limburg en Toverland samenwerkingsafspraken vastgelegd een samenwerkingsovereenkomst, onder andere om de verkeersafwikkeling te monitoren. Indien knelpunten van meer structurele aard worden, dan worden maatregelen voorbereid en uitgevoerd om de capaciteit van de wegen en kruipunten toereikend te maken, in overleg met drie betrokken partijen (gemeente, provincie, Toverland). Denk bijvoorbeeld aan verdere capaciteitsuitbreiding van de rotonde Toverland (N277-Helenaveenseweg), waarvoor ook reeds mogelijkheden zijn onderzocht in het verkeersonderzoek.
Het verkeersonderzoek is overigens geactualiseerd naar aanleiding van andere zienswijzen. Dit leidt niet tot geheel andere resultaten maar geeft wel een completer beeld in relatie ook tot andere ontwikkelingen in de Peelbergen.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   b. *Aangegeven is dat het nog niet is in te schatten in welk jaartal aanpassing wenselijk zijn en hoe de aanpassing exact wordt vormgegeven. Op middellange termijn is de huidige inrichting van de Helenaveenseweg in ieder geval nog voldoende, aldus het verkeerskundig onderzoek. Client deelt deze mening niet. Zoals hierboven reeds aangegeven wordt er in de huidige situatie op drukke dagen al een duidelijke stagnatie ervaren. Bij een groei van het park, zoals dat in het plan wordt beoogd, mag toch wel verwacht worden dat er een duidelijk plan is om het park dusdanig te ontsluiten dat stagnatie van het overige verkeer voorkomen wordt. Niet valt in te zien waarom er op dit moment geen plan gemaakt kan worden hoe de toekomstige verkeersafwikkeling zal plaatsvinden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording onder punt a en zienswijze A onder 2b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *In het rapport wordt ook erkend dat er via de Helenaveenseweg sluipverkeer vanuit Sevenum naar Toverland plaatsvindt en andersom. Dit belast de omgeving dusdanig dat hiervan overlast ervaren wordt. Ook hier wordt een duidelijk plan van aanpak verwacht om dit sluipverkeer zoveel mogelijk te voorkomen.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 6.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Op pagina 77 van de toelichting wordt aangegeven dat de doorgaande verbinding tussen de Helenaveenseweg en de Peelstraat (= Schorfvenweg) komt te vervallen. Hiermee komt voor client een ontsluitingsmogelijkheid richting het noordoosten te vervallen. Dit is vanwege het moeten omrijden via de Midden-Peelweg niet wenselijk.*

Beantwoording.
Het onttrekken van de weg aan de openbaarheid kan niet zomaar. Er is een verkeersbesluit voor nodig (een afzonderlijk besluit van de gemeenteraad) met bijbehorende procedure.
Een verplicht onderdeel van de motivering van het bestemmingsplan is het zekerstellen van de bereikbaarheid van door de weg ontsloten percelen. Dit bestemmingsplan biedt de planologische mogelijkheid om in de toekomst ter plaatse van de Schorfvenweg het gebruik aan te passen ten behoeve van het attractiepark. Dit bestemmingsplan bevat zeker nog niet de verkeerskundig juridische mogelijkheid. Daar is dus een afzonderlijk besluit voor nodig Tot die tijd is het gebruik van de weg voor verkeer zeker gesteld.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. *Er dient aandacht te zijn voor de verkeersafwikkeling tijdens evenementen zoals Halloween. Daar moet een andere oplossing voor gevonden worden. Voor client en andere bewoners van de Helenaveenseweg is het van belang een duidelijk en hard beeld wordt gecreëerd omtrent de toekomstige verkeersafwikkeling.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van deze zienswijze onder b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. *Omvang verblijfsaccommodatie*
   a. *In de planregels zijn 800 hotelkamers toegestaan en 710 overige verblijfseenheden. Verder is het aantal bedden gemaximeerd op 9.060. Dat komt neer op 6 bedden per hotelkamer/kampeerplaats. Dat is een erg ruim aantal per kamer/kampeerplaats en geeft in de toekomst ruimte om het aantal accommodaties weer te verhogen.*

Beantwoording
De verblijfsrecreatie op Toverland is met name bedoeld voor gezinnen met 2 of meer kinderen. Het is niet de bedoeling faciliteiten te bieden voor individuen. Uitgegaan is van gemiddeld 6 bedden per verblijfsrecreatieve eenheid. In de praktijk zullen er enkele verblijfsrecreatie-eenheden komen voor 2 personen maar ook eenheden voor groepen van 12 personen. Het maximum aantal bedden mag niet worden overschreden maar ook het maximum aantal hotelkamers of andere verblijfsrecreatieve eenheden mag niet worden overschreden. Het maximum aantal toegestane bedden is verlaagd naar 5.000.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat het maximum aantal toegestane bedden is verlaagd naar 5.000.

   b. *Daarnaast geeft extra verblijfsaccommodatie ook extra druk op de omliggende bossen. Het bos is nu al vol en wordt alleen maar drukker. Daarmee is de rust in de bossen weg en worden natuur en omwonenden hier mee belast.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze C onder 3.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

3. *Hoogtes*
   a. *Binnen het bestaande park is de mogelijkheid aanwezig om een aantal hogere attracties te realiseren. Deze mogelijkheid is in het vigerende bestemmingsplan ook al aanwezig. In het toe te voegen deel kan verblijfsaccommodatie toegevoegd worden in de vorm van een hotelresort. Deze mag volgens het plan 45 meter hoog worden. Niet gemotiveerd wordt waarom het nodig is om deze hoogte toe te passen. Bij de attracties wordt aangegeven dat het moet gaan om in hoofdzaak open constructies. Waarom wordt er niet gekozen voor een schaal die passend is in de omgeving?*

Beantwoording
De bouwhoogteregeling uit het vigerende plan is overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Het aangewezen gebied voor hogere attracties is in het nieuwe bestemmingsplan niet verruimd ten opzichte van het huidige bestemmingsplan. Wel is inderdaad de mogelijkheid toegevoegd een hotelresort te bouwen met een bouwhoogte van 45 meter. Deze hoogte wordt passend geacht voor de locatie. Een hotel vergroot de zichtbaarheid van Toverland langs de Midden-Peelweg. De bestaande en, mogelijk ook nieuwe, opgaande beplanting ontnemen voor een deel het zicht op deze bebouwing.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *De hogere bouwhoogte geeft een grotere kans op overlast van geluid en licht. Omdat het geluid en licht dan de kans heeft zich anders en verder te verspreiden.*

Beantwoording
Het is mogelijk met bouwkundige maatregelen geluid en lichteffecten vanuit het resort naar de omgeving te beperken. Toverland wil een goede buur zijn en zo veel mogelijk overlast voorkomen naar de omgeving. Er gelden regels voor Toverland voor de hoeveelheid geluid en licht dat buiten de inrichting is toegestaan. Deze normen mogen niet worden overschreden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

F. Indiener

1. Bestemmingsplan

Staatsbosbeheer is eigenaar van de percelen welke zijn gelegen in het gebied Molenbeekdal, kadastraal bekend gemeente Sevenum, sectie N, nummers 42, 54, 55 en 59. Deze percelen zijn, ondanks het feit dat ze midden in het toekomstige uitbreidingsgebied voor Toverland zijn gelegen, buiten het nieuwe ontwerp bestemmingsplan gehouden. Deze percelen zullen echter door de nieuwe ontwikkelingen worden omsloten. Door de voorgenomen invulling kan er geen sprake meer zijn van de bescherming en ontwikkeling van natuurwaarden op de percelen.

Beantwoording

De percelen van Staatsbosbeheer vormen het hart van de landschappelijke inpassing op en rondom het attractiepark. Alle groenstructuren sluiten aan op deze percelen. Dat vergroot juist de robuustheid van de landschappelijke inpassing en de potentie om de natuurwaarden meer divers te maken en verder te ontwikkelen. Zo kunnen ook verbindingen worden gerealiseerd met de in de omgeving aanwezige gronden met natuurwaarden.
Door deze gronden buiten de begrenzing van het nieuwe bestemmingsplan met verbrede reikwijdte te houden, blijft de oude regeling met bestemming 'bos' uit het bestemmingsplan buitengebied (dat sinds 1 januari 2024 automatisch is overgegaan in het omgevingsplan van rechtswege) hier gehandhaafd.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. Plan-MER

a. Daarnaast zal er ook sprake zijn van een negatief effect op de natuurwaarden van de eigendomspercelen door onder andere het toegestane geluidsniveau op de uitbreidingslocatie en het feit dat er gedurende 30 dagen per jaar vuurwerk mag worden afgeschoten. Uit het Plan-MER 'Een magische toekomst voor Toverland' blijkt ook dat er negatieve effecten op het aangrenzende bosgebied zullen optreden. Van directe effecten is volgens het MER slechts sprake bij oppervlakteverlies. Uit het MER kan worden afgeleid dat de volgende Indirecte effecten op het aangrenzende bosgebied zouden kunnen optreden:

- *Veranderingen in de waterstanden, ongewenste verdroging og vernatting;*
- *Toename van recreatieve druk*
- *Lichthinder;*
- *Toename geluidproductie*

Deze effecten worden 'weggeschreven'.

Beantwoording

De effecten zijn in het MER en in het bestemmingsplan niet weggeschreven. Beschreven is welke negatieve effecten zullen optreden als gevolg van de ontwikkelingen van Toverland. Vervolgens is een onderbouwing opgenomen met mogelijke maatregelen om deze effecten te beperken waar dat mogelijk is. De beschrijving dat er geen 'directe' effecten zullen plaatsvinden op natuur is als zodanig opgenomen omdat er binnen het bestemmingsplangebied geen beschermde natuurgebieden aanwezig zijn. Van oppervlakteverlies is derhalve geen sprake. Andere verstoringseffecten zijn als negatief effect aangemerkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. Bij veranderende waterstanden wordt verwezen naar een aanvullende vergunning die in dat geval nodig zou zijn. Het is echter de vraag of daarmee dit effect goed wordt ondervangen. Immers, de uitvoering van het project betekent ongetwijfeld ook dat de nodige verharding wordt aangebracht en andere ingrepen plaatsvinden die de waterhuishouding kunnen beïnvloeden.

Beantwoording
De waterhuishouding in en in de omgeving van het plangebied kan door een aantal aspecten worden beïnvloed. Deze zijn:
1. tijdelijke bronbemalingen;
2. permanente, niet continue, onttrekkingen ten behoeve van waterattracties;
3. aanleg verhardingen;
4. aanleg vijvers en ander groot aaneengesloten oppervlaktewater;
5. aanleg ondergrondse constructies die watervoerend pakket afsluiten;
6. klimaatverandering (autonome ontwikkeling).

Ad1: Tijdelijke bronbemaling (grondwateronttrekkingen)
Een tijdelijke onttrekking van 100 m^3/uur en minder heeft een maximale reikwijdte van 1.000 m (zie paragraaf 5.4.1.3 van de watertoets. Binnen deze reikwijdte kan de waterhuishouding tijdelijk veranderen. De meest nabijgelegen verdrogingsgevoelige soorten, zijnde vochtig hooiland op 800 m, kan mogelijk als gevolg van een structurele bemaling enige tijdelijke negatieve gevolgen ondervinden. De tijdelijke onttrekking kan binnen het plangebied mogelijk wel zettingsrisico's opleveren ter plaatse van het leidingentracé. Aanvullend onderzoek naar de bodemopbouw en de zettingsgevoeligheid is in deze altijd nodig.
Effecten van tijdelijke bemaling op Natura 2000-gebieden zijn in een aanvullende notitie onderbouwd. Om negatieve effecten uit te sluiten, wordt aanvullend in de regels van het BPVR opgenomen dat in geval van een tijdelijke bouwputbemaling, maximaal 5.000 m^2 tot een diepte van maximaal 5 meter beneden maaiveldniveau mag worden bemaald.

Ad 2: Permanente niet continue, bemaling
Voor de waterattracties is een permanente onttrekking nodig. Echter, deze onttrekkingen worden maar enkele dagen per jaar over een korte periode van enkele dagen gebruikt en vinden plaats in de diepe bodemlagen (formatie van Breda). Voor dergelijke onttrekkingen dient een vergunning te worden aangevraagd, waarbij alle effecten op de waterhuishouding inzichtelijk gemaakt dienen te worden en voor negatieve effecten aanvullende maatregelen genomen moeten worden.
Er is geen spraken van permanente structurele onttrekkingen, die de waterhuishouding definitief veranderen.

Ad 3: Aanleg verhardingen
Binnen het plangebied neemt het verhard oppervlak toe. Voor het verhard oppervlak worden infiltratievoorzieningen aangelegd die 100 mm hemelwater per m^2 per dag kunnen opvangen. Het betreffen hier zeer extreme buien die niet vaak voorkomen. Over het algemeen valt regen in minder

grote hoeveelheden. Deze hoeveelheden worden binnen het plangebied opgevangen en geïnfiltreerd. De meeste neerslag dat binnen het plangebied valt, wordt dan ook opgevangen en geïnfiltreerd, waardoor buiten het plangebied geen veranderingen in de waterhuishouding optreden. Alleen in zeer extreme situaties wordt mogelijk een klein gedeelte van de neerslag die niet binnen de infiltratievoorzieningen kunnen worden geborgen afgevoerd door het oppervlaktewatersysteem van het waterschap. Het betreft hier echter zo'n geringe hoeveelheid, waardoor dit verwaarloosbaar is op de totale waterhuishouding buiten het plangebied.

Ad 4: Aanleg vijvers en grote oppervlaktewateren
De aanleg van een grote vijver kan invloed hebben op de waterhuishouding. De grondwaterstand kan stroomopwaarts van de aan te leggen vijver iets dalen en aan de stroomafwaartse zijde iets stijgen. In de vijvers wordt als waterpeil het grondwaterpeil aangehouden, waardoor deze dalingen en stijgingen minimaal zijn en snel uitdoven. De aanleg van een vijver of groot wateroppervlak valt onder de omgevingsvergunning ontgrondingsactiviteit, waarvoor eveneens een vergunning dient te worden aangevraagd. Ook in deze vergunning dienen de effecten op de waterhuishouding inzichtelijk gemaakt te worden. Bij negatieve effecten dienen aanvullende maatregelen genomen te worden om deze effecten tegen te gaan.

Ad 5: Watervoerend pakket afsluitende ondergrondse constructies
Door het ontbreken van een duidelijke scheidingslaag en een relatief goede doorlatendheid van de watervoerende lagen hebben waterafsluitende bouwwerken een minder grote invloed op de grondwaterstand en de grondwaterstromingsrichting. De verwachting is dan ook dat ondergrondse bouwwerken de grondwaterstand en de stromingsrichting van het grondwater nauwelijks beïnvloeden (zie par. 5.4.1.5 van de watertoets).

Ad 6: Klimaatverandering
Het betreft hier een autonome ontwikkeling. Klimaatverandering wordt hier verder niet beschouwd. De gevolgen van klimaatverandering zijn vertaald in de normen voor waterberging.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in de regels van het bestemmingsplan wordt vastgelegd dat in geval van een tijdelijke bouwputbemaling, maximaal 5.000 m^2 tot een diepte van maximaal 5 meter beneden maaiveldniveau mag worden bemaald.

c. *Ten aanzien van de mogelijke toename van recreatieve druk vermeldt het MER dat Toverland geen actief stimuleringsbeleid voert om bezoekers (verblijfsrecreanten) gebruik te laten maken van de omliggende natuur, door bijvoorbeeld het uitdelen van wandelroutes en dergelijke. Dat mag zo zijn, maar het is een gegeven dat door Toverland meer mensen naar het gebied worden getrokken. In het MER is onvoldoende onderbouwd dat de recreatieve druk desondanks niet toe zal nemen. Wat betreft maatregelen die in of bij het bos getroffen zouden moeten worden: dit zou er dan op neerkomen dat Staatsbosbeheer deze maatregelen zou moeten treffen.*

<u>Beantwoording</u>
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze C onder 3.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. Ten aanzien van lichthinder stelt het MER dat door het nemen van een aantal maatregelen (anders afstellen van bestaande spots) zelfs een verbetering ten opzichte van de bestaande situatie kan worden bereikt. Ook dat moge zo zijn, maar daarvan is onduidelijk hoe dat in het plan is geborgd.

Beantwoording
Dergelijke concrete maatregelen worden in het algemeen niet in een bestemmingsplan vastgelegd. In de regels van het bestemmingsplan (artikel 3.2.3) zijn wel normen vastgelegd over de maximaal toegestane lichtuitstraling op de grens van het plangebied Toverland en ter plaatse van omliggende natuurgebieden. Dit wordt niet in een bestemmingsplan verankerd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. Uit het MER blijkt dat bij alle modellen verstoring door geluid toeneemt, en dit is dan ook als negatief effect toegekend voor het criterium 'invloed op goudgroene natuurzone'. Bovendien blijkt uit de bespreking van de effecten op soorten dat de toename van verstoring door geluid kan leiden tot een afname van de dichtheid van aanwezige soorten. Het is onduidelijk of daarbij in het MER al rekening is gehouden met het verstoringseffect van de frequente vuurwerkshows.

Beantwoording
Ja, de vuurwerkshows zijn meegenomen in het uitgevoerde akoestisch onderzoek waarvan de uitkomsten in het MER zijn verwerkt. Er zijn meetproeven uitgevoerd, en de resultaten daarvan zijn opgenomen in het akoestisch rekenmodel dat voor Toverland is opgesteld. Met het rekenmodel kan Toverland monitoren of aan de geluidnormen wordt voldaan en ook nieuwe initiatieven moeten in het model worden verwerkt om aan te tonen dan de normen niet worden overschreden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

f. Het ontwerpbestemmingsplan Toverland houdt onvoldoende rekening met de negatieve effecten op de eigendomsperscelen van Staatsbosbeheer.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording onder a tot en met e. Er is wel degelijk rekening gehouden met de eigendomspercelen van Staatsbosbeheer. De verschillende onderzoeken tonen aan dat er geen onevenredig negatieve effecten optreden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER

G. Indiener

1. *Op dit moment is er al heel veel overlast in de omgeving voor omwonenden van Toverland. Zoals bijvoorbeeld overvloedig verkeer op de Schorfvenweg en de Helenaveenseweg, geluidoverlast en overvloedige lichteffecten. De situatie zal alleen maar verergeren. Door de grote hoogte van geluid en lichtinstallaties reikt de overlast tot ver in de omgeving.*

Beantwoording
Verwezen naar de beantwoording van zienswijze D onder punt 11 en 12.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. *In de bijlage staat dat er ter hoogte van Schorfvenweg nummer 6 ook metingen zijn gedaan. Dit is niet gebeurd.*

Beantwoording
Ter plaatse van de woning aan de Schorfvenweg 6 zijn geen geluidmetingen uitgevoerd, maar is een rekenpunt in het akoestisch model geplaatst. Op deze locatie is wel de geluidbelasting vanwege Toverland berekend (net zoals voor diverse andere in de omgeving gelegen woningen).

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

3. *Er wordt geen rekening gehouden met de windrichting.*

Beantwoording
Bij het uitvoeren van de geluidmetingen wordt, conform de landelijke meetvoorschriften uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (HMRI), wel degelijk met de windrichting rekening gehouden. Verwezen wordt hiervoor naar bijlage 2.1 van de het akoestisch onderzoek (tabel 2 en 5) en bijlage 2.6 (tabel 2).

Bij het modelmatig bepalen van de geluidimmissies vanwege Toverland in de omgeving wordt, ook conform de genoemde HMRI, de meteocorrectiefactor in rekening gebracht: De geluidimmissie wordt rekenkundig bij de voor de geluidsoverdracht gunstige condities bepaald. De wind zal gemiddeld over het jaar echter uit uiteenlopende richtingen komen, waardoor de feitelijke geluidimmissie ten gevolge van een geluidbron veelal lager zal zijn in vergelijking met de situatie met meewind. De toegepaste meteocorrectiefactor corrigeert voor dat verschil.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

4. *Na het bezoek aan Toverland staan er bij diverse thema en feestavonden verkeersopstoppingen alle kanten op. Zo ook op de Schorfvenweg en sluipwegen.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder 2b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

5. *Er wordt totaal geen rekening gehouden met de omwonenden en de directe en indirecte hinder van Toverland. In deze tijd dat we zuinig moeten zijn en milieubewust moeten zijn met energie, is een energieverslinder als Toverland niet op zijn plaats. Tevens is er grote milieuvervuiling door autoverkeer, licht effecten, vuurwerk en geluid overlast. Dit hoeven de omwonden niet te accepteren. Voor werkgelegenheid hoeft dit allemaal niet te gebeuren hier want er is genoeg werkgelegenheid in de directe omgeving. De omwonende stellen het dan ook niet op prijs dat er in de toekomst ook 's-avonds en 's-nachts veel drukte en overlast zal zijn door de komst van een mega hotel en vakantiepark.*

Beantwoording
Toverland wordt gerund door een ondernemer die toekomstgericht wil ondernemen. Altijd volgend op de marktvraag en de mogelijkheden die er zijn. Werkgelegenheid is geen doel op zich maar een gevolg van de ontwikkeling van Toverland die nodig is voor de toekomst van het bedrijf.
De opmerking dat in de plannen geen rekening wordt gehouden met de omwonenden deelt de gemeente niet. Er is een zorgvuldig planproces doorlopen waarbij alle relevante milieuaspecten onderzocht zijn. Op basis van deze milieueffecten zijn in het bestemmingsplan normen geformuleerd waar Toverland aan moet voldoen bij toekomstige planuitwerkingen, juist ter bescherming van de omwonenden en de kwetsbare omgeving. Er is een goede balans gezocht tussen economische ontwikkeling enerzijds en respect voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving anderzijds.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

6. *Verder is het zorgelijk dat het nog niet bekend is waar toekomstige attracties en accommodaties precies gebouwd worden op de percelen.*

Beantwoording
De gemeente heeft er begrip voor dat de onduidelijkheid bij de omwonenden vragen en onrust oproept en begrijpt dat ook. Echter, dit is een bewuste keuze geweest. De gemeente heeft Toverland juist gevraagd om een lange termijn toekomstvisie te ontwikkelen. Zowel de technologische ontwikkelingen bij attracties als de behoeftes van bezoekers veranderen op dit moment zodanig snel dat het niet mogelijk is deze nu al concreet aan te geven voor de komende 20 jaar. Daarom is een bestemmingsplan opgesteld dat flexibel is en ruimte laat om in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan de behoefte en beschikbare technieken. Daarbij is niet alles mogelijk. Toverland moet rekening houden met de gevolgen voor de omgeving. Daarom zijn in het bestemmingsplan, mede op basis van het MER, randvoorwaarden geformuleerd waar Toverland zich aan moet houden. Die randvoorwaarden zijn gesteld met het doel om de

omgeving te beschermen. Het is dus niet zo dat 'alles zomaar kan'. Toverland kan het park organisch laten groeien binnen de kaders die het bestemmingsplan biedt.
Daarnaast is voor een aantal van de ontwikkelingen een extra vergunningplicht opgenomen in het bestemmingsplan. Zo is de gemeente in staat die toekomstige ontwikkelingen later nog te kunnen beoordelen voordat deze kunnen worden gerealiseerd. e gemeente houdt dus nog sturing en de mogelijkheid de effecten te toetsen. Dit is nieuw ten opzichte van reguliere bestemmingsplannen. In de toelichting zal dit verder worden toegelicht.

Het bestemmingsplan is een juridische uitwerking van de ontwikkelvisie voor Toverland voor de lange termijn. Niemand kan in de toekomst kijken en daarmee inschatten welke ontwikkeling Toverland over 20 jaar uiteindelijk zal hebben doorgemaakt en in welke behoefte het themapark tegen die tijd heeft voorzien. Juist het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte geeft de ruimte voor Toverland om flexibel te zijn in de toekomstplannen. De gemeente houdt grip op de ontwikkelingen door de verschillende bestemmingsplanactiviteiten (vergunningplichten) die in het plan zijn opgenomen. De uitbreidingen die betrekking hebben op deze bestemmingsplanactiviteiten kunnen niet zonder omgevingsvergunning worden gerealiseerd. Bij het beoordelen van de vergunningaanvraag beoordeelt de gemeente of is voldaan aan de voorwaarden.
Een attractiepark kan alleen gezond zijn en blijven door bezoekers regelmatig iets nieuws te bieden en in te blijven spelen op de marktvraag van consumenten en technologische ontwikkelingen. Ondanks dat het initiatief nog niet concreet is uitgewerkt, biedt het bestemmingsplan juist ook voor de omgeving omwonenden een lange termijn toekomstperspectief. Met het onderhavige bestemmingsplan zijn de uiterste ontwikkelmogelijkheden geborgd. Uitbreiding buiten deze grenzen is op grond van deze kaders niet toegestaan. Dat betekent dus ook dat als Toverland de komende 5 jaar alle ontwikkelruimte benut er niet vanzelfsprekend over 19 jaar nog ruimte is verder te groeien.
Tot slot ligt het inderdaad voor de hand dat Toverland voor langere termijn in het gebied aanwezig is en dat de bouwwerken (gebouwen en attracties) voor zeker 30 jaar blijven staan. Ook dat vanuit een visie van duurzame ontwikkeling en bedrijfsvoering. Dat is ook precies de reden om het bedrijf toekomstperspectief te bieden.

Zoals eerder afgesproken zullen omwonenden worden betrokken bij de uitwerking van de plannen voor de ontwikkeling van het themapark. Daarnaast zijn natuurlijk de reguliere bezwaarprocedures aan de orde op het moment dat Toverland een omgevingsvergunning voor de concrete bouw van een activiteit aanvraagt. Bovenstaande zal in hoofdstuk 1 van de toelichting van het bestemmingsplan worden verduidelijkt.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de toelichting op bladzijde 7 met de beschrijving over een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte wordt aangepast en aangevuld.

H. Indiener

1. *Er zijn zoveel zware opmerkingen over het plan. Het voorstel is het plan te stoppen en de consequenties voor de omwonenden in kaart te brengen en het hele plan terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau, waarbij de impact van toekomstige ontwikkelingen bij Grandorse, Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven meegenomen worden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder punt 4a. Voor de gemeente is er geen aanleiding om de procedure te stoppen en de ontwikkelmogelijkheden te beperken.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. *Op bladzijde 7 van de toelichting staat: "…..niet van te voren limitatief benoemen wat mag en wat niet, maar op voorhand zo min mogelijk uitsluiten". Daar ligt voor reclamant juist het probleem. Op korte afstand van inwoners en natuur wordt een bedrijf vrijwel alle vrijheid gegeven.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze G onder punt 6.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze G.

3. *Het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte geeft Toverland gedurende 20 jaar heel veel vrijheid. Er zijn weinig beperkingen opgenomen voor Toverland. Zie bijvoorbeeld pagina 7 – 10 van de toelichting voor een indruk van de vrijheden van Toverland. Op basis van dit plan kan Toverland over 19 jaar nog steeds nieuwe gebouwen realiseren die nog 30 jaar blijven staan. Het effect van het bestemmingsplan heeft dus een reikwijdte van 50 jaar. Voorgesteld wordt om geen bestemmingsplan met verbrede reikwijdte toe te staan of te realiseren.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze G onder 6.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze G onder 6.

4. *Het bestemmingsplan zal jaarlijks geëvalueerd moeten worden met omwonenden met de mogelijkheid om bij te sturen.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 3b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

5. *Breng het plan terug naar een aanvaardbaar niveau.*
   a. *De dorpen Kronenberg en Sevenum worden omsingelt door Greenport, Grandorse, Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven. Het is duidelijk dat de gemeente deze ontwikkeling wil (aankoop gronden, aankoop stikstofrechten, beschikbaar stellen ambtenaren etc). Maar waarom? Wie wordt hier beter van behalve de ondernemer? Er is al te veel werkgelegenheid en de leefomgeving van omwonenden wordt flink aangetast.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van de zienswijze onder 1 en zienswijze D onder 5a

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   b. *De negatieve ervaringen van Greenport en Californië in het achterhoofd is het verstandig de discussie opnieuw te voeren of de ontwikkeling in de gemeenschap gedragen wordt. Bij Greenport is er te veel vrijheid gegeven. Het was te veel en te groot, het ging te snel en er is niet bijgestuurd. Intussen heeft de wereld een milieu-klimaat- en CO2 probleem en in Nederland een stikstofprobleem. De gemeenteraad wordt opgeroepen de plannen voor te stoppen en alles goed op een rij te zetten.*

Beantwoording
De ontwikkeling van Toverland is geënt op de gebiedsvisie voor Park de Peelbergen. Er is voor de gemeente geen reden om van deze visie af te wijken. Zie hiervoor ook de beantwoording van zienswijze D onder 5a.
Californië is een glastuinbouwgebied waar nu fase 1 van wordt afgerond en fase 2 wordt opgestart. Deze ontwikkelingen hebben inderdaad in de omgeving geleid tot onvrede op verschillende vlakken. De situatie voor Toverland is anders. Het gaat hier over een bestaand bedrijf dat ruimte wil om toekomstbestendig te ondernemen. De ontwikkeling wordt door de gemeente slechts gefaciliteerd. Verder heeft de gemeente geen bemoeienis met de realisatie van de ontwikkeling, zoals bij Greenport.
Bij de verantwoording van de ontwikkeling in de toelichting van het bestemmingsplan en het MER is beoordeeld wat de effecten zijn van de ontwikkelplannen op onder andere stikstof en luchtkwaliteit. De onderzoeksresultaten laten niet zien dat de ontwikkeling van het Themapark leidt tot een onevenredige verslechtering. Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken zijn waar nodig randvoorwaarden in het bestemmingsplan geformuleerd waar Toverland bij toekomstige bouwplannen rekening mee moet houden (bijvoorbeeld geluidnormen en lichtuitstraling).

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *De impact van de toekomstige ontwikkelingen van Toverland moeten in samenhang worden beoordeeld met de ontwikkeling van Grandorse, De Heerlijkheid Sevenum, 60Seven en De Schatberg.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 2.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze D onder 2.

6. *Een maatschappelijke kosten batenanalyse (MKBA) ontbreekt. De gemeente heeft van gemeenschapsgeld minimaal van zeven boerderijen stikstofrechten gekocht, landbouwgronden gekocht. Er moeten daarnaast pachtgeldinkomsten afgekocht worden. Ook zal er straks infrastructuur, groenstructuur, etc. aangelegd moeten worden. We missen een duidelijk overzicht van de financiële lasten en de voordelen, dus wat zijn de totale lasten voor de gemeenschap (nu en in de toekomst) en wat zijn de voordelen voor de gemeenschap. Het lijkt ons niet rechtvaardig dat de voordelen bij een of enkele ondernemers terecht komen en de nadelen bij de inwoners terecht komen. Wij vragen om een gedegen kosten - baten analyse uit te voeren, in verband met maatschappelijk gewenste transparantie.*

Beantwoording
Het uitvoeren van een MKBA is geen wettelijke verplichting. De genoemde uitgaven zijn inderdaad door de gemeente gedaan. Echter, niet ten bate van Toverland. Toverland betaalt zelf alle benodigde gronden, het realiseren van groen op hun terrein en zal ook bijdrage in de infrastructurele aanpassingen. Ook de ambtelijke kosten worden bij Toverland in rekening gebracht. Er is derhalve voor Toverland geen sprake van dat gemeenschapsgeld ten bate van de ondernemer komt en de lasten bij de omwonenden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

7. *Een Welzijn Effect Rapportage (WER) ontbreekt. Wat is de impact van de ontwikkelingen op het welzijn en de leefbaarheid voor omwonenden. Dat wordt nergens beschreven. Er ontbreekt een analyse uit een WER, een Welzijn Effect Rapportage. Gevraagd wordt om een gedegen analyse van de effecten op het welzijn en de leefbaarheid van de inwoners van Kronenberg, Evertsoord en Sevenum op te stellen. In deze analyse dienen ook mogelijke uitbreidingen van Grandorse, Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en GOSeven meegenomen te worden als een geheel. In deze analyse dient meegenomen te worden: geluid, fijnstof, verkeersoverlast, leefomgeving, natuur, klimaat, etc.*

Beantwoording
Een WER bestaat niet. De toelichting van het bestemmingsplan en het MER bevat een onderbouwing van de effecten van de ontwikkeling van Toverland op de leefomgeving van de omwonenden. Alle genoemde aspecten zijn daarin onderzocht. Vanwege de verbrede reikwijdte van het bestemmingsplan is in het MER niet alleen op de traditionele milieueffecten ingegaan,

maar zijn ook andere (sociale) thema's zoals gezondheid en klimaat beschouwd. Voor wat betreft het in gezamenlijkheid beschouwen van de effecten van alle genoemde ontwikkelingen wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze D onder 2.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

8. *Het plan omvat een ruime ontwikkelmogelijkheid dat veel van het buitengebied inneemt. Dit past niet bij de 'Horster' of 'Sevenumse' maat. Om maatschappelijk draagvlak te krijgen, stellen we voor dat het bestemmingsplan een veel kleiner gebied beslaat, en dat de maximale hoogte van gebouwen beperkt wordt tot maximaal 3 verdiepingen.*

Beantwoording
Een maximale bouwhoogte van 3 verdiepingen is niet reëel voor een themapark als Toverland dat zich voorbereidt op een toekomstgerichte bedrijfsvoering. Verder wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze D onder 4.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

9. *De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen t.a.v. milieu, klimaat en leefomgeving. De overheid wil dat de inwoners met veel zaken minderen t.b.v. milieu en klimaat. Wat doet de gemeente op het gebied van 'minderen' t.b.v. milieu, klimaat en de leefomgeving van de inwoners? Wij vinden het nodig dat dit plan herzien wordt, en dat de Visie Park de Peelbergen, die lang geleden vastgelegd werd, opnieuw bekeken en vastgesteld wordt, waarbij met bovengenoemde argumenten rekening gehouden wordt. En waarbij de inwoners uitgebreid en intensief bij betrokken worden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 5a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

10. *Het MER-rapport is niet beoordeeld door een onafhankelijke MER-commissie. Het is daarom niet duidelijk wat de kwaliteit is van het MER-rapport en de onderliggende onderzoeken. Voorgesteld wordt de MER-commissie het hele plan te laten beoordelen.*

Beantwoording
De MER-commissie is wel degelijk ingeschakeld om het MER en bijbehorende onderzoeken te laten beoordelen. Dit heeft gelijktijdig plaatsgevonden met de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan. Deze 'volgorde' is gebruikelijk zodat de Commissie, naast het MER en de onderzoeken, ook alle zienswijzen kan betrekken bij haar advies. In maart 2024 heeft de gemeente het voorlopig toetsingsadvies van de MER-commissie ontvangen. Naar aanleiding hiervan is een aanvulling op het MER opgesteld dat wederom ter toetsing aan de Commissie is voorgelegd, voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan. Het MER en de

onderzoeken zullen op de geadviseerde onderdelen worden aangepast voorafgaand aan de vaststelling.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER. Wel zal de aanvulling op het MER in de stukken worden verwerkt.

11. Eén verkeersanalyse en een verkeersplan voor Toverland, Grandorse, de Schatberg etc.

a. Er wordt geconstateerd in het MER-rapport dat de verkeersstroom geen probleem zal worden, en dat geen verkeerskundige aanpassingen nodig zijn.

i. Opmerking 1: In het concept bestemmingsplan van Grandorse wordt geconstateerd dat er wel mogelijk verkeersproblemen kunnen ontstaan, zeker als er meerdere evenementen zijn.

ii. Opmerking 2: In dit bestemmingsplan is alles standalone bekeken, en niet in samenhang met de huidige en toekomstige verkeersstromen van Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven.

iii. Opmerking 3: De huidige verkeersstroom leidt nu al regelmatig tot files op de A67 en op de Middenpeelweg naarToverland. Dit is door meerdere inwoners en bezoekers onafhankelijk van elkaar geconstateerd. Grandorse en Toverland willen fors uitbreiden.

Inspreker merkt verder op dat in het geactualiseerde verkeersplan dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat dagelijks 50 bussen van station Horst-Sevenum naar Toverland rijden en vise versa. Tevens dient de toegenomen verkeersdruk te worden meegenomen.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A. De bestaande verkeersdruk wordt als uitgangspunt gehanteerd bij het onderzoek. Het is voor de gemeente niet duidelijk waar de prognose van 50 bussen per dag vanaf het station op gebaseerd is.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze A.

b. Het is niet juist dat de verkeersproblematiek van alle activiteiten in De Peelbergen los van elkaar bekeken wordt.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze A.

c. *Het is nodig om afspraken te maken met Toverland en Grandorse, dat er geen evenementen tegelijkertijd zijn. Maar, als er in de toekomst verkeersproblemen ontstaan, al is het maar eenmaal per jaar, dan moeten Toverland en Grandorse deze samen oplossen en de oplossingen betalen. Wij stellen voor dat alle maatschappelijke kosten en alle kosten van investeringen vanaf het begin bij de gebruikers in rekening moeten worden gebracht. Bovendien is het verkeersonderzoek van Grandorse in 2018 gedaan en is o.i. niet meer actueel. Uit dit verkeersonderzoek blijkt bovendien dat de verkeersstroom heel vaak te hoog is. We stellen voor om een geactualiseerde verkeersanalyse en een geactualiseerd verkeersplan voor Toverland, Grandorse, Heerlijkheid Sevenum, Schatberg, 60seven, etc op te stellen.*

Beantwoording
Het maken van afspraken over de planning van evenementen maakt geen onderdeel uit van een bestemmingsplan. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A en zienswijze D onder 2. Voor wat betreft de maatschappelijke kosten wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijze onder 5.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze A.

12. Zorgen om fijnstof en luchtkwaliteit

a. *Het toestaan van grote vuurwerkshows past niet in een gemeente die zegt te behoren tot de 'gezondste regio'.*

Beantwoording
Voor Toverland is het houden van vuurwerkshows als afsluiting van speciale evenementen een wezenlijk onderdeel van de totaalbeleving. De effecten van deze shows op de omgeving zijn in een apart onderzoek in kaart gebracht. Om de gevolgen voor de omgeving als gevolg van de vuurwerkshows te beperken zijn in het bestemmingsplan regels opgenomen voor wat betreft het aantal shows, de duur en de omvang ervan.
Toverland en de gemeente zijn in gesprek over het zoeken naar alternatieven voor vuurwerk die meer passen bij een duurzamere toekomst. Ook Toverland wil verder verduurzamen en toekomstgericht zijn. Zij zijn dan ook druk bezig om hierin stappen te maken. Tot die tijd kan Toverland, onder voorwaarden, gebruik blijven maken van hun bestaande rechten op vuurwerkshows.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *Hoewel in het onderzoek van Bureau Kragten geconstateerd wordt dat fijnstof geen probleem zal zijn, zal er toename zijn van fijnstof en dat in een van de, qua fijnstof, ongezondste regio's van Limburg. In een onderzoek roepen de GGD's om te handelen volgens het schone lucht akkoord, en daarin worden de WHO-advieswaarden gebruikt. De gemeente Horst aan de Maas heeft dit akkoord ook ondertekend. Uiterlijk in 2030, dus ruim binnen de looptijd van het concept bestemmingsplan, moeten deze waarden gebruikt worden. Er dient door een onafhankelijk bureau onderzocht te worden hoeveel de toename van fijnstof zal zijn, in samenhang met de hoeveelheid fijnstof die nu en in de toekomst uitgestoten wordt en zal gaan worden. Ook de uitstoot van fijnstof en zware metalen van de vuurwerkshows van Toverland dient hierin meegenomen te worden. Om dit fijnstof probleem niet groter te laten worden, dienen de gebieden van Toverland, Grandorse en andere nabijgelegen gebieden niet toegankelijk te zijn voor dieselvrachtauto's. Net zo dient het gebruik van diesel gedreven generatoren onmogelijk te worden gemaakt.*

Beantwoording
Het luchtkwaliteitsonderzoek is uitgevoerd conform de daartoe geldende wettelijke normen en rekenmethoden. Er is geen reden om aan de onafhankelijkheid hiervan te twijfelen. Toetsing heeft plaatsgevonden door de gemeente en door de onafhankelijke commissie mer. Het is niet toegestaan om in dit bestemmingsplan andere normen te stellen voor fijnstof dan wettelijk afgesproken. Onder de Omgevingswet is dat wel toegestaan. Dit bestemmingsplan komt echter tot stand onder de Wet ruimtelijke ordening. Verder wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze D onder 7. Het eventueel instellen van een milieuzone (verbod voor dieselvrachtauto's) wordt niet in een bestemmingsplan geregeld.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *Wij vinden het nodig dat het luchtkwaliteitonderzoek opnieuw gedaan wordt door een onafhankelijke organisatie, waarbij de WHO-advieswaarden als uitgangspunt genomen worden en waarbij alle ontwikkelingen in de regio meegenomen worden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 7 en de beantwoording van deze zienswijze onder 10a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

13. Federatie Limburg gaat over dit onderwerp een eigen zienswijze indienen.

Beantwoording
Hiervan wordt kennis genomen. De zienswijze van de milieufederatie is behandeld in zienswijze L.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

14. *Natuur moet beschermd worden! Gezondheidsbelangen, leefomgeving, cultuur, natuur en klimaat delven steeds weer het onderspit. Tussen Toverland en Kronenberg liggen bossen, die de 'goud-groene' natuurstatus hebben en die behoren tot het Limburgs Natuur Netwerk. Wij vinden dat, door Provincie en Gemeente, vastgelegd wordt dat de bossen tussen Toverland en Kronenberg met en zonder 'goud-groene'-natuurstatus de komende 100 jaar blijven bestaan en onderhouden zullen worden.*

Beantwoording
De bossen worden met dit bestemmingsplan niet aangetast en vallen buiten de begrenzing van dit bestemmingsplan. De bossen zijn in de omgevingsverordening van de provincie en in de bestemmingsplannen van de gemeente aangewezen als Bos of Natuur (onderdeel van het Limburgs Natuur Netwerk). Vanuit die aanwijzingen zijn de bossen beschermd. Of dat een duur kent van 100 jaar is momenteel voor niemand te overzien.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

15. *Energie en energietransitie*
    a. *We willen dat alle uitbreidingen van Toverland energieneutraal zijn vanaf het begin en dat tenminste alle daken vol gelegd dienen te worden met zonnepanelen. Als dat laatste onvoldoende is, dan dient groene energie ingekocht worden op een manier, die de energietransitie van de gemeenschap niet vergroot.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 14b

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

    b. *We willen ook dat Toverland zich niet verzet tegen energietransitieplannen in de omgeving, zoals b.v. windmolens langs de A67.*

Beantwoording
Toverland is niet tegen de opwekking van duurzame energie en heeft zelf ook al verschillende energieopwekkingsmaatregelen genomen. De casus van de windmolens aan de A67 staat op zichzelf, ook vanwege het proces dat voor dat project is gevolgd. Iedere persoon of bedrijf n Nederland heeft datzelfde rechten om te ageren tegen een (voorgenomen) besluit als zijn of haar belangen worden aangetast. Het is niet toegestaan deze van Toverland af te nemen. Bij de afweging van de zienswijzen wordt beoordeeld of de belangen opwegen tegen het (voorgenomen) besluit.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

16. *Toverland krijgt gigantische vrijheden:*
    - *Blz 7 toelichting: "bij uitnodigingsplanologie wordt dit systeem in feite omgedraaid: niet van te voren limitatief benoemen wat mag en wat niet, maar op voorhand zo min mogelijk uitsluiten"*
    - *Blz 8-10: tabel over toepassing Chw geeft aan dat Toverland niet vooraf zaken hoeft te melden*
    - *Gemeenteraad draagt veel bevoegdheden over aan het college*

    Voorgesteld wordt om duidelijke regels te stellen ter bescherming van de omwonenden.

<u>Beantwoording</u>
Verwezen wordt naar de beantwoording onder 2 en 3. Verder is de aangehaalde tabel een overzicht van de mogelijkheden die de Crisis- en herstelwet biedt aan een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte en wat daarvan voor dit bestemmingsplan is gebruikt. Het melden of vergunningaanvragen voor activiteiten die het plan mogelijk maakt is juist nieuw en geïntroduceerd om binnen de ruimte die daarvoor geboden wordt grip te geven aan de gemeente om ontwikkelingen te kunnen beoordelen en ook de effecten daarvan op de omgeving te kunnen toetsen, voordat een ontwikkeling plaats kan vinden (als niet aan de voorwaarden wordt voldaan, kan de vergunning niet verleend worden). Net als onder de Wet ruimtelijke ordening wordt het raamwerk vastgesteld door de gemeenteraad en eventuele besluiten die binnen het raamwerk passen (uitvoering) door het college worden afgehandeld. Op basis van de effectbeschrijvingen en -beoordelingen in het MER zijn, waar nodig, randvoorwaarden geformuleerd waar Toverland bij de uitwerking van toekomstige deelplannen rekening mee moet houden. Deze zijn in de regels van het BPVR verankerd. Hiermee zijn in het bestemmingsplan duidelijke regels opgenomen ter bescherming van de omgeving.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

17. *Is de riolering in dit buitengebied berekend op 3,7 miljoen bezoekers per jaar? Indien hierin geïnvesteerd moet worden, ook buiten het bestemmingsplan gebied, dient tevoren voor gebruikers duidelijk te zijn dat deze kosten door de gebruikers opgebracht moeten worden. Wij vinden dat de "poeper" moet betalen en niet de inwoners.*

<u>Beantwoording</u>
In hoofdstuk 8 van het MER wordt hier nader op ingegaan. Zoiets wordt echter niet in een bestemmingsplan geregeld. Het betreft een uitvoeringsaspect. Per ontwikkeling zal de inpasbaarheid daarvan worden afgewogen. Eventuele kosten voor het aanpassen van de riolering vanwege de ontwikkelingen van Toverland zijn voor rekening van Toverland.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

18. *Vragen over stikstof*
    a. *Per saldo, zal de Peel door de huidige en toekomstige activiteiten van Grandorse, Toverland, De Schatberg, Heerlijkheid Sevenum en 60Seven meer stikstof te verduren krijgen. De wet is duidelijk: in 2025 moet minimaal 40% van de beschermde natuur een gezond stikstof niveau hebben. Wat is het plan om dit doel voor de Peel te gaan halen? Enkele bedrijven, waarvan de stikstofrechten zijn opgekocht zijn al gestopt of moeten sowieso stoppen. Per saldo betekent dat de sanering van die bedrijven maar weinig bijdraagt in de praktijk.*

<u>Beantwoording</u>
De wet gaat er van uit dat er geen toename plaatsvindt van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden waar al een teveel op stikstofdepositie plaatsvindt (de kritische depositie waarde wordt al overschreden). Dat geldt voor het overgrote deel van de Natura 2000-gebieden in Nederland en ook voor de Natura 2000-gebieden in de buurt van Toverland of de Natura 2000-gebieden waar stikstof als gevolg van de ontwikkeling van Toverland neerslaat, bijvoorbeeld doordat het verkeer van en naar Toverland dat veroorzaakt. De ontwikkeling van Toverland zal op zichzelf zorgen voor een toename van stikstofdepositie. Om dat te nivelleren heeft Toverland stikstofrechten van de intensieve veehouderij aan de Schorfvenweg aangekocht. Uit de uitgevoerde berekeningen, die zijn uitgevoerd volgens de wettelijke meet- en rekenmethode, is gebleken dat de afname van deze stikstofemissie door de beëindiging van de veehouderij substantieel groter is dan de toename als gevolg van de ontwikkeling van Toverland zelf. Hierdoor vindt er per saldo minder stikstofdepositie plaats ten opzichte van de referentiesituatie (situatie waarin de veehouderij nog stikstofdepositie veroorzaakt en Toverland nog niet uitbreidt). Doordat er minder stikstofdepositie plaatsvindt is er, voor wat betreft stikstof, sprake is van een vergunbaar plan. Of andere initiatieven tot een te grote stikstofuitstoot leiden, valt buiten de scope van dit project. Dat zal in de betreffende procedures moeten worden onderzocht, waarbij als stelregel ook geldt dat geen sprake mag zijn van een toename van stikstofdepositie. Deze werkwijze volgt uit de wettelijke meet- en rekenmethode.

<u>Wijziging bestemmingsplan of MER</u>
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

    b. *Stikstof bestaat uit NH3 en NOx. Deze zijn niet uit te wisselen. Ammoniak kan worden opgekocht maar NOx niet. De verspreiding van nitreuzen en ammoniak zijn totaal verschillend van aard. Bij een (planologisch) plan, zoals een bestemmingsplan of omgevingsplan, is de huidige feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie de referentiesituatie. Voor het bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van de stikstofrechten van de veehouderij aan de Schorfvenweg. Deze locatie heeft een Wnb vergunning. Dit vormt de referentiesituatie. Op de locatie wordt al langer geen rundvee meer gehouden. Daarmee is er geen sprake van een feitelijk aanwezige situatie. We stellen voor dit door een onafhankelijke deskundige uit te laten leggen. Voor de belasting van de natuurgebieden is het in ieder geval niet juist om elke activiteit afzonderlijk te beoordelen op de toegestane grenswaarden voor depositie. Het dient het totaal van stikstof te zijn voor deze activiteiten samen. Wij stellen voor dat er een gedegen onafhankelijk stikstofonderzoek wordt uitgevoerd, voor alle geplande*

ontwikkelingen samen, waarbij ook (de toename van) het verkeer meegenomen wordt en waarbij bovenstaande vragen beantwoord worden.

Beantwoording
In het bestemmingsplan en het bijbehorend MER (met specialistische onderzoeken) is dit aspect in de ogen van de gemeente voldoende onderbouwd. De uitgevoerde onderzoeken zijn door deskundigen uitgevoerd en voldoen aan de wettelijke vereisten die zijn gesteld aan dergelijke onderzoeken.
Verder wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze D onder 7.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

19. Vuurwerk

a. Het nieuwe bestemmingsplan lijkt een gigantische toename van vuurwerk toe te staan. Bij de omwonenden heerst veel onbegrip over het toestaan van het vuurwerk bij Toverland: 'het is niet meer van deze tijd'. Naast luchtvervuiling zorgt vuurwerk ook voor bodem- en watervervuiling. Dat komt, naast de zware metalen, door het fijnstof dat neerdaalt en door onverbrande vuurwerkresten. De vervuiling door zware metalen zal zeker terechtkomen in de goud-groene bossen en dat is niet toegestaan. Onderzoek door de Universiteit van Amsterdam heeft aangetoond dat vuurwerk heel erg slecht is voor de vogels. Dergelijke onderzoeken hebben aangetoond dat vogels tot op 10 km last kunnen hebben van vuurwerk. Dat betekent dat vogels in Natura2000 gebied De Peel hier ook last van hebben. Onderzoeksbureau TAUW bevestigt dit soort effecten, waarbij vermeld wordt dat ook padden, kikkers en vleermuizen (die afhankelijk zijn van hun sonar) gestoord worden. Het fijnstof zal bij veel voorkomende windrichtingen terechtkomen in Kronenberg, Sevenum en in andere gevallen in Evertsoord bij de omwonenden die al in een zeer vervuilde omgeving wonen, waarin ook het fijnstof uit Rotterdam en Duitsland neerdaalt.

Beantwoording
In het achtergrondrapport vuurwerk (bijlage 18 van de toelichting van het bestemmingsplan) zijn de gevolgen van de vuurwerkshows op diverse milieuaspecten inzichtelijk gemaakt. In de aanvulling op het MER is nog nader ingegaan op vuurwerk. Ook het bovengenoemde onderzoek van de UvA is hierbij betrokken. De effecten als gevolg van de vuurwerkshows zijn zo goed mogelijk in beeld gebracht.
Verder wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze H onder 12a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat het achtergrondrapport vuurwerk is aangepast. De resultaten daarvan zijn verwerkt in de aanvulling op het MER en de toelichting van het bestemmingsplan, zoals ook beschreven bij zienswijze H onder 12a.

b. *Het onderzoek van bureau Kragten meldt dat er geen nadelige effecten zijn voor de dieren en voor de inwoners, maar bovenstaande roept vragen op bij dit onderzoek. Wij willen dat de vuurwerkshows verboden worden; er zijn andere, milieuvriendelijke, oplossingen mogelijk. Wij stellen voor dat het onderzoek door een onafhankelijk bureau opnieuw gedaan wordt. Vuurwerkshows passen niet in een gemeente die het schone luchtakkoord ondertekend heeft en reclame maakt onderdeel te zijn van de 'gezondste regio'.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van deze zienswijze onder 19a. Aanvullend ziet de gemeente geen aanleiding het onderzoek opnieuw door een ander bureau te laten uitvoeren.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij de beantwoording onder 19a.

20. Geluid

a. *Nadat in eerdere jaren geconstateerd werd dat inwoners van Kronenberg veel overlast ondervonden van met name het geluid tijdens concerten en Halloween, zijn af en toe geluidsmetingen gedaan door de gemeente. Helaas werd geconstateerd dat die niet op de juiste manier zijn uitgevoerd.*

Beantwoording
Het afgelopen jaar zijn nieuwe geluidmetingen uitgevoerd, op basis waarvan het akoestisch rekenmodel is gemaakt. Dat model is gebruikt bij dit nieuwe bestemmingsplan. De gemeente ziet geen aanleiding dat deze (laatste) metingen niet goed zouden zijn uitgevoerd. Namens de gemeente heeft De Roever de stukken mede beoordeeld en getoetst.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *Wat echter niet meegenomen lijkt in het geluidsonderzoek, is het geluid van de schreeuwende en gillende bezoekers in de attracties, die ver boven de omgeving uitsteken. Als deze tot 23 uur mogen openblijven en als er geen beperkingen gesteld worden aan de hoogte van de attracties, dan is het gedaan met de (relatieve) rust in Kronenberg, Sevenum en Evertsoord. Het is nodig om grenzen te stellen aan de maximale hoogte van de attracties. Voorgesteld wordt deze te begrenzen op maximaal 40 meter. Het is ook nodig om het gebruik van de hoge attracties in de avonduren te beperken. Voorgesteld wordt om de attracties boven 25 meter te sluiten om 21 uur. Geadviseerd wordt om voorzieningen te treffen dat als het geluid van mensen in de hogere attracties boven 50dB(A) uitkomt, om de attracties (automatisch) te sluiten.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 12. Het stemgeluid van de bezoekers in de attracties is als bron meegenomen in het akoestisch onderzoek.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *Er zijn verschillende signalen van bezoekers, dat de muziek in Toverland erg hard staat. Voorgesteld wordt om grenzen te stellen aan de maximale geluidsterkte in het park.*

Beantwoording
Op basis van het akoestisch onderzoek zijn normen geformuleerd voor de totale geluidsemissie die ter plaatse van omliggende woningen zijn toegestaan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Het is nodig een maximale hoogte te stellen aan de attracties, bijvoorbeeld 45 meter*

Beantwoording
In het bestemmingsplan is deze beperking van 45 meter opgenomen voor de bouwhoogte van attracties. In het centrale gebied van Toverland geldt echter een uitzondering tot een bouwhoogte van 100 meter. Deze hogere bouwhoogte voor dit gebied was ook al in het 'oude' bestemmingsplan van Toverland uit 2016 al opgenomen en is ongewijzigd overgenomen. Het gebied waar attracties tot 100 meter hoogte mogelijk zijn, wordt dus niet uitgebreid ten opzichte van het eerdere bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. *Het is nodig om het gebruik van hoge attracties in de avonduren te beperken. Voorgesteld wordt om de attracties boven de 25 meter te sluiten om 21 uur.*

Beantwoording
In het bestemmingsplan zijn normen opgenomen voor de maximale geluidbelasting in de dag-, avond- en de nachtperiode. Toverland moet voldoen aan deze maximale normen, ongeacht de hoogte van de attracties. Wanneer aan de normen is voldaan, is ook de omgeving voldoende beschermd tegen de gevolgen van het geluid. Op het moment dat Toverland een nieuwe hoge attractie wil gaan realiseren, en daarvoor een omgevingsvergunning zal (moet) aanvragen, wordt getoetst aan deze normen. Het op voorhand buiten gebruik stellen van alle hoge attracties is niet reëel. Pas als dat nodig blijkt om te kunnen voldoen aan de normen zou dat een mogelijkheid zijn.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

f. *Geadviseerd wordt om voorzieningen te treffen dat als het geluid van mensen in de hogere attracties boven de 50 dB(A) uitkomt, de attractie wordt gesloten.*

Beantwoording
Het is niet praktisch en lastig handhaafbaar om normen op te nemen voor 'enkel' het geluid van mensen in hoge attracties. Daarom zijn in het akoestisch onderzoek en in het bestemmingsplan de cumulatieve geluidwaarden bepaald en vastgelegd waarbij kentallen voor stemgeluid zijn in het akoestisch model zijn opgenomen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

21. Toegestane hoogte

a. Er zijn gebouwen toegestaan tot 30 meter en een hotel van 45 meter, attractie met een hoogte van 45 meter en 3 met een hoogte van max 100 meter en daarbovenop mogen vlaggenmasten van 12 meter worden geplaatst. Dit zal op grote afstand zichtbaar zijn, zeker met wapperende vlaggen en met verlichting.

Beantwoording
De genoemde hoogten zijn ook op basis van het huidige bestemmingsplan reeds toegestaan. Voor de zichtbaarheid is een massastudie opgesteld. Hier wordt in het MER naar verwezen en deze wordt aan het bestemmingsplan toegevoegd. Met de massastudie is geanalyseerd wat het visuele effect is van het benutten van de bouwmogelijkheden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. Deze grote hoogten zullen ook leiden tot geluidoverlast van schreeuwende bezoekers op grotere afstand

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van deze zienswijze onder 20b. Elke toevoeging van attracties moet voldoen aan de gestelde geluidnormen. De beoordeling vind plaats met het geluidmodel dat voor Toverland is gemaakt en waarin de nieuwe attractie dan ook verwerkt moet worden, rekening houdend met verschillende secties waarin minder dan wel meer stemgeluid wordt geproduceerd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. Voorgesteld wordt geen vlaggen toe te staan op gebouwen en attracties, omdat deze bewegende dingen voor meer overlast zorgen in Kronenberg, Sevenum en Evertsoort. Tevens wordt voorgesteld de hoogte van gebouwen en attracties verder te beperken.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van deze zienswijze onder 21 sub a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

22. *Extra werknemers en hun huisvesting*
    a. *Er wordt door Toverland geschermd met de grote hoeveelheid extra werkgelegenheid, die de uitbreidingen tot gevolg zullen hebben. De huidige werkgelegenheid in deze regio is al te hoog, en dat is te zien aan de druk op de arbeidsmarkt. De vraag is waar deze werknemers vandaan komen en waar deze gehuisvest gaan worden. Het lijkt ons belangrijk balans te zoeken in de overspannen arbeidsmarkt en bij voorbaat goed na te denken over de consequenties: zijn die werknemers er wel, waar zijn die gehuisvest, zijn de medische voorzieningen er wel, etc, etc. Wij vinden dat er niet meer arbeidsmigranten bij mogen komen en er mag zeker geen extra 'tijdelijke' huisvesting bij komen.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze G onder 5 en de beantwoording van deze zienswijze onder 4a. Daarnaast geldt dat de gemeente meewerkt aan de bouw van woningen voor iedereen die in de gemeente huisvesting nodig heeft. Er zijn diverse woningbouwlocaties in voorbereiding. Er zullen in ieder geval niet speciaal voor Toverland woningen worden gebouwd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

    b. *Indiener vindt dat er niet meer arbeidsmigranten bij mogen komen en ook geen extra 'tijdelijke' huisvesting*

Beantwoording
Dit gaat buiten de reikwijdte van het bestemmingsplan voor Toverland. Het BPVR staat uitsluitend recreatief nachtverblijf toe. Op 23 april 2025 zijn door het college van burgemeester en wethouders voorbeschermingsregels vastgesteld voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Deze zijn in de regels van het onderhavige bestemmingsplan overgenomen. Daarmee is de huisvesting van arbeidsmigranten binnen Toverland niet toegestaan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

23. *Het is niet duidelijk hoe Toverland aan zijn benodigde hoeveelheid water komt. Er zijn 3 putten, maar het is niet duidelijk hoeveel water er opgepompt mag worden, waar dit water voor gebruikt wordt, hoeveel drinkwater er gebruikt wordt, of de leidingen daarop berekend zijn, of de waterleidingen voor de uitbreidingen van Toverland geschikt zijn, hoeveel mogelijke uitbreidingen gaan kosten, wie daarvoor gaat betalen, etc. Het is nodig om duidelijkheid te verschaffen over de bovenstaande vragen.*

Beantwoording
Voor het plan is een watertoets op gesteld, dat als bijlage 19 aan het ontwerp-bestemmingplan voor Toverland is toegevoegd. Hierin zijn de gevolgen van de verschillende planonderdelen voor diverse wateraspecten toegelicht. In een aanvulling op het MER is nader gemotiveerd dat de

grondwateronttrekkingen van Toverland geen invloed hebben op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.
Vooralsnog wordt er niet vanuit gegaan dat er aanvullende leidingen naar Toverland moeten worden aangelegd. Mocht dit in de toekomst alsnog aan de orde zijn, dan zullen initiatiefnemer en bevoegd gezag hierover nader met elkaar in overleg treden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de aanvullende rapportage over de invloed van grondwateronttrekkingen bij Toverland op omliggende Natura 2000-gebieden wordt toegevoegd.

24. *Indiener is bang dat, door bijna geen grenzen te stellen in dit concept bestemmingsplan, Toverland op enig moment reclame-uitingen op hoogte kan installeren. Ook zal de verlichting op de hoge attracties voor lichtvervuiling in de omgeving gaan zorgen. Het lijkt ons evident dat er regels nodig zijn op dit gebied. Wij stellen voor om boven 25 meter slechts beperkte veiligheidsverlichting in de attracties toe te staan, en het gebruik van reclame-uitingen boven 10 meter te verbieden.*

Beantwoording
In de aanvulling op het MER is opgenomen dat bij verlichting op een hoogte van meer dan 40 meter een vergunningplicht van toepassing is. Dit is tevens toegevoegd aan de regels van het vast te stellen bestemmingsplan. Daarnaast is een regeling over reclame-uitingen toegevoegd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat bovengenoemde vergunningplicht aan de regels wordt toegevoegd.

25. *Integriteit en onafhankelijkheid van de onderzoeken. Bureau Kragten werkt al tientallen jaren voor de gemeente en nu al verschillende jaren voor Toverland. Dit is volstrekt geen onafhankelijk onderzoek. Misschien dat dit wettelijk gezien mag, maar is dit wel integer? Bij een aantal onderzoeken heeft indiener ernstige bedenkingen. Zij stellen voor om een aantal van de onderzoeken opnieuw uit te laten voeren door een onafhankelijke organisatie, waarbij ook de andere ontwikkelingen in de regio meegenomen dienen te worden. Ten minste de volgende onderzoeken:*
    - *Stikstof: niet kijken naar afzonderlijke plannen maar alle plannen in Parc de Peelbergen samen bekijken,*
    - *Verkeer: niet kijken naar afzonderlijke plannen maar alle plannen in Parc de Peelbergen samen bekijken. Bovendien zijn er nu al regelmatig problemen, die alleen maar flink kunnen toenemen.*
    - *Fijnstof: niet kijken naar afzonderlijke plannen maar alle plannen in Parc de Peelbergen samen bekijken, rekening houden met de nieuwe normen en met de gezondheid van de mensen en het door de gemeente ondertekende Schone Lucht Akkoord.*
    - *Vuurwerk: verbieden, vanwege de eerdergenoemde argumenten.*
    - *Geluid; het gegil van de bezoekers in de rollercoasters is niet meegenomen en dit geluid is tot 23 uur te horen tot halverwege de Blaktdijk in Kronenberg.*

Beantwoording
Voor het uitvoeren van onderzoeken zijn specialisten nodig. Kragten is een bureau met specialisten op verschillende thema's. Ze hebben daarvoor ook de noodzakelijke kwalificaties en certificeringen. Er zijn landelijk (wettelijke) voorwaarden gesteld waaraan het betreffende onderzoek moet voldoen. Aan deze voorwaarden is voldaan. De stukken zijn beoordeeld door specialisten van de gemeente en de Omgevingsdienst. Daarnaast heeft ook de commissie MER de onderzoeken beoordeeld en erover geadviseerd. Er is geen aanleiding om te twijfelen aan de deskundigheid en de objectiviteit.
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 7.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

26. *Er zijn in het MER diverse indelingsvarianten onderzocht, waarvan enkele varianten slechter zijn voor de bevolking. Er wordt geen voorkeursalternatief uitgesproken, maar de ondernemer krijgt alle vrijheid om te beslissen. Wij stellen voor om vast te leggen dat geen alternatief gekozen mag worden dat een negatieve impact heeft op de omliggende dorpen.*

Beantwoording
Het kiezen van een voorkeursalternatief is niet verplicht. Juist om flexibiliteit binnen randvoorwaarden mogelijk te maken, is geen voorkeursalternatief vastgelegd. De inrichtingsmodellen (alternatieven in het MER) zijn dusdanig samengesteld dat deze naar verwachting de uiterste milieueffecten voor de omgeving ('de hoeken van het speelveld') in beeld brengen. Daar waar de effecten van bepaalde inrichtingsmodellen kunnen leiden tot grote negatieve effecten voor de bevolking, zijn in het milieueffectrapport randvoorwaarden gedefinieerd waarmee Toverland bij de uitwerking van haar plannen rekening moet houden. Deze zijn vervolgens verankerd in de regels van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Daarmee is in de ogen van de gemeente voldoende geborgd dat er geen onevenredige nadelige gevolgen voor omliggende dorpen ontstaan. Er is dus geen sprake van dat Toverland alle vrijheid krijgt om te beslissen, want in de regels van het bestemmingsplan zijn wel degelijk randvoorwaarden geformuleerd waar ze zich aan moet houden, en waar de gemeente aan zal toetsen bij de beoordeling van concrete bouwinitiatieven. Deze randvoorwaarden zijn gesteld voor de bescherming van de omwonenden en de (kwetsbare) omgeving.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

27. *Als Toverland gaat uitbreiden, zoals in het bp staat, wat zijn dan de gevolgen voor de mogelijkheden om in de toekomst woningen te bouwen gezien de toenemende overlast van Toverland. De overlast kan ook negatieve gevolgen hebben voor de waarde van woningen. Dat leidt tot schadeclaims bij de gemeente.*

Beantwoording
Het effect dat Toverland heeft op de omgeving qua geluid en andere milieueffecten, mag niet groter zijn dan nu op basis van de milieu- en ruimtelijke regels is toegestaan, ongeacht of Toverland uitbreidt. Dat zou daarom geen beperking opleveren voor de mogelijkheid woningen

te realiseren in de omgeving. Voor wat betreft schadeclaims staat het een ieder die schade meent te ondervinden vrij om een aanvraag voor planschade in te dienen na vaststelling van het bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

28. *Indiener is van mening dat de gemeente en de gemeenteraad primair moet opkomen voor de inwoners en de leefbaarheid van de inwoners dient te beschermen. Daarom wordt voorgesteld om de plannen bij te stellen en Toverland niet zo groot te laten worden. Het is van belang dat mogelijkheden worden ingebouwd in dit bestemmingsplan om jaarlijks met de omwonenden te evalueren en de mogelijkheid in te bouwen om tijdig bij te kunnen sturen.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 3b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

29. *Het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten bevat twee rechten waaruit verplichtingen ten aanzien van het realiseren van een gezonde omgeving kunnen worden afgeleid: het recht op een behoorlijke levensstandaard en het recht op gezondheid (2.1.2). Artikel 12 IVESCR beschermt het recht op een zo goed mogelijke lichamelijke en geestelijke gezondheid. Op grond van dit artikel moet de overheid onder meer maatregelen nemen ter voorkoming, behandeling en bestrijding van epidemische ziekten, endemische ziekten, beroepsziekten en andere ziekten. Hierbij horen ook maatregelen gericht op ongezonde leefomstandigheden en ongezond gedrag. Het EVRM'' bevat geen expliciet recht op adequate voeding of expliciet recht op gezondheid. Toch blijkt uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) dat de overheid meerdere positieve verplichtingen heeft ten aanzien van de bescherming van de gezondheid van haar burgers. Het gaat dan bijvoorbeeld om de plicht burgers te beschermen tegen luchtvervuiling en asbest. Deze verplichtingen vloeien voort uit artikel 2, het recht op leven, en artikel 8, het recht op privéleven. Wij stellen voor om de plannen aan te passen, waarbij expliciet de gezondheid van de omwonenden wordt meegenomen en beschermd wordt.*

Beantwoording
Dit zijn zeker belangrijke kaders en de gemeente staat hier ook voor. De onderzoeken toetsen dan ook onder andere of de ontwikkelingen de gezondheid en de leefomgeving van de omwonenden zodanig aantasten dat sprake is van schade voor de gezondheid bijvoorbeeld. Zo zijn wettelijk normen gesteld voor diverse aspecten waarbij de gezondheidseffecten nihil zijn. De resultaten van de onderzoeken laten zien dat aan de wettelijke normen is voldaan.
Naast toetsing aan de wettelijke normen ten aanzien van bijvoorbeeld luchtkwaliteit en geluid, is in hoofdstuk 12 van het MER tevens aandacht besteed aan het aspect gezondheid omdat er ook beneden de wettelijke normen gezondheidseffecten kunnen optreden. Hiervoor is gebruikt gemaakt van de GES methodiek (de Gezondheids Effect Screening), die is ontwikkeld door de GGD Nederland. Uit dit onderzoek is gebleken dat de GES-scores van de tien modellen voor de

aspecten luchtkwaliteit en geluid niet afwijken ten opzichte van de referentiesituatie. Voor het aspect externe veiligheid zijn wel verschillen berekend. Dit komt doordat in sommige modellen hogere bevolkingsdichtheid nabij buisleidingen zullen verblijven en er dus een hoger groepsrisico is. Voor de overige aspecten zijn geen andere GES scores naar de omgeving toe berekend. Dit neemt niet weg dat de ontwikkeling impact zal hebben op de omgeving en de omwonenden.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

I. Indiener

1. *Artikel 3 Cultuur en ontspanning*

In verband met de veiligheid van de gastransportleiding verzoeken wij u om aan artikel 3 Cultuur en ontspanning toe te voegen dat het verboden is om (beperkt) kwetsbare objecten op te richten binnen de belemmerde strook van de gastransportleidingen (Dubbelbestemming Leiding-Gas). U zou deze als artikel 3.1 sub h kunnen opnemen zodat dit verbod duidelijk zichtbaar is.

Beantwoording

Dit is niet nodig. Naast de dubbelbestemming geldt ook nog een gebiedsaanduiding met de veiligheidszone. In de regels bij de dubbelbestemming en de gebiedsaanduiding is ingegaan op de toelaatbaarheid van (beperkt) kwetsbare objecten. Met een klik op de verbeelding zijn al deze regels beschikbaar voor de locatie waar de leiding ligt. Dat geeft voldoende zekerheid dat dergelijke objecten niet toegestaan zijn.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. *Artikel 6 Leiding – Gas. In het Besluit externe veiligheid buisleidingen (of Bevb) is bepaald dat een bestemmingsplan de ligging van de leidingen en de daarbij behorende belemmeringenstrook weergeeft. Een adequaat artikel 'Leiding-Gas' maakt hier onderdeel van uit. Verzocht wordt het artikel 'Leiding - Gas' op de volgende punten aan te passen:*
   a. *Het toevoegen van een voorrangsbepaling: x.x Voorrangsbepaling 'De regels van deze dubbelbestemming gelden primair ten opzichte van de regels van iedere andere bestemming, waarmee deze dubbelbestemming samenvalt.*

Beantwoording

De voorgestelde toevoeging van een voorrangsbepaling wordt in de betreffende regel van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte als zodanig verwerkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat de voorgestelde voorrangsregeling aan de dubbelbestemming 'Leiding – Gas' wordt toegevoegd.

   b. *Reclamant verzoekt het woord 'onevenredig' in artikel 6.3 sub a en in 6.5.3 sub a te schrappen: de veiligheid van de gasleiding mag op geen enkele manier worden geschaad.*

Beantwoording

Deze aanpassing wordt verwerkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in artikel 6.3 onder a en in artikel 6.5.3 onder a het woord 'onevenredig' wordt verwijderd.

c. *Reclamant verzoekt om in lid 6.4.1 Strijdig gebruik het volgende toe te voegen: 'Het wijzigen van het gebruik van bestaande gebouwen, indien daardoor een kwetsbaar object wordt toegelaten.'*

Beantwoording
De door inspreker voorgestelde toevoeging wordt niet noodzakelijk geacht omdat binnen de dubbelbestemming momenteel geen gebouwen aanwezig of toegestaan zijn.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Reclamant verzoekt om in lid 6.5.1 sub c de tekst 'het aanbrengen' te vervangen door 'het aanbrengen en rooien'*

Beantwoording
Deze aanpassing wordt verwerkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in artikel 6.5.1 de tekst 'het aanbrengen' wordt vervangen door "het aanbrengen en rooien".

e. *Reclamant verzoekt om in lid 6.5.2 Uitzonderingen toe te voegen: 'Die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan.'*

Beantwoording
Deze aanpassing wordt verwerkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat in artikel 6.5.2 wordt toegevoegd: "die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan".

3. Tracébeheer
Ruim voordat een aanvang wordt gemaakt met de (grond)werkzaamheden, verzoekt indiener om contact op te nemen met de tracébeheerder. Er kunnen dan afspraken worden gemaakt over het uitvoeren van werkzaamheden nabij de gastransportleiding.

Beantwoording
Dit is geen zaak van het bestemmingsplan maar een uitvoeringsaspect. Deze werkwijze zal worden gevolgd maar niet vastgelegd in het bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

4. Overig

Om de aanpassingen eenvoudig te kunnen verwerken, heeft reclamant het tekstvoorstel voor het artikel 'Leiding - Gas' als bijlage meegezonden. Het integraal overnemen heeft dan ook de voorkeur. Deze tekst zal ook nog als Word-bestand worden toegezonden aan het Team Omgeving. Voordat wordt overgegaan tot vaststelling van het onderhavige plan, verzoekt reclamant de beoogde wijzigingen voor te leggen.

Beantwoording

De regeling in het bestemmingsplan zal inhoudelijk aan moeten sluiten op de voorbeeldregeling van de Gasunie. Wel kiest de gemeente er voor de systematiek aan te houden die past bij de standaard die de gemeente hanteert voor haar bestemmingsplannen. Daar waar nodig wordt de regeling aangepast op die van de Gasunie.

Wijziging bestemmingsplan of MER

De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat de regeling van de Gasunie als basis is genomen, aangepast op de systematiek van de gemeente.

J. Indiener

1. *Verkeer*
   a. *De omgeving van het park ervaart in de huidige situatie al overlast (stagnatie doorgaand verkeer Helenaveenseweg). Uit het verkeerskundig onderzoek blijkt dat bij ontwikkeling van het park de etmaalintensiteit op de Helenaveenseweg toeneemt van 2.400 motorvoertuigen in de huidige situatie tot 12.000 motorvoertuigen per dag in het jaar 2040 bij planrealisatie.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A en zienswijze E onder 1a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze A en zienswijze E onder 1a.

   b. *In het onderzoek wordt gesteld dat de verbinding vanuit westelijke richting in overleg met de gemeente Horst aan de Maas heringericht zal worden, zodat de inrijcapaciteit aanzienlijk vergroot wordt. Verder geeft het plan aan dat het nog niet is in te schatten in welk jaartal deze aanpassing wenselijk is en hoe de aanpassing exact wordt vormgegeven. Op middellange termijn is de huidige inrichting van de Helenaveenseweg in ieder geval nog voldoende, aldus het verkeerskundig onderzoek. Client deelt deze mening niet. Zoals hierboven reeds aangegeven wordt er in de huidige situatie op drukke dagen al een duidelijke stagnatie ervaren. Bij een groei van het park zoals dat in het plan wordt beoogd mag toch wel verwacht worden dat er een duidelijk plan is om het park dusdanig te ontsluiten dat stagnatie van het overige verkeer voorkomen wordt. Niet valt in te zien waarom er op dit moment geen plan gemaakt kan worden hoe de toekomstige verkeersafwikkeling zal plaatsvinden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze E onder 1b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   c. *In het rapport wordt ook erkend dat er via de Helenaveenseweg sluipverkeer vanuit Sevenum naar Toverland plaatsvindt en andersom. Dit belast de omgeving dusdanig dat hiervan overlast ervaren wordt. Ook hier wordt een duidelijk plan van aanpak verwacht om dit sluipverkeer zoveel mogelijk te voorkomen.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 6 en van zienswijze E onder 1c.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Er dient aandacht te zijn voor de verkeersafwikkeling tijdens evenementen zoals Halloween. Daar moet een andere oplossing voor gevonden worden. Voor client en andere bewoners van de Helenaveenseweg is het van belang een duidelijk en hard beeld te creëren omtrent de toekomstige verkeersafwikkeling.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 6 en van zienswijze E onder 1e.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. *Onderdeel van het plan is dat er een hotelresort en kampeerplaatsen/camperplaatsen gecreëerd worden. Verblijfsaccommodatie geeft extra druk op de omliggende bossen. Recreanten die gebruik maken van het hotel/kampeerterrein/camperplaatsen gaan in de omliggende bossen een wandeling maken. Daarmee is de rust in de bossen weg en worden natuur en omwonenden hier mee belast.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze B onder 3.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

3. *Hoogte*
   a. *Binnen het bestaande park is de mogelijkheid aanwezig om een aantal hogere attracties te realiseren. Deze mogelijkheid is in het vigerende bestemmingsplan ook al aanwezig. In het toe te voegen deel kan verblijfsaccommodatie toegevoegd worden in de vorm van een hotelresort. Deze mag volgens het plan 45 meter hoog worden. Niet gemotiveerd wordt waarom het nodig is om deze hoogte toe te passen. Bij de attracties wordt aangegeven dat het moet gaan om in hoofdzaak open constructies. Waarom wordt er niet gekozen voor een schaal die passend is in de omgeving?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze E onder 3a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   b. *De hogere bouwhoogte geeft een grotere kans op overlast van geluid en licht. Omdat het geluid en licht dan de kans heeft zich anders en verder te verspreiden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze E onder 3b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

K. Indiener

Deze zienswijze is op 31 mei 2024 door de betreffende indiener ingetrokken

L. Natuur en Milieufederatie (Pro Forma + aanvulling)

1. *indiener uit zijn zorgen over het tijdstip van terinzagelegging van de ontwerpbesluiten, vlak voor de vakantieperiode. We vragen dan ook om een verlenging van de reactietermijn. Deze verlenging wordt gebruikt om beter te kunnen kijken naar onder meer het stikstofrapport en de watertoets.*

   Beantwoording
   Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 1. Ook de Natuur en Milieufederatie Limburg heeft de tijd tot 22 februari eventuele aanvullingen op de zienswijze in te dienen.

   Wijziging bestemmingsplan of MER
   De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

2. *Alle grootschalige ontwikkelingen in de regio (Vliegbasis de Peel, 60Seven, Grandorse, De Schatberg, truckparking nabij de op- en afrit van de A67, diverse woningbouwplannen, opwekking duurzame energie) hebben (milieu)effecten, zowel in relatie tot de leefomgeving als op de natuur. In het MER vindt indiener dat de cumulatieve effecten van deze ontwikkelingen onvoldoende belicht zijn.*

   Beantwoording
   Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 2.

   Wijziging bestemmingsplan of MER
   De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij zienswijze D onder 2.

3. *MER*
   a. *Bij een grootschalige ontwikkeling als die van Toverland, vindt indiener het van groot belang dat Commissie MER een langere termijn krijgt om dit onderzoek te beoordelen. Staan jullie als gemeenteraad opnieuw open om de onderzoeken voor te leggen aan de Commissie MER?*

   Beantwoording
   Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 5b. De commissie MER neemt de tijd die het nodig heeft om de MER en bijbehorende onderzoeken te beoordelen en een advies te formuleren. De gemeente en de Commissie stemmen dit onderling af.

   Wijziging bestemmingsplan of MER
   De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   b. *Er moet een voorkeursalternatief worden uitgesproken. De gemeenteraad maakt vervolgens een brede afweging op basis van de informatie uit het plan-MER, met het oog op de goede ruimtelijke ordening. Is de gemeenteraad voornemens om de Commissie MER te vragen zich uit te spreken voor een voorkeursalternatief?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze H onder 26.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

4. *Hoe past deze ontwikkeling in de ruimtelijke opgaves van de gemeente? De uitbreiding van Toverland, maar ook de hierboven genoemde andere grootschalige ontwikkelingen in de regio, zullen negatieve effecten hebben op natuur. De ruimte in en rondom het plangebied zou ook voor deze opgaven ingezet kunnen worden. Vindt de gemeenteraad dat een uitbreiding van Toverland nog wel in deze ruimtelijke opgaves past?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 5a. Toverland is gelegen in De Peelbergen. De voorgenomen doorontwikkeling van Toverland past binnen de visie voor Park De Peelbergen, waarbinnen versterking van de recreatiesector belangrijk speerpunt is.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

5. *Indiener vraagt kritisch aandacht voor de omvang van het beoogde bezoekersaantal van 3.74 miljoen per jaar. De vraag rijst of: 1) de omgeving van de Peel dergelijke aantallen wel kan dragen? en 2) of er met maar liefst 8 attractieparken in de nabijheid überhaupt een noodzaak is om uit te breiden?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze G onder 6 en H onder 3. Toverland heeft niet primair als doel om het genoemde bezoekersaantal te halen maar wel om het publiek te blijven boeien en met nieuwe attracties te blijven aantrekken. Dat vraagt om meebewegen met de marktontwikkelingen en dat vraagt om ruimte, zowel voor het attractiepark als voor verblijfsrecreatie.
De gevolgen van dergelijke aantallen voor de omgeving van het plan ten aanzien van onder andere verkeer, geluid, lichthinder en luchtkwaliteit zijn specialistische onderzoeken uitgevoerd en verwerkt in het milieueffectrapport. Voor zover de uitkomsten daar aanleiding toe gaven zijn op basis hiervan in de regels van het bestemmingsplan aanvullende regels vastgelegd. Voor de monitoring van de verkeersintensiteiten is een samenwerkingsovereenkomst met de Toverland, de gemeente en de provincie Limburg gesloten. Zie ook zienswijze E1 onder a.
In de ‘laddertoets’ (toegevoegd als bijlage 2 bij de toelichting van het bestemmingsplan) is ingegaan op nut en noodzaak van het initiatief en het unieke karakter van Toverland. Hierin is onder andere een in dit kader wezenlijk onderscheid gemaakt tussen themaparken en attractieparken. Verder zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd dat door de toevoeging van extra verblijfsrecreatie door Toverland er in regionaal verband geen ontwrichting tussen de vraag en aanbod mag ontstaan. In artikel 3.7.1 van de regels van het bestemmingsplan zijn hierover afspraken vastgelegd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat er in de regels van het bestemmingsplan ten aanzien van verblijfsrecreatie aanvullende regels zijn opgenomen om zorg te dragen voor een evenwicht tussen de vraag en aanbod in de regio.

6. *Prognoseperiode van 20 jaar is onrealistisch en erg onzeker. Op bladzijde 7 van de toelichting staat: "…..niet van te voren limitatief benoemen wat mag en wat niet, maar op voorhand zo min mogelijk uitsluiten". Daar ligt voor reclamant juist het probleem. Gevraagd wordt aan de gemeenteraad de prognoseperiode voor het bestemmingsplan te beperken tot maximaal 5 jaar.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze H onder 2 en onder 3. Aanvullend geldt dat een doorlooptijd van 5 jaar voor ruimtelijke ordening te kort is. Het voorbereiden en vervolgens uitvoeren van een ontwikkeling vraagt veelal al zoveel tijd. Dan geeft dat voor Toverland nog steeds niet de flexibiliteit die het park nodig heeft. Aan de andere kant zorgt dat ook voor een enorme belasting van het ambtelijk apparaat. Bovendien heeft een bestemmingsplan wettelijk een doorlooptijd van 10 jaar. Omdat onderhavig plan een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betreft, is de doorlooptijd verlengd (op grond van wettelijke regels) tot 20 jaar. In aanvulling hierop is van belang dat op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking is getreden en dat op grond van die wet gemeenten voor 1 januari 2032 voor haar hele grondgebied een omgevingsplan moet hebben vastgesteld gebaseerd op de vereisten die de Omgevingswet daar aan stelt. Dat betekent dat ook onderhavig plan dan in het omgevingsplan zal moeten zijn opgenomen. De juridische mogelijkheden die onderhavig bestemmingsplan bevat, zullen daarbij uitgangspunt zijn.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de toelichting op bladzijde 7 met de beschrijving over een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte wordt aangepast en aangevuld.

7. *Het opvallende ontbreken van vermeldingen van inwoners in de onderzoeken roept vragen op over de mate waarin de belangen en zorgen van de inwoners zijn meegenomen. De gemeenteraad dient juist het algemene belang van haar inwoners en dient inwoners te beschermen tegen overlast. Is draagvlak getoetst in de informatiebijeenkomsten en wat is er met de input van omwonenden gedaan?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 5b.
In aanvulling op de formele inspreekmogelijkheden vanuit het bevoegd gezag heeft de initiatiefnemer (Toverland) gedurende het hele planproces een uitgebreid participatieproces doorlopen waarin met verschillende belanghebbenden gesproken is, zowel omwonenden als belangengroeperingen. Zie hiervoor ook paragraaf 6.2.1 van de toelichting van het bestemmingsplan met Verbrede Reikwijdte, waarin is ingegaan op het participatieproces dat is doorlopen.
Daarnaast is het inderdaad zo dat de gemeente de belangen van haar inwoners moet dienen, echter geldt dat ook voor de in de gemeente aanwezige bedrijven. Daarbij dient een optimum gevonden te worden tussen ondernemers en bewoners.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

8. *Hoe is duurzaam energieverbruik en natuurinclusief bouwen geborgd?*
   a. *In het MER-rapport (blz. 20) staat: "Zowel de gemeente als Toverland streven naar duurzame ontwikkelingen, mits deze in het bedrijfsconcept van Toverland passen." indiener maakt zich hier zorgen over en vraagt zich af wanneer Toverland zegt dat zonnepanelen niet haalbaar zijn, dat de gemeenteraad hier dan zomaar mee akkoord gaat? Wat zijn, met de voorgestelde ontwikkelingen en uitbreiding, de implicaties voor de energietransitie van de gemeente? Is het mogelijk voor Toverland om uit te breiden en tegelijkertijd minder energie te verbruiken om aan de duurzaamheidsdoelstellingen te voldoen? Of wordt het extra energieverbruik alleen maar gecompenseerd met door Toverland zelf opgewekte energie, en is dit voldoende?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 14b en zienswijze H onder 15. Voor wat betreft de algehele gevolgen op de energietransitie van de gemeente wordt opgemerkt dat dit geen zaak is van het bestemmingsplan. De gemeente maakt eigen plannen voor de verduurzaming en de energietransitie. Ze zal samen met grote spelers in de gemeente afspraken maken over verduurzaming. Ook Toverland wordt daarbij betrokken.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   b. *Toverland wil naast de uitbreiding van het attractiepark 800 hotelkamers realiseren, 710 overige verblijfsaccomodaties en een aantal camperplaatsen. Hoe wordt geborgd dat al deze verblijfsaccomodaties natuurinclusief en duurzaam gebouwd gaan worden?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van deze zienswijze onder 8a. Voor het bouwen van de beschreven voorzieningen gelden geen andere regels. Er zijn wettelijke bepalingen zoals het gasloos bouwen. Daar zal ook Toverland aan moeten voldoen. Alle overige maatregelen die getroffen worden zijn niet verplicht maar worden zeker gewaardeerd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

9. *Indiener vraagt zich af of het treffen van maatregelen wel een goed uitgangspunt is om negatieve effecten op beschermde diersoorten te voorkomen. Kun je geen vraagtekens stellen bij het plan als je voor zoveel soorten maatregelen moet treffen zodat het plan aan de wet voldoet? Immers, deze maatregelen dienen ook voor de langere termijn [planologisch] geborgd te worden [inclusief toezicht en handhaving].*

Beantwoording
Voor het plangebied en de omgeving ervan is een uitgebreid ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. De resultaten daarvan zijn weergegeven in bijlage 7 bij de toelichting van het bestemmingsplan. Daarin is aangegeven dat

met mitigerende en/of compenserende maatregelen voor soorten negatieve effecten kunnen worden voorkomen of tegengegaan.
Het treffen van deze maatregelen komt voort uit de mogelijkheden die wetgeving biedt om plant- en diersoorten te beschermen. De maatregelen kunnen inhouden dat een terrein waarop de ontwikkelingen plaatsvinden (al dan niet tijdelijk) minder geschikt gemaakt worden voor het verblijven of foerageren van soorten. Het gaat er daarbij om dat de beschermde soorten een ander leef- en/of foerageergebied krijgen (compensatie) juist om te voorkomen dat de ontwikkelingen negatieve effecten hebben op de soorten. In sommige gevallen kan bijvoorbeeld na de bouwactiviteit de soort weer terugkeren. In een aantal gevallen zal de maatregel wel een langduriger karakter hebben juist om ook voor die soorten de bescherming ook in de toekomst zeker te kunnen stellen. Eventuele maatregelen voor de langere termijn dienen inderdaad planologisch of in een overeenkomst geborgd te worden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

10. *Verstoring door geluid*
    a. *In de rapportage wordt gekeken naar de meest 'verstorende' ontwikkelingen, namelijk oppervlakteverlies, versnippering, verdroging/vernatting, geluid, licht en optische verstoring. Er wordt niet beargumenteerd waarom voor deze verstoringsfactoren is gekozen en waarom bijvoorbeeld verstoring door trilling, beweging, verzuring en vermesting niet is meegenomen.*

Beantwoording
Om de effecten op omliggende Natura 2000-gebieden in de omgeving in kaart te brengen, is een voortoets opgesteld waarin alle relevante verstoringsfactoren zijn langsgelopen. Deze voortoets is als onderdeel van de aanvulling op het MER geactualiseerd en de nieuwe versie is bijgevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.
Daarnaast is een natuurtoets uitgevoerd waarin onder andere is ingegaan op (de kans op) het voorkomen van beschermde plant en diersoorten in en in de omgeving van het plangebied. In de natuurtoets is beschreven wat de effecten zijn op deze soorten. Op basis van de mogelijk optredende effecten als gevolg van de toegestane activiteiten binnen het plangebied en gezien de aanwezige biotopen in en in de directe omgeving van het plangebied en de daar voorkomende soorten is door een ter zake kundig ecoloog aangegeven welke volgende storingsfactoren daarbij relevant zijn: oppervlakteverlies, versnippering, verdroging/vernatting, geluid, licht en optische verstoring.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de geactualiseerde voortoets aan het bestemmingsplan wordt toegevoegd.

    b. *Kragten geeft in paragraaf 5.1.1.4 aan dat er weinig onderzoek is gedaan naar de effecten van geluid op beschermde soorten en gaat uit van onderzoeken van Rijnen et al. Van 1991, 1992 en 1995. Dit zijn wel hele oude onderzoeken; er hebben sindsdien diverse studies plaatsgevonden naar de effecten van geluid op diersoorten. In bijlage 1 beschrijven we diverse wetenschappelijke onderzoeken naar de negatieve effecten van geluid op dieren. Volgens de NMF Limburg wordt de impact van geluid op dieren sterk onderschat in de rapporten van Kragten.*

Beantwoording
De gebruikte rapportages zijn inderdaad al diverse jaren geleden gepubliceerd. Dit maakt ze echter niet minder bruikbaar. De door inspreker gedeelde rapportages zijn doorgenomen. Deze rapportages benadrukken, zoals dat tevens al werd gedaan in de onderzoeken van Van Rijnen et al., dat soorten gevoelig zijn voor geluidsverstoring en dat dit gevolgen heeft voor het gedrag van soorten. De aangeleverde rapportages bieden echter geen drempelwaarden of andere meetbare gegevens die voor een beoordeling gebruikt kunnen worden, anders dan enkel het benadrukken dat er sprake is van een effect op soorten. Om die reden zijn de drempelwaarden, zoals die in van Rijnen et al. geformuleerd zijn, gebruikt om kwantitatief inzicht te geven in de impact van geluidsverstoring. Daarnaast leidt het gebruik van deze bronnen overigens niet tot de argumentatie dat geluid geen negatief effect heeft op beschermde soorten in de omgeving van Toverland. In zowel de afzonderlijke variantbeoordelingen, de samenvatting van effecten en de conclusie wordt benoemd dat een effect als gevolg van geluidsverstoring niet op voorhand is uitgesloten. Hiervoor dient bij een concreet voorgenomen ontwikkeling nader getoetst te worden in hoeverre deze ontwikkeling in de aanleg- en gebruiksfase leidt tot een effect als gevolg van geluid op beschermde soorten. De impact van geluid op dieren wordt dus niet onderschat maar juist erkend.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. *Het geluid van schreeuwende en gillende mensen is niet meegenomen.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 12.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Daarnaast geeft Kragten aan dat het geluid van muziek en attracties binnen de geluidsnormen vallen. Kragten constateert echter wel dat er geluidshinder plaatsvindt voor dieren wanneer er vuurwerk wordt afgestoken. Maar dat ook andere piekgeluiden een schrikreactie kunnen veroorzaken. De uiteindelijke conclusie van Kragten is wel dat de toename aan verstoord gebied dermate groot is dat een nadere effectbeoordeling, toegespitst op de concreet te ondernemen activiteit in de toekomst, noodzakelijk is om te kunnen beoordelen hoe effecten op beschermde soorten voorkomen kunnen worden. Gaat de gemeente deze aanbeveling ter harte nemen?*

Beantwoording
Ten alle tijden geldt dat voor alle activiteiten die worden uitgevoerd Toverland moet beschikken over de hiervoor benodigde vergunningen. Naast het BPVR geldt ook het algemene stelsel van de Omgevingswet.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. *Gezien het overvloedige empirische bewijs, zoals genoemd in bijlage 1, zouden wetgevende instanties een robuust wettelijk kader moeten ontwikkelen om soorten effectief te beschermen tegen toenemend door de mens veroorzaakt geluid (Kune en Schmidt, 2019). Is de gemeenteraad bereid om een voorbeeldfunctie hierin te nemen door in dit bestemmingsplan kaders op te stellen waarbij de dieren geen geluidshinder ervaren door Toverland? Daarnaast vragen we ons af of de gemeenteraad het onderzoek opnieuw wil laten uitvoeren door deze keer ook de effecten van schreeuwende mensen in de attracties mee te nemen.*

Beantwoording
Er geldt nationale wetgeving voor het beschermen van dier- en plantsoorten en hoe die bescherming bij ruimtelijke projecten vorm moet krijgen. De gemeenteraad volgt deze wetgeving. Er is voor de gemeente geen aanleiding om voor Toverland andere richtlijnen aan te houden of een bepaalde voorbeeldfunctie in te nemen. De gemeente heeft die bevoegdheid ook niet met dit bestemmingsplan.
In aanvulling hierop wordt verwezen naar de beantwoording onder b van deze zienswijze.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

11. *Verstoring door licht*
    a. *Uit onderzoek blijkt dat de lichtuitstraling bij een worst case benadering op een aantal punten langs de rand van het plangebied het drempelniveau van 0,1 lux overschrijdt. Door beperkte maatregelen kan de lichtuitstraling naar verwachting worden teruggebracht tot enkel het attractiepark zelf. Uit recent onderzoek is echter gebleken dat zelfs lichten op de grond met een lage intensiteit het gedrag van overvliegende trekvogels beïnvloeden (www.eoswetenschap.eu/natuurmilieu/lichtvervuiling-beinvloedt-trekvogels). In bijlage 2 worden diverse wetenschappelijke studies aangehaald, die negatieve effecten op dieren beschrijven. Hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat het licht vanuit Toverland geen verstorende effecten op vogels en andere dieren heeft?*

Beantwoording
Voor het plangebied zijn uitgebreide lichtmetingen en modelberekeningen uitgevoerd. Hieruit blijkt dat zelfs als alle verlichting in Toverland aan staat, er nauwelijks lichtuitstraling buiten het terrein van Toverland plaatsvindt. Lichthinder voor diersoorten in de bossen in de omgeving wordt daarom niet verwacht. In het lichtonderzoek is aangegeven dat de beperkte lichtuitstraling die was gemeten, werd veroorzaakt door verkeerd afgestelde spots die eenvoudig verdraaid konden worden. Als het attractiepark gesloten is, is nagenoeg alle verlichting gedoofd en zal er geen verstoring vanuit Toverland voor overvliegende trekvogels zijn. In de avondperiode als de verlichting bij Toverland aan is, zijn er diverse andere lichtbronnen (denk aan infrastructuur, bebouwing, glastuinbouw etc.) in de omgeving die voor afleiding zorgen, waardoor niet verwacht wordt dat de verlichting van Toverland tot significant verstorend effecten voor overvliegende trekvogels zal leiden. Het plangebied fungeert niet als specifieke route voor bepaalde trekvogelsoorten.
Verder is het goed te realiseren wat de eenheid precies betekent. 1 lux staat gelijk aan het lichtniveau van 1 kaars op een afstand van 1 meter. 0,25 lux staat gelijk aan het lichtniveau van 1 kaars op een afstand van 2 meter.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

12. *Verstoring door vuurwerk*
    a. *Volgens Kragten worden negatieve effecten op broedende vogels voorkomen door vuurwerk niet af te steken tijdens het broedseizoen. En dat het afsteken van vuurwerk redelijkerwijs niet zal leiden tot een significant negatief effect op de aanwezige soorten. In bijlage 3 staan diverse wetenschappelijke onderzoeken beschreven, die negatieve effecten van vuurwerk beschrijven.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder punt 10.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven in de beantwoording van zienswijze D onder 10.

b. *Waarom staat de gemeente nog steeds, het steeds meer omstreden afsteken van vuurwerk toe?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze H onder punt 12a

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

13. *Op het erf van Schorfvenweg 10 bevinden zich jaarrond beschermde nesten van boerenzwaluwen en huismussen. Dit perceel zal worden omgevormd naar camperplaats waarvoor de aanwezige bebouwing verwijderd wordt en de aanwezige nesten verloren gaan. Daarnaast geeft Kragten aan dat dit erf in de toekomst mogelijk een nestplaats gaat bieden voor de kerkuil en de steenuil [beiden eveneens jaarrond beschermd]. Waarom vraagt de gemeente niet - gezien het belang van deze locatie voor een aantal vogels met jaarrond beschermde nesten - dat de camperplaats elders gelokaliseerd wordt om de sloop van de hier aanwezige gebouwen te voorkomen?*

Beantwoording
Het is nog niet bekend waar de verschillende ontwikkelingen van Toverland zullen plaatsvinden. Toverland is nog bezig daarvoor haar visie te bepalen en dat is ook grotendeels afhankelijk van de marktontwikkelingen. Daarbij zullen ook de belangen van onder andere natuur meegewogen worden. Wanneer de plannen verder uitgewerkt zijn, zal ook opnieuw gekeken worden naar de aanwezige jaarrond beschermde nesten en of deze nesten ook werkelijk gebruikt worden. Als dat aan de orde is worden de wettelijk voorgeschreven acties doorlopen. In aanvulling hierop wordt verwezen naar de vergunningplicht zoals beschreven bij de beantwoording van onderdeel 10d van deze zienswijze.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

14. *In de directe omgeving van Toverland vinden nog andere grootschalige ontwikkelingen plaats, zoals de uitbreiding van Grandorse aan de noordzijde van Toverland, waardoor de das zeer waarschijnlijk te maken krijgt met cumulatieve effecten.*

Beantwoording
Het leefgebied van de das is dynamisch. Bij toekomstige ontwikkelingen binnen het plangebied zal een actuele ecologische beoordeling gemaakt moeten worden in hoeverre er sprake is van een aantasting van het leefgebied van de das. Hierbij dienen cumulatieve effecten, zoals mogelijk die vanuit Grandorse, meegenomen moeten worden. Aan de hand van de beoordeling worden, indien noodzakelijk, passende maatregelen genomen. Het plangebied biedt daar op dit moment voldoende ruimte voor. In aanvulling hierop wordt verwezen naar de vergunningplicht zoals beschreven bij de beantwoording van onderdeel 10d van deze zienswijze.
Het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in een gebied kan in de loop der tijd veranderen. Daarom kent een natuuronderzoek in het algemeen een beperkte 'houdbaarheidsdatum'. Ten behoeve van de vaststelling van het bestemmingsplan is het natuuronderzoek geactualiseerd. De nieuwe versie wordt bij het gewijzigd vast te stellen bestemmingsplan bijgevoegd. Daarnaast geldt in het algemeen een wettelijke zorgplicht om zorgvuldig met eventueel aangetroffen soorten om te gaan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat het geactualiseerde soortenonderzoek is bijgevoegd aan het bestemmingsplan en de toelichting naar aanleiding hiervan is aangepast.

15. *De NMF Limburg vindt dat gezien de klimaat- en biodiversiteitscrisis en de waarde van bestaande bomen, uiterst terughoudend omgegaan moet worden met de kap van bomen. Gaat de gemeente aandringen op mogelijkheden om de houtopstanden in het plangebied zoveel mogelijk te behouden?*

Beantwoording
Met houtkap moet altijd terughoudend worden omgesprongen. De plannen voor uitbreiding van Toverland gaan niet uit van de kap van bomen. Aan de randen van het plangebied is een aantal waardevolle bomen aanwezig (Helenaveenseweg en Heesbredeweg). Voor de bescherming van deze bomen is een regeling opgenomen die voorkomt dat de bomen schade ondervinden van de ontwikkeling van Toverland en de werkzaamheden die samengaan met het uitvoeren van de ontwikkelplannen. Verder is een landschapsplan opgesteld waarin bestaande groenopstanden zijn ondergebracht en aan elkaar worden verbonden zodat een robuuster systeem ontstaat dan in de huidige situatie het geval is.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

16. *Negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland*
    a. *In een ambtelijk overleg is afgesproken dat de provincie het bosperceel uit de GGN zal halen bij de eerstvolgende POL-herziening. Uit de huidige verbeelding van het POL2014 te raadplegen via de Atlas Limburg blijkt dat dit nog niet aangepast is. Kragten concludeert dat er binnen het plangebied geen sprake is van een directe aantasting van de GGN, maar dat is alleen zo als het bosperceel uit de GGN is gehaald en deze oppervlakte elders aangewezen is als GGN. Kan de gemeente aangeven of dit is gebeurd? Als het bosperceel namelijk nog steeds GGN is, geldt op basis van de Omgevingsverordening Limburg 2014 dat externe effecten zoals geluid- en lichtverstoring wel degelijk beschouwd moeten worden en indirecte effecten kunnen leiden tot een beperking van de voorgenomen activiteiten of een compensatie opgave in het kader van provinciaal beschermde gebieden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze H onder 12.
Aanvullend hierop is in het POL van 2021 de aanpassing van de NNN verwerkt. Dit plan is te raadplegen op het omgevingsloket. Die aanpassing betreft een uitwisseling van NNN binnen en buiten de inrichtingsgrens van Toverland. Op de gronden van Toverland is daarmee geen NNN meer aanwezig en dat is op een aangrenzend perceel gecompenseerd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. *Aangezien voor veranderingen in waterstanden een aanvullende vergunning nodig is, zijn negatieve effecten als gevolg van verdroging of vernatting volgens Kragten uitgesloten. Dat er een vergunning nodig is, betekent echter niet dat er geen negatieve gevolgen zijn voor grondwater. Hier is ook een cumulatief effect van toepassing: een op zichzelf staande ontwikkeling heeft misschien geen invloed op het grondwater, maar allerlei ontwikkelingen samen wellicht wel.*

Beantwoording
Als aanvulling op het milieueffectrapport is een nadere onderbouwing van de effecten van grondwateronttrekkingen op nabijgelegen Natura 2000-gebieden uitgewerkt. De grondwater onttrekkingen van Toverland vinden zowel in de huidige als de toekomstige situatie plaats in het diepere watervoerend pakket. Om dat plaatselijk een kleilaag in de bodem aanwezig is, veroorzaken deze diepere grondwateronttrekkingen geen hydrologische effecten ter plaatse van omliggende Natura 2000-gebieden.
Vanuit Grandorse vinden enkel zeer geringe onttrekkingen uit het ondiepe pakket plaats. Daardoor zal er geen sprake zijn van cumulatie van geohydrologische effecten tussen beide initiatieven. Wanneer een aanvullende omgevingsvergunning benodigd is vanwege een mogelijk effect op het grondwater zal de waterbeheerder de beoordeling daarvoor uitvoeren. Zij zijn daarvoor het bevoegd gezag en hebben de specifieke kennis over de lokale situatie.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de aanvullende notitie over effecten van grondwateronttrekkingen op Natura 2000-gebieden wordt bijgevoegd.

c. *De effecten als gevolg van licht zouden niet optreden als de in het lichtonderzoek beschreven maatregelen om lichtverstoring buiten het plangebied te voorkomen getroffen worden.*

Beantwoording
Bovenstaande opmerking is correct.
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder punt 11a.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Volgens Kragten valt niet uit te sluiten dat er een toename aan geluidsverstoring optreedt: het aspect geluid heeft een indirect negatief effect op de omliggende GGN.*

Beantwoording
Bovenstaande opmerking is correct. Het provinciaal beleid van Limburg kent echter geen externe werking. Dit betekent dat indirecte verstoring van Goudgroene natuurzone (GGN, thans Natuurnetwerk Limburg), onder andere door geluid, niet leidt tot een verplichting tot het uitvoeren van natuurcompensatie. Dat is enkel het geval als er sprake zou zijn van oppervlakteverlies, maar in voorliggend initiatief is dat niet aan de orde.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. *Als mensen meerdere dagen in een dergelijke accommodatie verblijven, is het naïef te veronderstellen dat deze mensen alleen het attractiepark zullen bezoeken en niet de omliggende natuur intrekken. Hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat de gewenste 3,74 miljoen bezoekers per jaar geen negatieve effecten hebben op het omliggende Natuurnetwerk Nederland en de overige natuur?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze E onder 3.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

17. *In de ogen van indiener worden de mogelijke gevolgen voor de leefbaarheid van de inwoners van Kronenberg, Sevenum en Evertsoord maar met name voor de flora en fauna onvoldoende belicht.*

Beantwoording
In diverse specialistische onderzoeken zijn de effecten voor de omgeving in kaart gebracht, en waar nodig zijn naar aanleiding daarvan normen gesteld die als regels in het bestemmingsplan zijn opgenomen of als voorwaarde zijn verbonden aan de vergunningplicht. De onderzoeken voldoen aan de wettelijke normen en daarmee zijn de gevolgen voor de leefbaarheid voor de omgeving geborgd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

18. *Er is geen Maatschappelijke Kosten Baten Analyse [MKBA] uitgevoerd. Dit is een methodologie die wordt gebruikt om de voordelen van een beslissing of project af te wegen tegen de kosten ervan. Wij vragen jullie om inzichtelijk te maken of de maatschappelijke waarden voor de uitbreiding van Toverland in verhouding staan tot de hinder voor de omgeving en de milieuoverlast?*

    Beantwoording
    Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze H onder 5.

    Wijziging bestemmingsplan of MER
    De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

19. *Ondanks de geruststellende bevindingen van Bureau Kragten, werpen wij een kritische blik op fijnstof en luchtkwaliteit. Hoewel hun onderzoek aangeeft dat fijnstof op zichzelf geen groot probleem wordt, gaat er wel een toename van fijnstof plaatsvinden in een van de regio's die door de GGD erkend wordt als regio met een zorgelijke luchtkwaliteit. De GGD roept op tot actie in lijn met het Schone Lucht Akkoord, dat de Gemeente Horst aan de Maas op 8 juli 2020 ondertekende. Hierin dienen de advieswaarden van de World Health Organization [WHO] als leidraad. Nederland staat achter het onlangs gelanceerde Zero Pollution Action Plan van de Europese Commissie in 2021, waarin ook de WHO-advieswaarden centraal staan. Het is zeer aannemelijk dat in de nabije toekomst de WHO-normen overgenomen zijn in de Nederlandse wet milieubeheer [zeker in de tijdsperiode dat Toverland wil gaan uitbreiden). Als we de gehanteerde waarden van Kragten naast de WHO-advieswaarden leggen, zien we een aanzienlijke overschrijding aan fijnstof.*
    Overweegt de Gemeente Horst aan de Maas, ondanks het vooruitzicht van strengere normen in de toekomst en het feit dat haar inwoners zich reeds bevinden in een van de meest vervuilde gebieden, nog steeds om haar medewerking te verlenen aan een plan dat de adviezen van de World Health Organization negeert, evenals haar toewijding aan het Schone Lucht Akkoord?

    Beantwoording
    Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze H onder 10.

    Wijziging bestemmingsplan of MER
    De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

20. *In het rapport staat dat lichtstraling vanuit Toverland op een groot aantal punten langs de rand van het plangebied niet wordt overschreden. Ook wordt benoemd dat planologisch hoge attracties gebouwd zouden mogen worden en dat dit wel voor een overschrijding kan zorgen. Daarnaast verwachten wij dat de negatieve effecten van lichtvervuiling bij een potentiële uitbreiding zullen toenemen, omdat er wordt uitgebreid dichterbij natuurgebied.*

    Beantwoording
    Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 11a.
    Verder zal de uitbreiding van Toverland niet vanzelfsprekend dichter bij natuurgebied plaatsvinden. In het vigerende bestemmingsplan heeft Toverland al uitbreidingsruimte aan de noordzijde en westzijde van het huidige park. Deze uitbreidingsruimte blijft. Deze

ontwikkelgronden zijn het dichtst bij bestaande bosgebieden gelegen. Daarnaast is met onderhavig plan extra ruimte geboden aan de westzijde van het bestaande park. De ontwikkelingen komen hier verder van de bestaande bossen tussen het park en Kronenberg.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

21. *In het bestemmingsplan worden geen duidelijke richtlijnen opgenomen over het gebruik van licht door Toverland. Daarom vragen wij of de gemeenteraad er alles aan wil doen om lichtvervuiling random Toverland te beperken door regels vast te leggen in het bestemmingsplan? Het instellen van beleid om lichten op bepaalde tijden te dimmen of uit te schakelen kan bijvoorbeeld helpen om de negatieve effecten te verminderen. Ook houdt dit bijvoorbeeld in dat reclameborden in de omgeving het beste niet meer verlicht kunnen worden wanneer het donker is. Tot slot kan in het bestemmingsplan worden opgenomen dat er geen hoge attracties geplaatst worden zodat lichtvervuiling wordt beperkt.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze D onder 11a en zienswijze H onder 24. Uit het uitgevoerde lichtonderzoek (zie bijlage 13 bij de toelichting van het bestemmingsplan) is gebleken dat de kans op het optreden lichthinder naar de omgeving als zeer klein wordt ingeschat. Enkel bij hoge attracties zou volgens dit onderzoek als deze worden voorzien van verlichting mogelijk uitstraling naar de omgeving kunnen ontstaan. In het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte zijn in artikel 3.2.3 daarom specifieke regels opgenomen om de hinder/uitstraling als gevolg van licht naar (natuurwaarden in) de omgeving te voorkomen. In de aanvulling op het MER wordt in nader op ingegaan.
Zoals eerder bij de beantwoording van zienswijze H onder 24 is aangegeven is in aanvulling op het bovenstaande aanvullend geregeld dat bij verlichting op een hoogte van meer dan 40 meter een vergunningplicht van toepassing is. Dit is tevens toegevoegd aan de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat bovengenoemde vergunningplicht aan de regels wordt toegevoegd.

22. *Verkeersopstoppingen*
    a. *Het verkeersonderzoek bij het bestemmingsplan Grandorse suggereert dat verkeersproblemen kunnen ontstaan, vooral bij meerdere evenementen. Een zorgwekkende observatie in het bestemmingsplan is dat de huidige verkeersstroom nu al tot files op de A67 en de Middenpeelweg naar Toverland leidt. Met de plannen van zowel Toverland als Grandorse om fors uit te breiden, maar ook alle andere uitbreidingen zoals van recreatiepark De Schatberg en de ontwikkeling van 60Seven, is het niet adequaat om de verkeersproblematiek van alle activiteiten in De Peelbergen afzonderlijk te bekijken. Is de gemeenteraad bereid om een nieuw verkeersonderzoek te laten uitvoeren voor alle ontwikkelingen die momenteel spelen in de regio? Ook Rijkswaterstaat Zuid-Nederland heeft aangegeven dat de verschillende plannen en hun verkeerseffecten meer in samenhang beschouwd moeten worden.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder 2 en zienswijze D onder 2.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij de beantwoording van zienswijze A onder 2 en zienswijze D onder 2.

b. *Ook vragen wij de gemeenteraad om in overweging te nemen of het beoogde bezoekersaantal van 3.74 miljoen per jaar voor Toverland, naast alle andere geplande ontwikkelingen, niet een vergelijkbare situatie zou kunnen creëren als bij de Efteling. Zouden we ons zorgen moeten maken dat mensen ontmoedigd worden om de regio te bezoeken vanwege onhoudbare verkeersopstoppingen, waardoor ze eerder geneigd zijn om thuis te blijven? Ook Rijkswaterstaat Zuid-Nederland maakt zich zorgen dat de ontwikkelingen in De Peelbergen leiden tot doorstromingsproblemen op (de aansluiting van de N277] op de A67.*

Beantwoording
Pieken in de aantallen auto's zullen blijven optreden. Dat is ook geen probleem. Algemeen wordt aanvaard dat 15 keer per jaar voor een bepaalde duur het verkeer vastloopt. Dit hoort bij de wijze waarop de wegen zijn ontworpen. Daarbij wordt gezorgd dat de weg een voldoende grote capaciteit heeft maar niet overgedimensioneerd is, zodat buiten de piekmomenten de infrastructuur niet passend is voor het verkeer dat het moet afwikkelen. Het is echter wel de bedoeling de echte verkeersproblemen voor te blijven. Samen met de provincie en Rijkswaterstaat zal daarom regelmatig afstemming plaatsvinden over de verkeerssituatie en de afweging worden gemaakt of maatregelen nodig zijn en welke dan. Hiertoe is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Zie hiervoor zienswijze E onder 1a

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

23. *In het onderzoek met betrekking tot vuurwerk wordt aangegeven dat de mate waarin Toverland vuurwerk gaat gebruiken, behalve geluid geen problemen zal veroorzaken voor mens en dier. Indiener trekt deze uitspraak zwaar in twijfel en uit hun bezorgdheid over het toestaan van vuurwerk. Bijlage 3 geeft aan de hand van wetenschappelijk onderzoek weer wat de lange en korte termijneffecten zijn van vuurwerk op onze leefomgeving. De NMF Limburg vraagt de gemeenteraad of zij het in een tijd van milieubewustzijn nog wel maatschappelijk verantwoord vindt dat Toverland vuurwerk afsteekt? En of de gemeenteraad Toverland niet kan voorzien van alternatieven dat ook tijdens de jaarwisseling steeds meer een onderwerp wordt?*

Beantwoording
Voor Toverland is het houden van vuurwerkshows als afsluiting van speciale evenementen een wezenlijk onderdeel van de totaalbeleving. De effecten van deze shows op de omgeving zijn in een apart onderzoek in kaart gebracht. Naar aanleiding van het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie mer is een aanvullende notitie effectanalyse vuurwerk opgesteld. Deze aanvullende notitie is verwerkt in de aanvulling op het MER en toegevoegd aan de toelichting van het bestemmingsplan.

Om de gevolgen voor de omgeving te beperken zijn in het bestemmingsplan regels opgenomen voor wat betreft het aantal shows, de duur en de omvang ervan. Met deze regels is in de aanvullende notitie vuurwerk geconcludeerd dat het redelijkerwijs niet te verwachten is dat het afsteken van vuurwerk op de voorgeschreven wijze leidt tot significant negatief effect op de aanwezige soorten. In aanvulling hierop wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze C onder 2. Waarin is gemotiveerd dat Toverland in de toekomst in principe open staat voor alternatieven voor vuurwerkshows mits deze voor een gelijkwaardige parkbeleving zorgen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER. Het geactualiseerde achtergrondrapport vuurwerk wordt aan het bestemmingsplan toegevoegd en de resultaten daarvan worden voor zover relevant doorvertaald in het MER het bestemmingsplan.

24. *Delta Rhine Corridor*
    a. *In de stukken van Kragten staat kort wat vermeld over de Delta Rhine Corridor, dat Toverland in gesprek is met het consortium en dat de afwijkingsregels voor bouw- en aanlegactiviteiten binnen het buisleidingentracé intact worden gelaten. Het Barro biedt die ruimte echter niet.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder 1.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER, zoals beschreven bij de beantwoording van zienswijze A onder 1.

b. *Wat zijn de gevolgen voor de veiligheid van de bezoekers en de effecten op de omgeving wanneer Toverland uitbreidt terwijl daar ook de buisleidingen gerealiseerd moeten worden? Gaat de gemeente het bestemmingsplan op dit punt aanpassen?*

Beantwoording
Er is nog niet bekend voor welke stoffen er in de reserveringszone buisleidingen worden ondergebracht. Daarmee kunnen ook de gevolgen voor de veiligheid nog niet volledig worden bepaald. Een van de projecten die in de reserveringszone zal landen betreft de Delta Rhine Corridor (zie onder), maar in de toekomst kunnen mogelijk ook andere stoffen in deze zone worden vervoerd.
Wel is er een richtlijn voor veiligheid opgenomen in het Barro. Het gaat om een veiligheidszone aan weerszijden van de corridor. Binnen die veiligheidszone zijn bepaalde functies en gebouwen niet toegestaan. Deze vereisten zijn in het bestemmingsplan overgenomen.
Wanneer concreet bekend is welke leidingen er in de reserveringszone uit de structuurvisie buisleidingen worden aangelegd, kan meer exact worden weergegeven welke gevolgen er zijn voor de veiligheid.

Voor wat betreft de Delta Rhine Corridor is het externe veiligheidsonderzoek geactualiseerd op basis van de laatste stand van zaken van de planontwikkeling. In december 2024 (nadat het ontwerp bestemmingsplan voor Toverland is gepubliceerd) is namelijk besloten dat het transport

van ammoniak vooralsnog niet meer tot de scope behoort en de focus voor de korte termijn (verwachte realisatieperiode 2032-2033) ligt op het realiseren van waterstof en koolstofdioxide.

In de aanvulling op het MER is op basis van de meest actuele inzichten over de planontwikkeling en de te vervoeren stoffen door van de Delta Rhine Corridor een nieuwe berekening uitgevoerd naar het groepsrisico en de gevolgen voor de plannen van Toverland.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat in een aanvulling op het MER de laatste inzichten over de planontwikkeling van de Delta Rhine Corridor in een nieuwe externe veiligheidsberekening zijn doorgerekend. Resultaten daarvan zijn verwerkt in de aanvulling op het MER en het BPVR.

25. *Stikstof*
    a. *Voor Toverland wordt intern gesaldeerd met de stikstofruimte in de Wnb-vergunning voor het agrarisch bedrijf aan de Schorfvenweg 10. Er is reden te twijfelen tot wanneer de agrarische activiteiten nog feitelijk plaatsvonden en of daarmee wordt voldaan aan de vereiste dat reeds beëindigde activiteiten ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan niet mogen worden meegenomen in het kader van de interne saldering. Uit de stukken valt hier niets over af te leiden maar vanuit de omgeving is bekend dat de activiteiten al geruime tijd gestaakt zijn.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze B onder 4.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

b. Voor het uitvoeren van de stikstofberekeningen zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd. Het is niet herleidbaar voor derden welke berekeningen ten grondslag liggen aan de schattingen van aardgas- en propaanverbruik en draaiuren van mobiele werktuigen. Daarvoor is het van belang te weten hoe het verbruik nu is en welke extrapolatie gemaakt is. Daarnaast is het voor de controleerbaarheid van de berekeningen nodig inzicht te krijgen in de achterliggende documentatie van de expert judgement voor wat betreft de bouwwerkzaamheden, specifiek de onderbouwing van de bouwwerktuigen (aantallen en soorten). Het aantal werktuigen lijkt in verhouding tot de ambitieuze plannen erg laag.

Beantwoording
De stikstofdepositieberekening is geactualiseerd ten behoeve van de aanvulling op het MER en de gewijzigde vaststelling van het BPVR. In de geactualiseerde rapportage van de voortoets zijn de resultaten van de geactualiseerde stikstofdepositieberekening opgenomen. In hoofdstuk 6 van deze voortoets is een nadere onderbouwing opgenomen van de gebruikte modeluitgangspunten. Hierin is onder andere ingegaan op het aardgas- en propaanverbruik en het aantal draaiuren in de aanlegfase.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de geactualiseerde voortoets met daarin een nieuwe stikstofdepositieberekening en nadere toelichting op de modeluitgangspunten is toegevoegd en verwerkt in het bestemmingsplan en de aanvulling op het MER.

c. *Voor wat betreft de verkeersbewegingen wordt gesteld dat "om invulling te geven aan de maximale planologische situatie vanwege de indelingsvrijheid (de varianten) die het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte biedt, ervoor gekozen is om al het verkeer worst-case middels een lijnbron tot het uiterste deel van het plangebied te beschouwen. Hiermee is de gemiddelde afgelegde weg van het verkeer gemaximeerd en is een worst-case situatie inzichtelijk gemaakt". Gezien de uitbreidingsplannen van Toverland in combinatie met de overige uitbreidingsactiviteiten in de omgeving voorziet reclamant op piekmomenten filevorming tot ver buiten het plangebied en beschouwen we de huidige Aerius modellering niet als worst-case.*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze A onder 2.
Conform de invoerinstructie gegevensinvoer AERIUS Calculator wordt het verkeer meegenomen tot het zich heeft verdund tot enkele procenten van het reeds aanwezige verkeer en is opgenomen in het heersend verkeersbeeld. In de stikstofonderzoek dat ten behoeve van het ontwerp-bestemmingsplan is opgesteld, is gerekend tot aan de A67.
In aanvulling hierop is op basis van de nieuwe verkeerscijfers van het geactualiseerde verkeersonderzoek een nieuwe doorrekening met het meest recente AERIUS-rekenprogramma uitgevoerd.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de stikstofberekening is geactualiseerd op basis van het aangepaste verkeersonderzoek.

26. *Watertoets*
    a. *Referentiesituatie.*
    Er wordt verondersteld dat de ontwikkelingen van 60Seven, Heerlijkheid Sevenum en Grandorse geen invloed hebben op de wateraspecten in relatie tot Toverland. Individueel lijken de wateronttrekkingen minimaal, cumulatief kunnen wel degelijk effecten ontstaan op de Natura2000-gebieden. Zeker als de onttrekkingen toenemen bij de uitbreidingen. Hoe wordt dit geëvalueerd?

Beantwoording
In hoofdstuk 17 van het MER is een aanzet voor het evaluatieprogramma opgenomen. Zoals in dit hoofdstuk is aangegeven, zal dit programma nadat de besluitvorming over het bestemmingsplan heeft plaatsgevonden nader worden uitgewerkt. In tabel 17.1 is voor het onderdeel beïnvloeding van grondwaterstanden voorgesteld om een monitoringssysteem met peilbuizen te plaatsen en deze continue uit lezen.
In een aanvulling op het MER is nader ingegaan op de gevolgen van grondwateronttrekkingen op omliggende Natura 2000-gebieden. Hierin is ook ingegaan op cumulatie met Grandorse, en is gemotiveerd dat geen sprake is van cumulatie van milieueffecten omdat de

grondwateronttrekkingen van Toverland uit de diepere bodemlagen plaatsvinden die middels een kleilaag worden afgescheiden van de ondiepe winningen. Zie hiervoor ook de beantwoording van zienswijze L onder 16b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de aanvullende notitie over de effecten van grondwateronttrekkingen op Natura 2000-gebieden worden toegevoegd en verwerkt.

b. Verhard oppervlak.
Er wordt een schatting gemaakt van de toename van het verhard oppervlak in percentages. Deze kunnen in werkelijkheid afwijken. Hoe wordt dit geverifieerd, in acht genomen of achteraf gecontroleerd en gehandhaafd?

Beantwoording
Om te borgen dat er voldoende waterberging wordt gerealiseerd, zijn hier in de regels van het ontwerp-bestemmingsplan (zie artikel 3.2.4) specifieke voorwaarden voor opgenomen: “Bij het toevoegen van verhard oppervlak dient te worden voorzien in hemelwaterbergende voorzieningen c.q. infiltratievoorzieningen, gedimensioneerd op minimaal 100 mm per vierkante meter toegevoegd verhard oppervlak, waarbij de voorzieningen binnen 24 uur weer beschikbaar dienen te zijn". De gemeente kan hier bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning door Toverland aan toetsen. Op het moment dat Toverland een concreet bouwplan wil realiseren zal ze daarvoor een aanvraag voor omgevingsvergunning indienen en daarbij dan meer concrete informatie hierover moeten overleggen. De vergunning zal pas worden verleend als voldaan is aan de regels ten aanzien van de waterberging.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

c. Verleggen Wertemer en Steegbergheide.
Momenteel hebben de tracés weinig ecologische waarde. Bij het verleggen moeten de biodiversiteit en ecologische waarden worden meegenomen en niet alleen de berging en grondwaterstanden. Er moet voldoende ruimte en meandering aan de rivier worden meegegeven voor ecologische ontwikkeling (manifest ‘Ruimte voor levende rivier’). Ziet de gemeenteraad kansen om dit bij de verlegging toe te passen?

Beantwoording
In dit stadium is nog niet bekend of de te verleggen beken zullen gaan meanderen, maar dit zou zeker een mogelijkheid kunnen zijn. De plannen worden nog verder uitgewerkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

d. *Afvoer vuilwater.*
Toverland heeft als doelstelling het proceswater van de attracties niet te lozen als afvalwater. Daarom is er ook niet gerekend met een hoeveelheid afvalwater van de bedrijfsprocessen. Deze doelstelling is juridisch niet vastgelegd. Wat als de doelstelling niet gehaald wordt of het niet nastreeft? Het niet meenemen van dit afvalwater geeft een vertekend beeld. Het belang van bufferputten wordt als mogelijke oplossing genoemd maar ook deze zijn niet geborgd of verankerd in de plannen.

Beantwoording
Normen over lozingen van afvalwater van bedrijfsprocessen worden niet geregeld in een bestemmingsplan maar in de omgevingsvergunning.
Voor wat betreft de bufferputten wordt verwezen naar de beantwoording onder 26b van deze zienswijze.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

e. *Analyse modellen.*
   i. *Het verleggen van de watergangen heeft een negatief effect op de grondwaterstanden. Bij overmatige neerslag stroomt opgeslagen oppervlaktewater het terrein in en loopt over in de Wertemer. Wat zijn de ecologische gevolgen hiervan?*

Beantwoording
In de huidige situatie stroomt bij extreme regenval ook al hemelwater in de Wertemer. Hemelwater is in het algemeen aangemerkt als schoon water. In de Wertemer zijn geen bijzondere ecologische waarden aangetroffen (zie natuuronderzoek) op basis waarvan kan worden geconstateerd dat het toevoegen van hemelwater aan de Wertemer naar verwachting niet leidt tot significante ecologische gevolgen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

   ii. *De vijvers in het park staan in verbinding met het grondwater, waarin een verhoogde concentratie zware metalen aanwezig is. Dat geldt ook voor het leidingentrace, wat een negatief effect heeft op hemelwater. Doordat geen infiltratie of bergingsvoorzieningen mogen worden aangelegd, wordt de ruimte voor het opvangen en infiltreren van hemelwater beperkt door de aanwezigheid van de leidingstrook.*

Beantwoording
Het is correct dat ter plaatse van de leidingenstrook geen infiltratie en/of bergingsvoorzieningen mogen worden aangelegd, maar het totale plangebied is dusdanig groot dat ondanks de aanwezigheid van deze leidingenstrook binnen het plangebied voldoende alternatieve mogelijkheden zijn om hemelwater te bergen en te infiltreren.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

iii. De bluswatervoorzieningen worden apart behandeld in de modellen, die negatieve gevolgen hebben voor de grondwaterkwaliteit en de oppervlaktewaterkwaliteit. Er wordt echter niet gesproken over of aanbevolen om opvangbekkens voor bluswater te voorzien. Waarom?

Beantwoording
Zowel in de overdekte attracties als in het hotel en andere verblijfsruimten kunnen veel mensen gelijktijdig aanwezig zijn. Conform de richtlijnen van de Brandweer Limburg Noord (Regionaal modelbeleid bluswater en bereikbaarheid) dienen primaire bluswatervoorzieningen aanwezig te zijn bestaande uit een brandkraan aangesloten op een waterleidingnet of een gesloten geboorde put. Deze voorzieningen kunnen zelfstandig worden opgebouwd en gebruikt door de eerste brandweereenheden. Hierdoor is de continuïteit van de blussing gegarandeerd. Open water valt onder de secundaire bluswatervoorzieningen en kunnen binnen 30 minuten worden opgebouwd en gebruikt worden. De afstand mag niet meer dan 200 m van een object bedragen en het waterpeil dient minimaal 0,5 m te bedragen. De afstand van 200 m kan niet overal worden gehaald en tijdens zeer droge perioden kan het minimale waterpeil mogelijk een risico vormen. Om de continuïteit te kunnen garanderen en het risico te beperken is ervoor gekozen om aan te sluiten bij het bestaande blussysteem, bestaande uit gesloten geboorde putten.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

iv. Bij de toekomstige inrichting van het park worden de percentages verharding van het huidige park aangehouden, hoewel dit in de praktijk sterk kan afwijken.

Beantwoording
In dit stadium van de planontwikkeling is nog niet exact bekend hoeveel verhard oppervlak er in de nog te ontwikkelen deelgebieden uiteindelijk zal worden gerealiseerd. De gehanteerde normen worden vooralsnog als realistisch ingeschat.
Zie verder de beantwoording onder 26b van deze zienswijze.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

v. *Bij de uitbreiding wordt de vraag naar meer waterattracties duidelijk belicht. Voor deze attracties wordt grondwater onttrokken en gebruikt. Zijn er geen alternatieven beschikbaar?*

Beantwoording
Op dit moment wordt grondwater als meest reële waterleverancier voor de waterattracties gezien. Het gebruik van drinkwater is niet alleen veel duurder maar heeft ook veel meer impact voor het milieu en de mensen. Immers de verwachting is dat de komende jaren tekorten gaan ontstaan in drinkwater.
Indien in de toekomst nieuwe alternatieve technieken beschikbaar zijn om andere watervormen toe te passen, kan dat zeker bezien worden en bijdragen aan de duurzaamheidsambities die Toverland zelf ook heeft. Hierbij prevaleren uiteraard wel de gezondheidseisen die aan waterkwaliteit worden gesteld.
In aanvulling hierop wordt opgemerkt dat voor grondwateronttrekkingen ter plaatse van Natura2000-gebieden een specifieke omgevingsvergunning Natura2000-activiteiten (voorheen Wnb-vergunning) benodigd is. Deze wordt alleen vergund indien is aangetoond dat het niet leidt tot hydrologische effecten ter plaatse van Natura 2000-gebieden (zie ook zienswijze D onder 15b.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

vi. *De onttrekkingen mogen in geen geval plaatsvinden in de bufferzones van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.*

Beantwoording
Als aanvulling op het MER is een nadere notitie opgesteld over de effecten van grondwater onttrekkingen bij Toverland op omliggende natura 2000-gebieden. Daarin is gemotiveerd dat de onttrekkingen door Toverland plaatsvinden in het diepe grondwaterpakket dat middels een kleilaag wordt afgeschermd van de ondiepere lagen die relevant zijn voor de natuurkwaliteit in de Natura 2000-gebieden. Bij concrete deelplanuitwerkingen waarbij eventueel grondwater benodigd is, kan aanvullend hydrologisch onderzoek aan de orde zijn en zal de initiatiefnemer een vergunning moeten aanvragen. Een dergelijke onttrekkingsvergunning zal enkel worden verleend indien wordt aangetoond dat het niet leidt tot schadelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de aanvullende notitie omtrent de effecten van grondwateronttrekkingen op Natura 2000 aan de stukken wordt toegevoegd en verwerkt.

vii. *Zijn er mogelijkheden voor waterzuivering en hergebruik op de locatie zelf? Wordt hier rekening mee gehouden bij de beoogde uitbreiding?*

Beantwoording
Beperking en hergebruik van water zijn opties die Toverland in haar duurzaamheidsbeleid al nastreeft. Zo zijn er bijvoorbeeld waterloze urinoirs aanwezig. Een eigen waterzuiveringsinstallatie op het terrein van Toverland maakt geen onderdeel uit van de scope van dit project.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

f. Grondwater.

i. Voor bepaalde ontwikkelingen is een verhoging van het maaiveld vereist in deelgebied 3. Reclamant vindt grondwaterverlaging echter in geen geval acceptabel, vooral niet in de nabijheid van de bufferzones van Natura 2000-gebieden.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de eerdere beantwoording in deze zienswijze onder vii.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

ii. De grondwaterstand en stromingsrichting worden in elk model negatief beïnvloed.

Beantwoording
De stromingsrichting van het grondwater verandert niet, maar de standen wel. Dit is in de watertoets ook omschreven.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

iii. Afval- en proceswater scoren in ieder model negatief.

Beantwoording
Het is logisch dat een grote uitbreiding tot grotere afvalwaterstromen leidt. Zoals in paragraaf 8.3.4 van het MER is aangegeven wil Toverland het proceswater van toekomstige attracties niet afvoeren als afvalwater door er geen chemicaliën aan toe te voegen en te werken met tijdelijke buffers. Hierdoor wordt het gemeentelijk riool pas in de nachtperiode belast en blijft het negatieve effect op de capaciteit van het gemeentelijk riool beperkt.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

iv. Klimaatadaptatie scoort in alle modellen positief.
Toch is dit sterk afhankelijk van hoe Toverland de plannen uitvoert. De beoordeling is zeer subjectief, aangezien de plannen nergens zijn vastgelegd.

Beantwoording
Zoals in paragraaf 13.4.2 van het MER is aangegeven, is dit criterium geformuleerd als "mogelijkheden voor klimaatadaptatie". Het klopt dat de plannen nog niet concreet zijn uitgewerkt, maar in alle modellen zijn volop mogelijkheden voor klimaatadaptieve ontwikkeling. Het groene casco zal sowieso worden gerealiseerd. Dat leidt tot een vermindering van de kans op hittestress (beschaduwing) maar ook voor het opvangen van fijnstof. Dat geldt ook bij de realisatie van oppervlaktewater bij of als onderdeel van de attracties. De realisatie van het groene casco is geborgd in de regels en op de verbeelding van het bestemmingsplan.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

v. *De conclusie dat alle grondwaterputten binnen Toverland geen negatieve effecten veroorzaken in het waterafvoerend pakket en het freatisch pakket, en dat er dus geen negatieve effecten zijn op de omgeving lijkt voorbarig. Deze conclusie geldt alleen voor de B-modellen waar de uitbreiding kleiner is en geeft een zeer vertekend beeld.*

Beantwoording
Als aanvulling op het MER is een aanvullende notitie opgesteld waarin is ingegaan op de effecten van de grondwateronttrekkingen op omliggende natuurgebieden. Hierin is nader onderbouwd dat door Toverland enkel grondwater uit de diepere lagen (uit de Formatie van Breda) wordt onttrokken en deze hydrologisch zijn gescheiden van de hogere lagen (formaties van Beegden en Boxtel).

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt wel tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER in die zin dat de nadere onderbouwing van de effecten van grondwateronttrekkingen op omliggende natuurgebieden aan de stukken wordt toegevoegd.

vi. *Het verlagen van het grondwater baart reclamant grote zorgen. Wordt dat onderschreven?*

Beantwoording
Verwezen wordt naar de eerdere beantwoording in deze zienswijze onder vii.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

g. Hotel Area.

i. *De bouw zal plaatsvinden met materialen die geen uitloging veroorzaken en dus geen negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit. Dit wordt als aanname gepresenteerd en niet als een bestaand feit. Hoe wordt dit gecontroleerd?*

Beantwoording
Er zijn geen rijksregels die het gebruik van uitloogbare materialen verbiedt. Gemeenten en waterschappen mogen in het omgevingsplan of de waterschapsverordening eisen stellen aan de kwaliteit van afstromend hemelwater dat in contact komt met uitlogende materialen.
De verordening van waterschap Limburg heeft het volgende vastgelegd:

- Lozingen van afvloeiend hemelwater van bijvoorbeeld daken en wegen op oppervlaktewater vergunningplichtig zijn.
- Bij activiteiten zoals reiniging, conservering of onderhoud van objecten nabij water, kunnen maatwerkvoorschriften worden opgelegd om uitloging te beperken.
- Er geldt een zorgplicht: iedereen moet schade aan het oppervlaktewater voorkomen, ook als er geen vergunning nodig is.

Dus bij de aanvraag van de watervergunning wordt hieraan getoetst en mogelijk extra eisen aan gesteld. De bevoegdheid hiervoor ligt bij het waterschap.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

ii. Bij de hotelarea wordt de grondwaterstand en het proceswater negatief beoordeeld. Ophoging is hier de oplossing, echter dat is nergens formeel vastgelegd en blijft dus onzeker.

Beantwoording
Ophoging van het terrein is een optie, maar in deze planfase is hierover nog niets bekend. Het doel van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte is om binnen kaders nog flexibiliteit in de planuitwerking te houden. Wij achten het niet noodzakelijk dit thans verplichtend op te leggen.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

h. Camping, camp resort, camperplaatsen en vakantiepark.
Hiervoor gelden vergelijkbare zorgen als bij de Hotel area. Het huidige rioolsysteem zal naar verwachting niet in staat zijn om de extra waterafvoer te verwerken. Het is essentieel hierover in overleg te gaan met de gemeente, omdat er een risico bestaat op overstort. Het is zorgwekkend dat dit aspect nergens in kaart is gebracht.

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze H onder 14.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

i. Parkeren.

i. De resultaten zijn deels niet zichtbaar. Wat is hier de verklaring voor?

Beantwoording
Bij het anonimiseren van de documenten is abusievelijk een zwart vlak over tabel 24 van het hydrologisch onderzoek (bijlage 19 bij de toelichting van het bestemmingsplan) gelegd. Dit was niet de bedoeling en zal worden aangepast.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan in die zin dat tabel 24 in paragraaf 5.8.6 van het hydrologisch onderzoek (Bijlage 19 bij de toelichting van he bestemmingsplan) zal worden aangepast.

ii. Voor de grondwaterkwaliteit bij parkeren zijn er negatieve effecten zichtbaar. Voor de grondwaterstand mogelijk ook.

Beantwoording
Er zijn geen specifieke risico's aanwezig, maar als er meer auto's geparkeerd staan op een terrein, neemt statistisch gezien de kans toe dat er ooit een voertuig olie
f benzine lekt. Daarom is een beperkt negatief effect toegekend.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

j. Logistiek.
Grondwaterstand, kwaliteit en proceswater scoren in de meerderheid van de modellen negatief en daar zijn geen oplossingen voor geboden.

Beantwoording
Het feit dat er een toename van verharding of hoeveelheid afvalwater is, is weliswaar als licht negatief effect aangemerkt, maar dat wil niet zeggen dat dat niet acceptabel zou zijn en tot problemen leidt. De toename van verharding leidt tot een waterbergingsopgave (deels oppervlaktewater) die in het gebied moet worden opgelost. Verwezen wordt naar de beantwoording eerder in deze zienswijze.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

k. Mer-beoordeling.

i. Grondwaterstanden.
Over het algemeen laten de modellen een negatieve beoordeling zien van de grondwaterstanden, waarbij een daling wordt waargenomen. Dat is verontrustend omdat juist een verhoging van de grondwaterstanden nodig is in de Natura 2000-gebieden in de Peel. Deze tegenstelling lijkt te worden geminimaliseerd door nuances in de modellen

Beantwoording
In een aanvulling op het MER is nader gemotiveerd dat de grondwateronttrekkingen van Toverland geen invloed hebben op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Zie hiervoor ook de beantwoording onder punt f onderdeel vii van deze zienswijze.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

ii. Grond- en opperwaterkwaliteit.
De ontwikkelingen hebben een beperkt negatieve invloed op de kwaliteit van grond en oppervlaktewater om alle modellen. Dit staat echter in contrast met de KRW-doelen die tegen 2027 moeten worden gehaald. Hoewel de effecten in de modellen worden afgezwakt, kan de uitvoering ervan ernstig zijn. Bovendien voldoen omliggende waterlichamen al niet aan de KRW-normen. Een verdere achteruitgang kan juridische consequenties hebben en mag niet worden toegestaan.

Beantwoording
Zoals ook in tabel 3.1 van het MER is aangegeven, zijn de watergangen in het plangebied niet aangewezen als KRW-lichaam.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

iii. Afval- en proceswater.
De gevolgen van de ontwikkelingen op het bestande rioolstelsel scoren negatief in alle modellen. Er zal aanzienlijk meer proceswater nodig zijn, dat allemaal uit het grondwater zal worden gehaald. Dat is zorgwekkend. Er wordt ook verondersteld dat dit grondwater niet geloosd wordt

Beantwoording
Verwezen wordt naar de beantwoording van deze zienswijze punt f onder iii.

Wijziging bestemmingsplan of MER
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan dan wel het MER.

LEGENDA

Plangebied

grens plangebied Bestemmingsplan 'Toverland'

Dubbelbestemmingen

L-G Leiding - Gas

L-L Leiding - Leidingstrook

Gebiedsaanduidingen

veiligheidszone - gasleidingen

veiligheidszone - leidingstrook

TOV001 Verbeelding BP.dwg